

Afstudeerwerkstuk

“Wat zijn de randvoorwaarden en criteria voor een aardappelteler in de veenkoloniën om voor een bepaald afzetkanaal te kiezen”

CAH Vilentum Dronten 2014/2015

**Naam: Jaap Grezel
Klas 4TAO
Tuin- Akkerbouw (agrarisch ondernemerschap)
Datum: 15-10-2015
Major: Afstudeerscriptie
Afstudeerstage: DLV Plant
Afstudeerdocent: Peter Kooman**

DLV
plant

Afstudeerwerkstuk

“Wat zijn de randvoorwaarden en criteria voor een aardappelteler in de veenkoloniën om voor een bepaald afzetkanaal te kiezen”.

Dronten September 2015,

Naam: Jaap Grezel

Klas: 4TAO

Opleiding: Tuin/akkerbouw (AO)

Jaargang: 2014/2015

Afstudeerstage: DLV Plant

Major: Afstudeerfase

Coach: Peter Kooman

Lector: aardappelketen en innovatie

Mail: p.kooman@cahvilentum.nl

Begeleider: Roelof Naber

Functie: manager/ senior adviseur DLV Plant

Team: akkerbouw NO Nederland (Assen)

Voorwoord

In de veenkoloniën worden zowel zetmeelaardappelen als vlokkenaardappelen geteeld voor de verwerking in de zetmeel- of vlokkenindustrie. Door een fluctuatie van prijzen maken telers keuzes om voor een bepaald afzetkanaal aardappelen te gaan telen. Vanuit dit standpunt wordt gekeken of een bedrijf kan voldoen om voor een bepaalde afzetkanaal zetmeel of vlokkenaardappelen te telen. Hieruit is de volgende vraag ontstaan: "wat zijn de randvoorwaarden en criteria voor een teler bij het kiezen van een bepaald aardappelafzetkanaal".

Aan de hand van deze vraag wordt het afstudeerwerkstuk geschreven te CAH Vilentum in Dronten. In dit rapport wordt een vergelijking gemaakt tussen de zetmeel- en de vlokkenmarkt. Er wordt een vergelijking gemaakt tussen drie afzetkanalen: AVEBE, Rixona en Emsland Group (Duitsland). Aan deze afzetkanalen kunnen zetmeelaardappelen en vlokkenaardappelen geleverd worden.

Als laatste wil ik vermelden dat dit rapport mede tot stand is gekomen dankzij de medewerking van aardappeltelers in de veenkoloniën. Daarnaast wil ik de medewerkers van AVEBE, Rixona en Emsland Group bedanken voor het verkrijgen van informatie voor het afstudeerwerkstuk. Voor de begeleiding en nuttig commentaar bij het opstellen voor 'het plan van aanpak en afstudeerwerkstuk' wil ik Peter Kooman (lector aardappel in de keten) bedanken.

Voor nuttige informatie en kennis van buitenaf wil ik de adviseurs van DLV Plant Noordoost bedanken. Ook de niet genoemde personen die mij geholpen hebben tijdens het schrijven van het afstudeerwerkstuk wil ik via deze weg bedanken.

Dronten 2015,

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Samenvatting.....	7
Zusammenfassung	8
Inleiding.....	9
Doelstelling & Probleemstelling.....	10
Hoofdstuk 1: De actuele ontwikkelingen in de zetmeelsector	11
1.1 Veranderingen zetmeelaardappelteelt	11
1.1.1 Ontkoppeling zetmeelsteun	11
1.2 Graan t.o.v. de zetmeelaardappelen	13
1.3 Prijsfluctuaties.....	13
1.4 Project 20-15-10	16
Hoofdstuk 2: De beschikbare afzetkanalen	17
2.1 Avebe.....	17
2.1.1 Gestelde eisen aan het product	17
2.1.2 Uitbetaling	18
2.2 Rixona (Aviko potato B.V.)	19
2.2.1 Gestelde eisen aan het product	20
2.2.2 Uitbetaling	20
2.3 Emsland Group	20
2.3.1 Gestelde eisen aan het product	21
2.3.2 Uitbetaling	22
Hoofdstuk 3: Onderscheidt afzetkanalen	24
3.1 Visie Avebe.....	24
3.1.1 Toekomstverwachtingen.....	24
3.1.2 Onderscheidt tussen Avebe, Rixona en Emsland Group	24
3.2 Visie Rixona.....	25
3.2.1 Toekomstverwachtingen.....	25
3.2.2 Onderscheidt tussen Rixona, Avebe en Emsland Group	25
3.3 Visie Emsland Group	25
3.3.1 Toekomstverwachtingen.....	25
3.3.2 Onderscheidt tussen Emsland Group, Avebe en Rixona.	26
Hoofdstuk 4: Randvoorwaarden voor de zetmeelteler	27
4.1 Zetmeelconcern Avebe	27
4.1.1 Aandelen	27
4.1.2 Leveringsplicht	27
4.1.3 Inventarisatie.....	28
4.1.4 Leveringsvoorwaarden.....	28
4.1.5 Kwaliteit van de aardappelen.....	28
4.1.6 Voedselveiligheid.....	28

4.2 Rixona (Aviko potato B.V)	28
4.2.1 Teeltregistratie	28
4.2.2 Voedselveiligheid	29
4.2.3 Levering	29
4.2.4 Kwantum en Rassen	29
4.2.5 Levertijdstip	29
4.2.6 Kwaliteitsnormen	30
4.3 Emsland Group/Stärke	30
4.3.1 Contract	30
4.3.2 Aandelen	30
4.3.3 Transport	30
4.3.4 Leveringsvoorwaarden	30
4.3.5 Kwaliteitsnormen	31
Hoofdstuk 5: Criteria en Consequenties voor de zetmeelteler	32
5.1 Deelnemende telers aan het onderzoek	32
5.2 Bedrijfsgegevens	32
5.3 Levering van Aardappelen	34
5.3 Leveren aan een ander afzetkanaal	34
5.4 Tevredenheid	35
5.5 Graan of zetmeelaardappelen	35
5.6 Overschakeling van zetmeel naar vlokken	35
5.7 Consequenties	36
5.8 Toekomstverwachtingen	37
5.9 Risico's afzetkanalen	37
Hoofdstuk 6: Stroomdiagram Afnemerskeuze	39
Hoofdstuk 7: Potentiele afzetmogelijkheden	41
Hoofdstuk 8: Conclusie	44
Literatuurlijst	46
Illustratieverantwoording	48
Bijlage I: Areaal zetmeel- en vlokkenaardappelen	49
Bijlage II: Ontevreden zetmeeltelers	50
Bijlage III: Prijzenlijst Rixona 2015	51
Bijlage IV: Campagneprijs Emsland Group	52
Bijlage V: Uitbetalingsprijs Vlokkenaardappelen Emsland	53
Bijlage VI: Kwaliteitsbeoordeling	54
Bijlage VII: Prijsopbouw en prijsbepaling	57
Bijlage VIII prestatiecomponent Avebe uitbetaling	59
Bijlage IX Prijsopbouw en Prijsbepaling Avebe	60
Bijlage X Inventarisatielijst Avebe	62
Bijlage XI Kwaliteitsnormen Rixona	63

Bijlage XII: Uitbetaling van vlokken hoger dan bij zetmeel	64
Bijlage XIII: Berekening uitbetalingsprijs afzetkanalen op 15 oktober	65
Bijlage XIV: Berekening uitbetalingsprijs afzetkanalen op 15 februari.....	66

Samenvatting

Binnen de opleiding tuin-akkerbouw (agrarisch ondernemerschap) is voor mijn afstudeeropdracht een stage doorlopen van februari tot juli bij DLV Plant B.V in Assen. De hoofdvraag voor mijn afstudeeropdracht luidde als volgt: "Wat zijn de randvoorwaarden en criteria voor een aardappelteler in de veenkolonien om voor een bepaald afzetkanaal te kiezen". Hierbij was het van belang om duidelijk te krijgen welke randvoorwaarden en consequenties er zijn wanneer een teler zetmeel/vlokkenaardappelen gaat telen voor een ander afzetkanaal.

Na het wegvallen van de zetmeelsteun in het jaar 2012 zijn de inkomens gedaald voor de zetmeelbedrijven in de veenkolonien. Telers zijn op zoek naar andere mogelijkheden, om andere gewassen te gaan telen of voor een ander afzetkanaal aardappelen te telen. Na de ontkoppeling van de zetmeelsteun zijn een aantal telers uit het veenkoloniaal gebied aardappelen gaan leveren aan Rixona, vanwege betere prijzen. De gedachte van telers was hierbij dat Rixona een betere prijs uitbetaald dan Avebe. Het nadeel is dat telers geen rekening houden met de randvoorwaarden en criteria waaraan voldaan moet worden. Uit onderzoek moeten duidelijke omschrijvingen van een afzetkanaal naar voren komen met de bijbehorende randvoorwaarden en criteria, zodat de teler een weloverwogen keuze kan maken. De teler heeft dan duidelijk voor ogen welke mogelijkheden er zijn (zetmeel/vlokken) en welke criteria bij deze mogelijkheden horen.

Wil een teler leveren aan Avebe dan moet de teler in bezit zijn van aandelen. Hierdoor is er een leveringsplicht voor de teler. Ieder jaar moet er een inventarisatie ingevuld worden hoeveel ton zetmeel er per aandeel geleverd gaat worden (ligt tussen 4 en 5 ton/zetmeel). Daarnaast moet de teler voldoen aan de leveringsvoorwaarden van Avebe en behoren de zetmeelaardappelen van een bepaalde kwaliteit te zijn. Eveneens moet voldaan worden aan de regels van voedselveiligheid.

Bij levering aan Rixona moet er een teeltregistratie bijgehouden worden. Hier hoort de teler ook te voldoen aan de regels van voedselveiligheid en de leveringsvoorwaarden van Rixona. Niet alle rassen kunnen geleverd worden aan Rixona, dus de teler moet van te voren zijn raskeuze hierop afstemmen. Aan de vlokkenaardappelen zijn kwaliteitsnormen gebonden, waar de teler rekening mee moet houden. Vervolgens is levertijdstip van belang, omdat de vlokkenaardappelen op een bepaalde datum geleverd moeten worden.

Aan Emsland kunnen zowel zetmeel als vlokkenaardappelen geleverd worden. Bij Emsland is het ook van belang om aandelen te hebben. Als een teler wil leveren aan Emsland moeten de zetmeel/vlokkenaardappelen door middel van eigen transport naar de fabriek gebracht worden. Daarnaast moet een teler voldoen aan de kwaliteitsnormen en leveringsvoorwaarden van Emsland Group.

Er zijn een aantal consequenties die in de toekomst een belangrijk rol gaan spelen in de zetmeel/vlokkenaardappelenteelt. Telers die in het bezit zijn van aandelen hebben minder snel de kans om aan een ander afzetkanaal zetmeel of vlokkenaardappelen te leveren. De nauwe vruchtwisseling van 1op2 wordt een probleem. Telers zullen moeten veranderen naar een 1op3 rotatie om doorbraak van resistenties en ziektes te voorkomen. Daarnaast moet er rekening gehouden worden met de rassen, omdat niet alle rassen aan elk afzetkanaal geleverd kunnen worden. Ook is het belangrijk om de rassenkeuze af te stemmen op de vruchtopvolging om geen doorbraak te krijgen van resistenties en ziekten. Telers die op de vrije markt opereren hebben minder kans om aan een ander afzetkanaal te leveren dan telers die contracten afsluiten met de afzetkanalen. Er moet rekening gehouden worden dat voor Emsland Group en Rixona de zetmeel/vlokkenaardappelen zelf verladen en getransporteerd moeten worden. Dit moet een teler zelf regelen of doen via eigen mechanisatie. Meestal zijn transportmiddelen voor lange afstanden niet aanwezig op het bedrijf. Middelen voor het verladen zijn een niet al te groot probleem. Daarnaast vergt de teelt van zetmeel en vlokkenaardappelen voor Emsland Group en Rixona meer tijd, omdat de aardappelen zelf verladen en getransporteerd moeten worden.

Uit onderzoek blijkt dat bij Rixona de beste prijs uitbetaald wordt voor de geleverde zetmeel/vlokkenaardappelen. Hierbij is geen rekening gehouden met de Randvoorwaarden en Consequenties, omdat deze voor elke bedrijfsvoering verschillend zijn.

Zusammenfassung

Im Trainings Garten-Landwirtschaft (Agrarunternehmergeist) ist für mein Abschlussprojekt ein Praktikum gefolgt von Februar bis Juli bei DLV Plant BV in Assen. Die wichtigste Frage für meine Diplomarbeit war: " Was sind die Voraussetzungen und Kriterien für ein Kartoffelbauer in der Veenkolonien, um einen bestimmten Vertriebskanal zu wählen ". Es war wichtig, klar zu bekommen, was die Bedingungen und Folgen sind, wenn ein Züchter Stärke /flockenkartoffeln anbauen wird für einen weiteren Vertriebskanal.

Nach dem Verschwinden der Stärke Unterstützung im Jahr 2012 sind die Einkommen für die Stärkeunternehmen in der veenkolonien gefallen. Kartoffelbauern suchen nach anderen Möglichkeiten, um andere Pflanzen zu anbauen oder bauen Sie kartoffeln an fur einen anderen Vertriebskanal. Nach der Trennung des Stärkeunterstützung haben einige Erzeuger aus den Moorgebiet Kartoffeln angebaut fur Rixona wegen der besseren Preisen. Der Gedanke an die Erzeuger war, dass Rixona einen besseren preis bezahlt als Avebe. Der Nachteil ist, dass die Erzeuger nicht die Bedingungen und Kriterien, die erfüllt sein müssen, zu berücksichtigen. Aus Forschung sollte klare Beschreibungen der Vertriebskanal nach vorne kommen mit den entsprechende Voraussetzungen und Kriterien, so dass der Züchter eine informierte Wahl treffen könnte. Der Bauer hat eine klare Vorstellung von den Möglichkeiten (Stärke / Flocken) und die Kriterien für solche Möglichkeiten.

Will ein Züchter kartoffeln versorgen an Avebe dann muss der Züchter im Besitz sein von Anteile. Dies gewährleistet eine Lieferverpflichtung für die Züchter. Jedes Jahr muss eine Bestands ausgefüllt werden, wie viele Tonnen Stärke pro Aktie geliefert wird (zwischen 4 und 5 Tonnen / Stärke). Darüber ist die Anbauer erfüllen die Bedingungen der Avebe und müssen die Stärkekartoffeln eine gewisse Qualität enthalten. Es muss auch mit den Regeln der Lebensmittelsicherheit eingehalten werden.

Nach Anlieferung Rixona sollte es eine Anbau-Registrierung aufbewahrt werden. Hier sollte der Züchter auch mit den Regeln der Lebensmittelsicherheit und die Lieferung von Rixona entsprechen. Nicht alle Rassen können an Rixona geliefert werden, so die Erzeuger muss seine sortenwahl aufstimmen auf liefering. Die flockenkartoffeln sind an Qualität gebunden, wo die Erzeuger erwirbt werd im Augen zu behalten.. Anschließend is die lieferungspflicht wichtig, weil die Flockenkartoffeln auf einem bestimmten Zeitpunkt verkündet werden.

Im Emsland kann sowohl Stärke und flockenkartoffeln zugeführt werden. Im Emsland ist es auch wichtig Anteile zu haben. Wenn ein Züchter will liefern an Emsland, dan müssen die Stärke / flockenkartoffeln, gebracht werden mit eigen Verkehrsmitteln nach Fabrik. Darüber hinaus muss ein Züchter, die Qualität und die Lieferung erfüllen von Emsland Group.

Es gibt eine Anzahl Folgen, die eine wichtige Rolle spielen in der Zukunft von der Anbau von Stärke /flockenkartoffeln. Züchter im Besitz von Anteile haben ein kleinere Möglichkeit zu einen anderen Vertriebskanal Stärke oder flockenkartoffeln zu liefern. Die enge fruchtfolge von 1op2 wird einem Problem. Bauern müssen verändern nach ein 1op3 fruchtfolge, das ist um die Durchbruch des Widerstands und der Krankheit zu verhindern. Darüber muss man rechnen mit den Sorten , weil nicht alle Sorten geliefert können werden an jedem Vertriebskanal. Es ist auch wichtig, um die sortenwahl an zu passen an der Fruchtfolge, um einen Durchbruch des Widerstands und der Krankheit zu bekommen. Züchter die sich auf dem freien Markt betreiben haben weniger wahrscheinlich zu liefern an eine weitere Vertriebskanal als Züchter die Verträge schließen mit Marketing-Kanäle. Es sollte berücksichtigt werden, dass bei Emsland Group und Rixona die Stärke und flockenkartoffeln durch Selbstbehandlung und eigene transportmittele transportiert werden. Dies sollte ein Erzeuger tun müssen mit eigene Mechanisierung. Normalerweise sind Transportmittel für lange Strecken nicht auf dem Hof vorhanden. Mittel zum Laden sind nicht ein groß Problem. Zusätzlich erfordert der Anbau von Stärke und flockenkartoffeln für die Emsland Group und Rixona mehr Zeit, weil die Kartoffeln selbst sollten geladen und transportiert werden.

Aus Forschung zeigt, dass Rixona dem besten Preis bezahlt für die gelieferte Stärke /flockenkartoffeln. Dies nicht berücksichtigen die Voraussetzungen und Folgen, weil diese sind verschiedene für jedes Unternehmen.

Inleiding

In Noord Nederland (Groningen en Drenthe) worden voornamelijk zetmeelaardappelen verbouwt. Voor veelal alle bedrijven worden hieruit de meeste inkomsten gehaald, omdat het grootste gedeelte van het areaal ingevuld is met zetmeelaardappelen. Naast zetmeelaardappelen telen deze bedrijven suikerbieten en granen. Zetmeelbedrijven krijgen toeslagen die afkomstig zijn van de teelt van akkerbouwgewassen (marktordeningsgewassen). Deze toeslagen worden de zetmeelsteun genoemd.

In het jaar 2006 is een gedeelte van deze steun ontkoppeld. In het jaar 2011 krijgen telers, van het nog geldende EU-beleid, een gedeeltelijke (60%) koppeling van premies die verbonden zijn aan de zetmeelaardappelen en aardappelzetmeel (evenwichtspremie, quoteringsregeling en minimum uitbetalingsprijs). In 2012 is de zetmeelsteun volledig ontkoppeld en opgenomen in een bedrijfstoelage per hectare. De volledige steun wordt afgebouwd.

Door het wegvallen van een deel van het inkomen, zullen telers andere keuzes moeten maken om dit gat op te vullen. In het veenkoloniaal gebied wordt steeds vaker de keus gemaakt om andere gewassen te telen, zoals cichorei, peen, uien of mais. Daarnaast kiezen telers ervoor om aardappelen te leveren aan een andere markt (vlokkenmarkt). De laatste jaren worden door telers rassen geteeld die een dubbeldoel hebben, dus voor de zetmeel- en vlokkenindustrie. Het probleem dat hierbij speelt is dat telers niet weten aan welke randvoorwaarden en criteria voldaan moet worden. Binnen dit verslag is het de bedoeling om op de volgende hoofdvraag een antwoord te vinden:

Wat zijn de randvoorwaarden en criteria voor een aardappelteler in de veenkoloniën om voor een bepaald afzetkanaal te kiezen?

Om deze vraag te beantwoorden wordt dit afstudeerwerkstuk geschreven. Het is belangrijk om voor de teler duidelijk te maken waaraan voldaan moet worden als de zetmeelaardappelen aan een ander afzetkanaal geleverd worden en welke factoren (rassen, bouwplan) en rol spelen waarop de teler moet kiezen. Als de teler hiervan een duidelijk overzicht heeft dan kan de keuze gemaakt worden. Om antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag zijn de onderstaande deelvragen opgesteld.

1. Wat zijn de actuele ontwikkelingen in de zetmeelaardappelsector?
2. Wat zijn de eigenschappen van de verschillende afzetkanalen in de zetmeel- en vlokkenaardappelenteelt?
3. Wat is het verschil tussen de afzetkanalen van zetmeelaardappelen?
4. Binnen welke randvoorwaarden kan een teler aan een bepaald afzetkanaal leveren?
5. Welke criteria beïnvloeden de keuze van een zetmeelteler om aan een afzetkanaal te leveren en welke consequenties zijn hieraan verbonden?
6. Wat is de verwachting van telers/afnemers over de toekomst van de zetmeelenteelt?

De volgende hypothese kan opgesteld worden over het verwachte resultaat

Voor zetmeeltelers liggen er verbetermogelijkheden in de keuze voor een bepaald afzetkanaal. In het huidige beleid baseren telers hun keuze op het gevoel zonder dat er gekeken wordt naar de consequenties van hun keuze. In het veenkoloniaal gebied worden vele hectaren zetmeelaardappelen geteeld, maar de laatste jaren is er een kleine verschuiving naar vlokkenaardappelenteelt. Doordat de teelt van zetmeelaardappelen verschilt met die van vlokkenaardappelen is het van belang dat de randvoorwaarden en criteria duidelijk beschreven staan.

Dit rapport is als volgt opgebouwd. In de hoofdstukken 1 tot en met 4 zullen de deelvragen 1,2,3 en 4 beantwoordt worden door middel van literatuurstudie. In hoofdstuk 5 en 6 worden de deelvragen 5 en 6 beantwoordt door het onderzoek (interview/enquête) dat gedaan is bij de zetmeeltelers in de veenkoloniën. Dit rapport wordt afgesloten in hoofdstuk 7 met een conclusie.

Doelstelling & Probleemstelling

Doelstelling:

De doelstelling van dit onderzoek is om de zetmeeltelers in de veenkoloniën te laten inzien of het mogelijk is om zetmeelaardappelen voor een ander afzetkanaal te telen. Als deze mogelijkheid er is dan kunnen de zetmeelaardappelen voor een betere prijs aan de vlokkenindustrie afgezet worden om zo meer inkomsten te behalen. Aan de hand van de gegevens die voortkomen uit het onderzoek kan de teler door middel van een stroomdiagram inzien of het bedrijf hiervoor geschikt is. Door dit onderzoek zullen telers aan het denken gezet worden en dit geldt ook voor de afzetkanalen. Doordat er voor de vlokkenaardappelen een betere prijs uitbetaald wordt, zullen telers overwegen om om te schakelen naar vlokkenaardappelen. Aan de hand van het stroomdiagram kan de teler zien welke veranderingen er op het bedrijf doorgevoerd moeten worden. Op deze manier kan er een verschuiving in de markt plaatsvinden van zetmeel naar vlokken. Hierop moet Avebe anticiperen om relaties te behouden. Om de telers te behouden zou Avebe in de toekomst bijvoorbeeld een hogere/betere prijs moeten uitbetalen aan de zetmeeltelers dan dat ze nu doen.

Probleemstelling:

Na de ontkoppeling van de zetmeelsteun is een aantal telers uit het veenkoloniale gebied aardappelen gaan leveren aan Rixona, vanwege betere prijzen. De gedachte van telers was hierbij dat Rixona een betere prijs uitbetaald dan Avebe. Het nadeel is dat telers geen rekening houden met de randvoorwaarden en criteria waaraan voldaan moet worden. Voor de zetmeeltelers in de veenkoloniën is er nog geen duidelijk overzicht om een keuze te maken tussen de teelt van zetmeelaardappelen en vlokkenaardappelen. Uit onderzoek moeten duidelijke omschrijvingen van een afzetkanaal naar voren komen met de bijbehorende randvoorwaarden en criteria, zodat de teler een weloverwogen keuze kan maken. De teler heeft dan duidelijk voor ogen welke mogelijkheden er zijn (zetmeel/vlokken) en welke criteria bij deze mogelijkheden horen. Bij criteria moet gedacht worden aan grondsoort, bouwplan, gebouwen, etc. De teler kan zich bij het overzicht van afzetkanalen afvragen: 'Is dit de mogelijkheid voor rendementsverbetering in het zetmeel telend gebied?'

Hoofdstuk 1: De actuele ontwikkelingen in de zetmeelsector

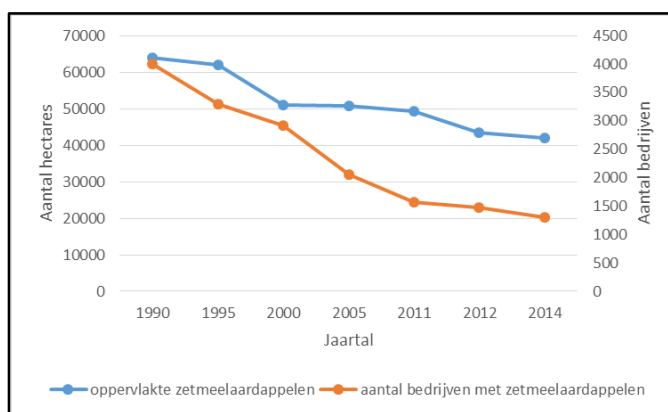
In dit hoofdstuk worden de veranderingen van de laatste jaren in de zetmeelsector weergegeven. Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de graan- en aardappelprijs om te kijken wat het effect hiervan is. Daarnaast is er een overzicht gegeven van de prijsfluctuaties in aardappelen.

1.1 Veranderingen zetmeelaardappelteelt

In Nederland wordt ongeveer 30 procent zetmeelaardappelen geteeld. Dit komt overeen met een areaal van 42000 hectare. De zetmeelaardappelen worden voornamelijk geteeld in de provincies Groningen en Drenthe en nog een klein deel in Overijssel. De zetmeelaardappelen worden voornamelijk geteeld op dalgrond/zandgrond, omdat consumptieaardappelen door de veenlagen minder geschikt zijn (mindere kwaliteit en slechte bewaarbaarheid). Op een groot aantal bedrijven neemt zetmeelaardappelen 40-50% van het bouwplan in en levert ongeveer 50% akkerbouwopbrengsten voor het bedrijf.¹ Door de nauwe vruchtwisseling worden er veel AM resistente rassen geteeld. AM staat voor aardappelmoeheid. In bijlage I wordt een overzicht gegeven van het areaal zetmeelaardappelen in Nederland en de provincies Groningen en Drenthe. Daarnaast wordt het areaal vlokkenaardappelen weergegeven. Zetmeelaardappelen is niet een hoog salderend gewas, maar geeft door aandelen en het leveren op contractbasis een relatief stabiel inkomen. De laatste jaren hebben zich verschuivingen voorgedaan in het areaal zetmeelaardappelen (zie figuur 1).

In bijlage I is te zien dat over de laatste 15 jaar het aantal hectares zetmeelaardappelen is gedaald, maar dat het aantal hectare zetmeelaardappelen per bedrijf is gestegen. Dit komt door schaalvergroting, intensivering van teelten en de prijzen die uitbetaald worden voor andere gewassen. De belangrijkste teeltgebieden van zetmeelaardappelen zijn Groningen en Drenthe, zoals eerder vermeld. In de onderstaande tabellen wordt weergegeven hoe het areaal verdeeld is over beide provincies. Het totale areaal voor de provincies Groningen en Drenthe komt op 37736 hectare, dit houdt in dat er nog een klein areaal in de rest van Nederland wordt verbouwd. Er is te zien dat in het jaar tussen 2011 en 2012 een daling is geweest van het areaal zetmeelaardappelen. De verklaring hiervoor wordt later in dit hoofdstuk gegeven. Het lijkt dat het areaal per bedrijf klein is maar dit komt doordat een aantal bedrijven honderden hectaren zetmeelaardappelen en bedrijven met tientallen hectaren. Hierop is het hectare aantal per bedrijf gebaseerd. In figuur 1 is te zien dat het areaal zetmeelaardappelen van 62000 hectare gedaald in 1990 is naar 42000 hectare in 2014. Dit geldt ook voor het aantal bedrijven, deze zijn meer dan gehalveerd.²

Bij een groot aantal zetmeelbedrijven bestaat het bouwplan uit zetmeelaardappelen, suikerbieten en granen (tarwe of gerst). De laatste jaren is in het veenkoloniaal gebied te zien dat er steeds meer gewassen, zoals peen, uien, cichorei en mais worden geteeld. Daarnaast is er ook meer graan geteeld, vanwege de goede prijzen. In hoofdstuk 1.3 wordt een overzicht gegeven die het effect van de graanprijs op de zetmeelaardappelprijs weergeeft. Twee derde van de telers geeft aan dat de teelt van zetmeelaardappelen onrendabel gaat worden en begint daarom met de teelt van andere gewassen³.

Figuur 1: Aantal bedrijven met zetmeelaardappelen en oppervlakte zetmeelaardappelen in Nederland, 1990 – 2014
Bron: CBS, statline

1.1.1 Ontkoppeling zetmeelsteun

Voorafgaand aan het jaar 2012 kreeg iedere zetmeelteler een toeslag per hectare. Vanaf het jaar 2000 is deze toeslag gestegen, vanwege de lage graanprijzen. De toeslag per hectare zetmeelaardappelen

¹ http://www.mepnederland.nl/9353000/1/j4nvgs5kjq27kof_j9vvincioiml3zp/vi3k9rlfqozt/f=/blg14841.pdf

² <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=80780ned&D1=1-154&D2=0.5-16&D3=0.5.11-12&HDR=G1.G2&STB=T&VW=T>

³ <http://www.boerenbusiness.nl/aardappelmarkt/artikel/10842761/abn-amro-acht-hogere-zetmeelprijs-mogelijk>

loopt ongeveer op tot €575 per hectare. In het jaar 2006 is een gedeelte van de toeslag per hectare ontkoppeld naar een bedrijfstoelage. Naast deze ontkoppelde premie krijgen telers een gekoppelde premie van €14 per ton geleverde aardappelen. Daarnaast is er nog een evenwichtspremie, dit is een steun voor de industrie. Dit geldt wordt via de aardappelprijs doorgespeeld naar de zetmeelteler (€4 per ton geleverde aardappelen).⁴

In het jaar 2012 is de zetmeelsteun ontkoppeld naar een bedrijfstoelage per hectare. De gekoppelde steun vervalt evenals de evenwichtspremie, wat neer komt op €18 per ton aardappelen. Door de afschaffing kan de prijs met 1.8 eurocent per kg afnemen. Avebe heeft aangegeven om de marktprijs te verhogen om deze compensatie op te vangen. Voor een bedrijf met 25 hectare zetmeelaardappelen heeft dit een effect van €12500 op het inkomen. Het exacte bedrag is afhankelijk van het aantal kilogrammen zetmeelequivalent, dat in het teeltjaar 2011 is opgenomen.⁵ Het areaal zetmeelaardappelen is hierdoor gedaald en telers hebben de mogelijkheid genomen om andere gewassen te telen. Daarnaast willen telers meer mogelijkheden voor optimalisatie en schaalvergroting benutten.⁶

In 2012/2013 wordt de premie volledig ontkoppeld en dit wordt meegenomen in de bedrijfstoelage. De zetmeelsteun en de genoemde elementen (evenwichtspremie en quoteringsregeling) worden afgebouwd en volledig uitbetaald in de vorm van een toeslagrecht (gebaseerd op het referentiejaar). In het figuur 2 wordt een overzicht gegeven van de ont koppeling. Door de zetmeelontkoppeling is het verschil t.o.v. 2011 nog positief. In 2014 is dit verschil met 20% gedaald en hierdoor dalen de totale inkomsten uit zetmeelaardappelen.⁷

Resultaten	2011	2012	2013	2014
Bedrijfstoelage	€ 38.448	€ 78.587	€ 78.587	
Basispremie				€ 32.500
Top-up (o.a. vergroening, differentiatie)				€ 12.000
Gewasrotatie-eis				€ -
Bruto opbr. za	€ 128.851	€ 99.736	€ 99.736	€ 99.736
Aanvulling kgprijs Avebe	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 167.299	€ 178.323	€ 178.323	€ 144.236
verschil		€ 11.024	€ 11.024	€ 23.063-
% verschil tov 2011		107%	107%	86%

Figuur 2: Ontkoppeling zetmeelsteun en bewustwording nieuwe GLB beleid in Nederland, 2011 t/m 2014

Bron: DLV Plant

In de veenkoloniën, bedrijven met het veenkoloniale bouwplan, gaan bedrijven erop achteruit. Voor veel bedrijven geldt dat er plaatsing is in een lagere continuïteitsklasse. De grote zetmeelbedrijven verliezen gemiddeld €9000 bij een uniforme betaling, maar doordat deze bedrijven groot zijn heeft dit minder negatieve gevolgen. Bedrijven zullen in de toekomst de schaalvergroting doorzetten en extensiever worden, met een bouwplan dat diverser is. De teler krijgt minder inkomsten op zijn bedrijf en moet hierdoor naar oplossingen zoeken. Door het wegvallen van de zetmeelsteun hebben de telers keuzes gemaakt om inkomsten via een andere takt te verdienen, door bijvoorbeeld varkens of pluimvee. Daarnaast gaan telers meer investeren in de teelt van zetmeelaardappelen om hogere opbrengsten te halen. Dit wordt gedaan om de zetmeelteelt rendabel te houden. Eveneens maken telers de keuze om aardappelen te gaan telen voor een andere markt (vlokkenmarkt) of er worden andere gewassen geteeld, voorbeeld mais voor de bio-energieproductie.⁸

In 2014 vervallen de toeslagrechten per hectare en dit wordt vervangen voor betalingsrechten per hectare. In 2015 worden de betalingsrechten ingebracht met een overgangperiode tot 1 januari 2019. In 2019 krijgt elke teler hetzelfde bedrag per hectare. Een teler komt in aanmerking voor de betalingsrechten als het actief landbouwer is en er is minimaal 0.3 hectare subsidiabele grond. In 2019

⁴ <http://arbeidsmarkt.com/finance/nieuws/43702/zetmeelsteun-nadert-einde/>

⁵ <http://schuiteman.com/nieuws/agrarisch-nieuws/ontkoppeling-zetmeelsteun-en-uw-gecombineerde-opgave>

⁶ <http://edepot.wur.nl/29027>

⁷ <http://www.dlvplant.nl/nl/nieuws/bewustwording-glb-bij-ondernemers-beperkt.html>

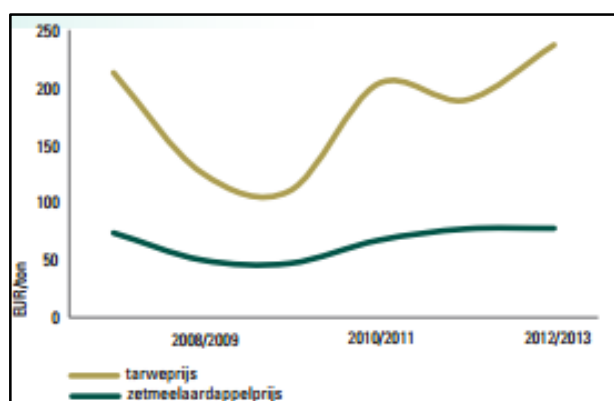
⁸ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/12/02/bedrijfstoelagen-na-2013---omgaan-met-dalende-bedragen.html>

is de basisbetaling €260 per hectare en voor vergroening €115 per hectare⁹. De inkomsten voor zetmeelbedrijven zullen na het wegvallen van de toeslagrechten naar beneden gaan.

1.2 Graan t.o.v. de zetmeelaardappelen

De prijs voor de zetmeelaardappelen is gekoppeld aan de graanprijs¹⁰. In het jaar 2012 werd er een hoge graanprijs (€270 per ton) uitbetaald aan de graantelers. In dit jaar is ook de hoogste prijs voor de zetmeelaardappelen uitbetaald (€77.36 per ton). Het jaar 2009 is een desastreuze oogstjaar geweest voor de graanmarkt, dit vanwege de slechte weersomstandigheden. De uitbetalingsprijs lag rond €100 / €170 per ton. De prijs voor zetmeelaardappelen in 2009 lag rond de €46.84 per ton.¹¹ In figuur 3 is de fluctuatie tussen de graan- en zetmeelaardappelprijs duidelijk te zien. Hier valt uit op te maken dat er een koppeling is tussen de graan- en zetmeelaardappelprijs. In een jaar met hoge graanprijzen hebben zetmeelbedrijven extra voordeel, omdat het inkomen verbetert door de hoge prijzen van zetmeel

In figuur 3 wordt aangegeven dat de prijsvorming van tarwe op de wereldmarkt invloed heeft op de zetmeelaardappelprijs. Een hogere tarweprijs brengt de telers in overweging om te veranderen in teeltkeuze. Dit kan van invloed zijn op het aanbod aardappelzetmeel. Nu Avebe steeds meer zetmeelproducten produceert voor specifieke toepassingen, wordt de zetmeelprijs steeds minder beïnvloedt door andere zetmeelvormen. Bij hoge graanprijzen zijn telers eerder geneigd om graan te gaan telen, omdat de graanteelt minder werk met zich meebrengt. Het probleem is de leverplicht bij Avebe, omdat de teler hiervoor aandelen heeft. De graanprijs fluctueert meer dan de prijs voor zetmeelaardappelen. De zetmeelaardappelprijs is vanaf 2011 meer constant geworden. Dit houdt in dat het directe verband tussen de prijs van zetmeelaardappelen en graan beperkt is geworden.¹²

Figuur 3: Graanprijs ten opzichte van de zetmeelaardappelprijs, 2008-2013

Bron: ABN Amro, insights

1.3 Prijsfluctuaties

Elk teeltseizoen stelt zetmeelconcern Avebe en prijs vast voor de telers (campagneprijs). Deze prijs wordt verder uitgebouwd op basis van de prestatiecomponenten van de teler en de kwaliteit van zijn geleverde aardappelen. Dit geheel vormt samen de uitbetalingsprijs van de zetmeelaardappelen. Een groot aantal telers in het veenkoloniaal gebied geeft aan niet tevreden te zijn met de prijs (zie bijlage II)¹³. In het veenkoloniaal gebied bestaat 50% van het areaal uit zetmeelaardappelen, de rest van het bouwplan wordt ingevuld met suikerbieten, granen of mais. Het grootste deel van het inkomen komt uit de zetmeelaardappelen, vandaar dat telers de prijs te laag vinden. In bijlage II wordt aangegeven dat de financiële redenen een aanleiding kunnen geven tot krimp van het areaal aardappelen. Sommige telers geven aan om minder zetmeelaardappelen te telen of te verschuiven naar de teelt van vlokkenaardappelen.

⁹ <https://mijn.rvo.nl/gemeenschappelijk-landbouwbeleid-nieuw-glb>

¹⁰ <http://www.nav.nl/wordpress/wp-content/uploads/2011/03/Jaarverslag-NAV-2013.pdf>

¹¹ <http://www.nav.nl/2010/09/beroering-op-de-graanmarkt/>

¹² <https://insights.abnamro.nl/gemeenschappelijk-landbouwbeleid-zorgt-dynamiek-noordoostelijk-akkerbouwgebied/>

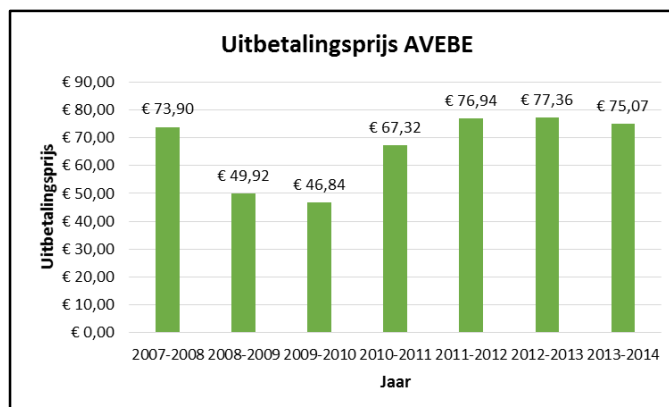
¹³ <http://www.akkerwijzer.nl/nieuws/5378/telers-ontevreden--wel-meer-zetmeelaardappel>

Om een overzicht te krijgen van de zetmeelprijs, wordt hieronder de prijs per ton zetmeelaardappelen van de laatste zeven jaar weergegeven. In het jaar 2010-2011 is er nog een steun van €13.66 per ton zetmeelaardappelen. Deze steun is in het teeltjaar 2012 vervallen.

Jaargang	Per ton aardappelen
2007-2008	€73.90
2008-2009	€49.92
2009-2010	€46.84
2010-2011	€67.32
2011-2012	€76.94
2012-2013	€77.36
2013-2014	€75.07

Figuur 4: Uitbetalingsprijs zetmeelaardappelen in euro per ton aardappelen in Nederland, 2007-2014

Bron: AVEBE, jaarverslagen ¹⁴

In de laatste zeven jaar is te zien dat de uitbetalingsprijs van zetmeelaardappelen grote schommelingen heeft doorgemaakt. Na het wegvallen van de zetmeelsteun (2012) is de zetmeelprijs hoger geworden. Avebe compenseert de prijs na het wegvallen van de steun door een hogere prijs uit te betalen. De gemiddelde basisprijs voor het A quotum ligt rond de €58 per ton aardappelen. Als het A quotum volgeleverd is dan worden de aardappelen doorgeschoven naar de B quotum. Een teler heeft bij Avebe te maken met een leverplicht van 4 ton zetmeel per aandeel. De teler heeft zelf de keus hoeveel ton zetmeel er per aandeel geleverd wordt (leverafpraak). Daarnaast heeft de teler nog een leverrecht van 5 ton zetmeel per aandeel. Het B quotum is het verschil tussen de leverafpraak en het leverrecht van een teler.

Het bedrijf Rixona werkt via een andere manier dan concern Avebe. Voor de vlokkenaardappelen wordt de prijs op een andere manier bepaald. De prijs wordt bepaald aan de hand van een schema (zie bijlage III). De prijs wordt bepaald aan de hand van het weeknummer en het geleverde OWG van de aardappelen. Daarnaast is de prijs afhankelijk van transportkosten en de gegeven premie vanaf week 1. De laagste prijs die uitbetaald wordt bij Rixona is €65.00 in week 37 t/m 44 bij een OWG lager dan 390. Van deze prijs gaan nog de kosten van €8 (max 100 km) of €10 (max 150 km) af voor transport, tenzij de aardappelen zelf gebracht worden naar de afnemer. De hoogste prijs die uitbetaald wordt door Rixona is €136.20 in week 26. Dit wordt uitbetaald wanneer de aardappelen bewaard worden. Deze prijs wordt uitbetaald bij een OWG hoger dan 530. Zie figuur 5 voor de gemiddelde prijzen.

OWG	Gemiddelde prijs tussen week 33 t/m week 22 in 2011	Gemiddelde prijs tussen week 33 t/m week 26 in 2015
<390	€85.23	€81.72
390-399	€87.95	€83.55
400-409	€92.56	€85.39
410-419	€93.52	€87.26
420-429	€93.99	€89.15
430-439	€94.95	€91.07
440-449	€97.35	€93.00
450-459	€100.28	€94.96
460-469	€102.28	€96.94
470-479	€103.28	€98.94
480-489	€104.28	€100.94
490-499	€105.28	€102.94
500-509	X	€104.94
510-519	X	€105.94
520-529	X	€106.94
>530	x	€107.94

Figuur 5: Gemiddelde uitbetalingsprijs Vlokkenaardappelen in euro per ton aardappelen bij een bepaald onderwatergewicht en weekprijs, 2011-2015

Bron: DLV Plant (H. de Boer), prijzenlijsten

¹⁴ http://www.avebe.nl/Portals/2/jaarverslag%20Nederlands%202013%20-%202014_web.pdf

In figuur 5 is een duidelijk verschil te zien tussen de oogst prijs in 2011 en in 2015. In het jaar 2011 werd er alleen een prijs uitbetaald tussen de OWG van < 390 tot 490-499. Dit komt doordat er in 2011 alleen nog maar rassen geleverd werden met een OWG beneden de 500. De laatste jaren worden er ook zetmeelrassen geleverd, vandaar dat er een verandering is in de prijsschaal. Nu wordt er ook gerekend met een OWG boven de 500. In figuur 5 is te zien dat de prijsverhouding in 2011 hoger lag dan in 2015. Dit komt doordat er toen nog maar weinig zetmeeltelers waren die hun aardappelen leverden aan Rixona.

Aardappelen Emlichheim (Duitsland)

De afrekening (prijs/ton aardappel) is contractueel vastgelegd met de telers op basis van locatie waar de aardappelen worden verwerkt, het zetmeelgehalte, ras, suikergehalte, tarra, kwaliteit, aflevermoment i.v.m. bewaarvergoeding en de geleverde hoeveelheid. Als men het contract keurig vol levert is er een premie. Een aantal telers brengt zijn aardappelen door middel van eigen transport, waardoor er verder geen transportkosten aan verbonden zijn. Bij Emlichheim worden zowel zetmeelaardappelen als vlokkenaardappelen verwerkt. Hiervoor geldt dat er met twee prijsmodellen gewerkt wordt. In bijlage IV wordt het uitbetalingsmodel voor de zetmeelaardappelen weergegeven. In dit model is te zien dat voor ieder zetmeelgehalte een andere campagneprijs wordt uitbetaald. In tegenstelling tot Avebe wordt daar de campagneprijs bepaald voor het A, B en C quotum en niet per zetmeelgehalte. In figuur 6 wordt een overzicht gegeven van de uitbetalingsprijs Stärkegehalt (zetmeelgehalte). Er is te zien dat de prijs varieert van €62.98 tot €99.53. Met dit overzicht wordt gewerkt sinds het jaar 2011.

(netto t Kartoffel in €/t ohne MwSt. - Lieferung 24. November):

Stärkegehalt in %	17,00	18,00	19,00	20,00	21,00	22,00	23,00	24,00	25,00
Preis nach Tabelle:	50,32	54,32	58,32	62,32	66,32	70,32	74,32	78,32	82,32
Prämie niedrig Schmutz:	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
Lagerprämie *:	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
Getreidepreisausgleich:	9,66	10,23	10,80	11,37	11,94	12,50	13,07	13,64	14,21
Summe:	62,98	67,55	72,12	76,69	81,26	85,82	90,39	94,96	99,53

Figuur 6: Netto aardappelprijs in euro's zonder BTW

Bron: Emsland Group, Klaas Wijnholds

In bijlage V wordt de uitbetalingsprijs van de vlokkenaardappelen weergegeven. Er wordt gerekend met een zetmeelpercentage tussen de 13 en 30 procent. Voor de uitbetalingsprijs wordt gerekend met het ras allure om duidelijk te maken hoe de prijs bepaald wordt. In het onderstaande overzicht wordt de prijs berekening weergegeven. In het leveringsseizoen wordt een vaste grondprijs van €73.88 aangehouden. Over de prijs worden de toeslagen berekend waar onder aan de streep een uitbetalingsprijs naar voren komt. De uitbetalingsprijs is afhankelijk van de kwaliteit van de geleverde vlokkenaardappelen. Voor de vlokkenaardappelen werkt Emsland Group sinds 2012 met het onderstaande tabel.

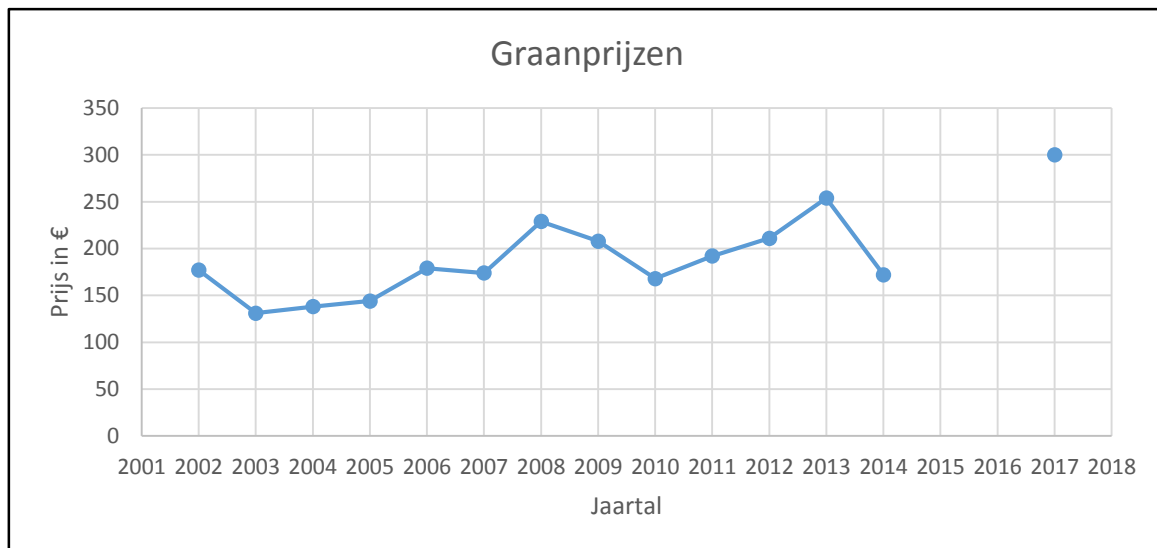
Sorte	Allure		
Stärkegehalt (%)	20,0%		
Anlieferungsdatum	1. Okt.	1. Feb.	15. Jun.
Grundpreis	73,88 €	73,88 €	73,88 €
Zuschlag Lager	- €	12,09 €	38,63 €
Zuschlag Zucker	- €	3,00 €	4,00 €
Zuschlag Qualität	5,00 €	5,00 €	5,00 €
Zuschlag Schmutz	1,50 €	1,50 €	1,50 €
Vertragserfüllung	5,00 €	5,00 €	5,00 €
Zwischensumme:	85,38 €	100,47 €	128,01 €
Preisausgleich Vorzugsaktien *	5,00 €	5,00 €	5,00 €
Auszahlungspreise:	90,38 €	105,47 €	133,01 €

Figuur 7: Voorbeeldberekening bij het aardappelras Allure

Bron: Emsland Group, Klaas Wijnholds

Graanprijs

In hoofdstuk 1.2 staat beschreven dat de graanprijs effect heeft op de aardappelprijs. De graanprijs wordt meegenomen omdat het interessant kan zijn voor een aardappelteler. Als de graanprijs hoger is dan de aardappelprijs, dan zou een teler er eerder voor kiezen om graan te telen, omdat in dit gewas minder werk zit. In figuur 6 is de graanprijs weergegeven vanaf 2002 tot aan 2014.

Figuur 8: Graanprijs voor tarwe vanaf 2002 tot en met 2014 in Nederland
Bron: World mongabay, Dutch commodities wheat.¹⁵

Aan de graanprijs is te zien dat deze fluctueert tussen de €100 en €250. Vanaf 2010 vindt er een stijging plaats in de graanprijs. Na 2013 is er een duidelijke daling van de graanprijs, dit komt doordat de productie van tarwe in Rusland, Oekraïne en Canada stijgt. Daarnaast onderdrukt de groeiende productie van soja en mais in Argentinië en Brazilië de graanprijs. Deze daling heeft weinig effect op de zetmeelaardappelprijs, omdat deze maar weinig gedaald is (zie hoofdstuk 1.3 Avebe). Voor de toekomst wordt gezegd dat de graanprijs binnen nu en 5 jaar op €300 ligt. Dit is gebaseerd op de wereldwijde productie en consumptiecijfers van het ICG. Hieruit blijkt dat de productie de consumptie niet kan bijhouden. Tevens zijn de graanvoorraden lager dan een aantal jaren geleden. De graanprijzen zullen mee fluctueren, zoals het de laatste jaren altijd al gegaan is.¹⁶

1.4 Project 20-15-10

De laatste jaren houden steeds meer telers zich bezig met rendementsverbetering in de teelt van zetmeelaardappelen. Zo houdt men zich de laatste jaren bezig met: rassenverbetering, toedienen van meststoffen in de rij, directe rugopbouw en bewaarverbetering. De ontkoppeling van de zetmeelaardappelteelt heeft voor grote gevolgen gezorgd gezien de concurrentiepositie binnen de teelt en rotatie van zetmeelbedrijven. Telers worden niet meer verplicht gesteld om zetmeelaardappelen te telen voor de bedrijfstoelage. Avebe is er mee bezig om het saldo van de teelt op peil te houden of te verbeteren. Hieruit voort komt het project 20-15-10. Dit project staat voor dat er in 2020 een opbrengst gehaald wordt van 15 ton zetmeel per hectare met een variabele kostprijs van €10 per 100 kg zetmeel. Dit project is opgestart in 2012 en begonnen met een groep van 9 telers. Iedere teler kiest een perceel van het eigen bedrijf waarmee meegedaan wordt aan dit project. Dit project is ervoor dat telers met elkaar in discussie gaan en van elkaar leren met daarbij het streven naar 15 ton zetmeel. Aan de hand hiervan kan een teler zich ontwikkelen in de zetmeelteelt.¹⁷

¹⁵ <http://world.mongabay.com/dutch/commodities/wheat.html>

¹⁶ <http://www.boerderij.nl/Akkerbouw/Nieuws/2014/5/Tarweprijs-kan-naar-300-euro-binnen-vijf-jaar-1522677W/>

¹⁷ http://www.kennisakker.nl/files/Kennisdocument/Opbrengstverbetering_zetmeelaardappelen.pdf

Hoofdstuk 2: De beschikbare afzetkanalen

In het veenkoloniaal gebied kan een zetmeelteler zijn aardappelen leveren aan drie afzetkanalen. In dit hoofdstuk wordt beschreven om welke afzetkanalen het gaat en wat de eigenschappen zijn van een afzetkanaal.

2.1 Avebe

Avebe is een coöperatie dat wereldwijd producten levert op basis van aardappelzetmeel en eiwit. Het zetmeel en eiwit wordt verwerkt in voeding, papier, bouw, textiel, kleefstoffen en diervoeding. Avebe is heerser van de keten, omdat het zorgt voor nieuwe aardappelrassen tot het op de markt afzetten van afgeleide producten. Van belang is om te streven naar duurzaamheid en continuïteit in relatie met telers en klanten. Zo wil Avebe de optimale uitbetalingsprijs voor de geleverde aardappelen realiseren en ervoor zorgen dat de teelt van zetmeelaardappels aantrekkelijk is. Dit wordt gedaan door nieuwe producten te ontwikkelen en ervoor zorgen dat klanten van hun behoeften worden voorzien.

Avebe is volledig gericht op duurzaamheid en continuïteit om een toegevoegde waarde te zijn in de zetmeelaardappelmarkt. Daarnaast is duurzaam innoveren in hun eigen producten met aardappelzetmeel en aardappeleiwit. Binnen concern Avebe zijn vier pijlers: marktgerichtheid, innovatie, duurzaamheid en kostleiderschap. Avebe wil de een competitieve uitbetalingsprijs ten opzichte van tarwe. Dit komt door de blik te richten op de markt en innovatie in de keten (aardappel tot zetmeel en eiwit).

Het concern heeft een gemiddelde omzet tussen de 520 en 550 miljoen euro. Het bedrijf heeft ongeveer 1300 werknemers. De productlocaties liggen in Nederland (Foxhol, Ter Apelkanaal en Gasselternijveen), Duitsland (Luchow en Dallmin) en in Zweden (Malmö). Jaarlijks verwerkt Avebe 2 miljoen ton zetmeelaardappelen, waaruit ongeveer 500.000 ton zetmeel gewonnen wordt met daarnaast nog eiwit en vezels. De verwerkingscampagne bij Avebe begint in augustus tot in de maand april. De aardappelen worden nog verwerkt in Ter Apelkanaal en Gasselternijveen. In figuur 7¹⁸ wordt het teeltgebied van de zetmeelaardappelen weergegeven die geleverd worden aan Avebe. Het grootste deel van deze aardappelen wordt voornamelijk getransporteerd uit de provincies Groningen en Drenthe.¹⁹

Figuur 9: Teeltgebied van zetmeelaardappelen die geleverd worden aan concern Avebe
Bron: AVEBE, agro

2.1.1 Gestelde eisen aan het product

Iedere vracht aardappelen die geleverd wordt aan een verwerkende locatie van Avebe wordt bemonsterd. Op basis van deze monster vindt de kwaliteitsbeoordeling plaats. Voldoet een partij niet aan de eisen dan kan het product geweigerd worden door Avebe. Van elke geleverde vracht krijgt de teler een kwaliteitsbeoordeling toegestuurd. (Zie bijlage VI)

Verontreinigingen

In een geleverde partij zetmeelaardappelen mogen geen verontreinigingen voorkomen. Verontreinigde partijen kunnen niet gekeurd worden. Bij weigering wordt de partij zetmeelaardappelen terug geleverd bij de teler en zijn de kosten voor rekening van de teler. Door Avebe wordt er geen extra schoningsapparatuur beschikbaar gesteld.

Weigeringsnormen

Een partij zetmeelaardappelen kan geweigerd worden als het niet voldoet aan de kwaliteit en verontreinigingen. De criteria voor weigering zijn:

- Meer dan 20 % van de vracht tarra is
- Meer dan 0.4% van de vracht bestaat uit darg/veen
- Meer dan 12% van de vracht bestaat uit stenen die gevonden zijn in het bruto monster
- Meer dan 10% van de vracht is aangetast door vorst.

¹⁸ <http://www.avebe.com/agro/AVEBEAgro/Teeltgebied.aspx>

¹⁹ <http://www.avebe.nl/OverAVEBE.aspx/Jaarverslagen2014>

Onder tarra wordt verstaan: niet aardappelbestanddelen, rotte, zieke en verdroogde aardappelknollen. Als de vracht is afgekeurd dan krijgt de teler zijn zetmeelaardappelen weer terug en moet een boete (€5,79 per ton bruto aardappelen) betalen. De teler bepaalt zelf wat er met de vracht aardappelen gaat gebeuren.

Keuring op gebreken met vuilinsluiting

Het genomen aardappelmonster (rechtstreeks uit de vrachtwagen) wordt bemonsterd op vuilinsluiting. Hierbij wordt gekeken naar: beschadigingen + vuil, ziektes + vuil, groeischeuren + vuil en schurft / roest + vuil. De keuring wordt ondergebracht onder verschillende gradaties. Het gaat om lichte gebreken met vuil en zware gebreken met vuil. De gebreken worden beoordeeld met geen, iets, veel en zeer veel gebreken. De gebreken die geconstateerd worden in een partij zetmeelaardappelen worden gekort met €1.50 of €2.50 per ton netto veldgewicht.

Kriel

Bij kriel gaat het om de kleine aardappelen die tijdens het productieproces door een rooster vallen waarin gaten zitten van 28 mm. De doorgevallen kriel wordt gewogen en hieruit wordt een percentage bepaald aan de hand van het netto monster. De volgende korting voor kriel is van toepassing:

- Minder dan 25% kriel, 0% korting netto veldgewicht
- 25 tot 30% kriel, 10% korting netto veldgewicht
- 30 tot 40% kriel, 15% korting netto veldgewicht
- 40 tot 50% kriel, 20% korting netto veldgewicht
- Meer dan 50% kriel, onderlinge regeling

Kwaliteitspremie

Aan iedere geleverde vracht zetmeelaardappelen worden kwaliteitspunten toegekend. Heeft een partij zetmeelaardappelen meer dan 90 kwaliteitspunten dan wordt er een kwaliteitspremie aan de partij zetmeelaardappelen toegekend. Deze premie wordt direct na levering uitbetaald.²⁰

2.1.2 Uitbetaling

Voor de uitbetaling maakt Avebe gebruik van A-B-C systeem. De A prijs staat voor het A volume en bij de B- en C- aardappelen is de prijs afhankelijk van de afzetmogelijkheden. De prijs die geldt voor de teler is 'af boerderij', dit houdt in dat kosten voor verlading, reiniging en transport voor rekening van Avebe zijn. Het geld wordt drie weken naar levering op de rekening van de teler overgemaakt. De zetmeelaardappelen die binnen leverrecht geleverd worden uitbetaald met een voorschot. Aan het eind van de campagne wordt de uiteindelijke aardappelprijs vastgesteld. De teler heeft zelf invloed op de hoogte van de uitbetalingsprijs. De prijs die uitbetaald wordt is afhankelijk van de volgende prestatiecomponenten: zetmeelgehalte, levertijdstip, kwaliteit, vollevering A volume. Voor de vollevering A volume geldt alleen dat deze na de campagne uitbetaald wordt. (Zie bijlage VII)

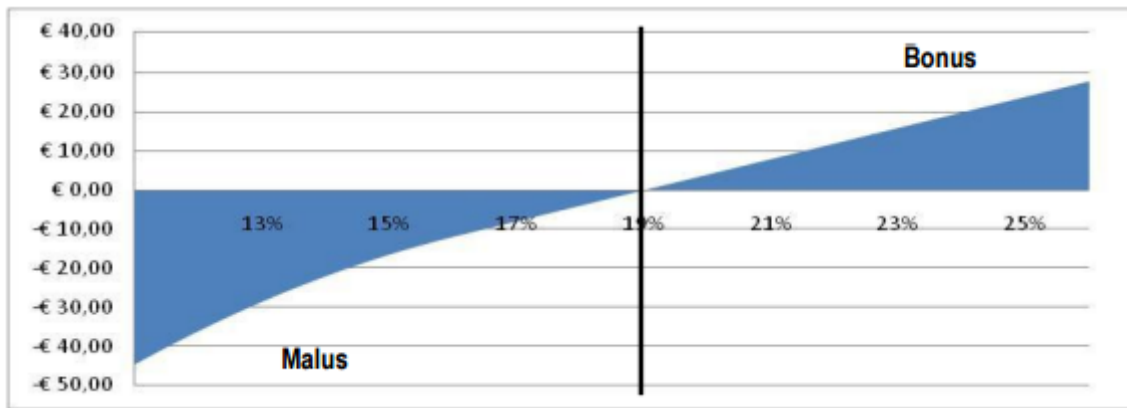
Saldo regeling

De saldo regeling heeft in 2012 zijn intrede gemaakt. Deze regeling houdt in dat het B- en C- volume, van het niet benutte A- \volume, afgerekend worden tegen de A-prijs. Er wordt een berekening gemaakt van het percentage A-volume dat gesaldeerd kan worden. Indien het berekende gesaldeerde groter is dan het geleverde B-volume dan vindt er alleen een berekening plaats over het B-volume.

Zetmeelgehalte-verrekening

In bijlage VIII is het prestatiecomponent zetmeelgehalte weergegeven. In dit schema wordt het onderwatergewicht, zetmeelgehaltepercentage en de Bonus/Malus in Euro's weergegeven. Er wordt gerekend met een referentie van 19% zetmeel, wat geldt voor een premie of korting van € 4,00 per netto ton veldgewicht. Is het percentage zetmeel lager dan 16% verloopt de daling afnemend. In figuur 8 wordt dit grafisch weergegeven.

²⁰ Jans Klok, Coördinator kennis en ontwikkeling Avebe Agro, (bron gebruikt voor hoofdstuk gestelde eisen aan het product)

Figuur 10: Bonus/Malus systeem Avebe, vanaf het zetmeelgehaltepercentage van 11 tot 26%
Bron: Avebe agro

Voorschot namalers

Doordat Avebe werkt in campagneverband, zal een deel van de aardappelen bewaard moeten worden. Een teler moet hiervoor kosten maken, dus Avebe hanteert een vergoeding levertijdstip (zie bijlage IX). November is de maand waarin de namalers geïnventariseerd worden. Op basis van de volledig ingevulde inventarisatie wordt op 15 december een voorschot van €17 uitbetaald.

Vaste namalersvergoeding

Een teler van Avebe staat geregistreerd voor de levering van namalers en ontvangen hiervoor een vaste vergoeding voor het volume veldgewicht. Deze vergoeding wordt uitgekeerd over de bewaring in de sleufsilo of schuur. Het bedrag wordt direct na levering afgerekend (zie bijlage IX).

Tarrabijdrage

De tarrabijdrage houdt in hoeveel grond meegeleverd is per vracht zetmeelaardappelen. Aan de tarra worden de overige kortingen toegevoegd, het gaat dan om rot, ziek broei, vorst en droogte). Stenen worden hierin niet meegenomen, maar worden apart belast. De tarrabijdrage en stenenverrekening wordt in bijlage IX weergegeven.

Kwaliteitspremie

Als een partij zetmeelaardappelen een goede kwaliteit heeft dan wordt hiervoor een premie uitbetaald. De premie is afhankelijk van de levertijdstip. Geen premie wordt verstrekt aan de vrachten die niet voldoen aan de acceptatienormen (zie bijlage IX).

Vollevering A-volume

Bij gehele vollevering van het A-volume wordt een premie betaald van €3 per ton netto veldgewicht over alle geleverde aardappelen. Wordt het A volume niet volgeleverd dan berekend men de hoeveelheid aardappelzetmeel meer dan de leverplicht wat gedeeld wordt door het opgegeven of vastgestelde A volume boven de leverplicht (zie bijlage X).²¹

2.2 Rixona (Aviko potato B.V.)

Het bedrijf Rixona is gevestigd in Warffum, het noordelijk gedeelte van de provincie Groningen. Rixona is een besloten vennootschap en maakt deel uit van Aviko. Samen vormen de bedrijven een onderdeel van Royal Cosun. Het bedrijf vindt het belangrijk om een goede kwaliteit basisingrediënten te leveren voor het beste eindproduct. Bij Rixona volgt zich het proces van aardappel tot korrel en vlokken. Het bedrijf geeft aan dat het belangrijk is om de markt te kennen, de ontwikkelingen en trends in de markt om zo duidelijkheid te scheppen voor klanten. De producten van Rixona worden over de hele wereld geleverd, van Europa naar Zuid-Amerika en Japan. Het gaat om producten als aardappelgranulaat en aardappelvlokken. Een snelle productlevering is van groot belang door de wensen van de klant. Bij Rixona werken 235 medewerkers die een omzet realiseren van 70 miljoen euro. De aardappelkorrels en vlokken worden gebruikt voor snacks, aardappelproducten, kant en klare maaltijden, soepen en sauzen. In deze producten is Rixona de toonaangevende fabrikant en een groeiende factor op de wereldmarkt. In de toekomst wordt er een uitdaging gezien naar de markt

²¹ Jans Klok, Coördinator kennis en ontwikkeling Avebe Agro, (bron gebruikt voor hoofdstuk Uitbetaling)

voor levensmiddelen. Daarnaast houdt het bedrijf rekening met het milieu: verspilling van water, aantrekkelijk voedsel en maximale recycling.²²

2.2.1 Gestelde eisen aan het product

Bij Rixona is het van belang dat ervoor de productie van vlokken en granulaat rassen worden geteeld met een hoog droge stof gehalte. Het onderwatergewicht van de vlokkenaardappelen lager dan 360 geeft een korting van 0.5% per gram onderwatergewicht. Vandaar wordt de zetmeelgroep steeds interessanter voor de levering van zetmeelaardappelen aan Rixona. Daarnaast hebben zetmeelrassen hoge veldresistenties die van belang zijn om gezonde producten te kunnen verwerken. Vanuit de zetmeelteelt mogen niet alle rassen geleverd voor de vlokkenindustrie.

Voor het geleverde product zijn een aantal eisen opgesteld. Zo mag het TGA gehalte niet hoger zijn dan tien. TGA is een natuurlijk gif (glycoalkaloiden) waarmee de aardappel beschermd wordt.²³ Vlokkenaardappelen met een te hoog TGA zijn niet geschikt voor de verwerking bij Rixona. Daarnaast geldt dat het product lager dan 6 graden afgeleverd mag worden bij Rixona.

Aan de uitwendige, inwendige en overige gebreken zijn percentages gekoppeld waaraan een geleverde partij vlokkenaardappelen moet voldoen. Dit geldt ook voor blauwverkleuring en beschadiging van de vlokkenaardappelen. In Bijlage XI zijn de kwaliteitsnormen voor de vlokkenaardappelen weergegeven. Door Martin Tillema (hoofdontvangst van aardappelen en verantwoordelijk voor de kwaliteit van aardappelen) is aangegeven dat de aardappelen zo min mogelijke rooibeschadiging(en) en groene knollen mogen hebben. Het is belangrijk om te zorgen voor een goede rugopbouw tijdens het poten. Bij te veel rooibeschadiging en groene knollen wordt de partij afgekeurd.²⁴

2.2.2 Uitbetaling

De uitbetalingsprijs wordt opgesteld aan de hand van het geleverde onderwatergewicht uit de partij vlokkenaardappelen. Op het contract staat de basisprijs vermeld, maar deze wordt verhoogd of verlaagd door bonussen en kortingen. De prijs die uitbetaald wordt is afhankelijk van de partij vlokkenaardappelen die aangeleverd wordt.

De prijs wordt opgesteld op basis van franco geleverd, dit houdt in binnen een straal van 150 kilometer zijn er geen kosten gebonden aan transport. Worden de aardappelen geleverd buiten deze straal dan worden er kosten in rekening gebracht voor de teler. Vanaf week 33 worden de aardappelen afhand geleverd aan Rixona. In week 45 krijgt iedere teler die vlokkenaardappelen levert boven op de afhand prijs een bewaarvergoeding. Deze bewaarvergoeding loopt wekelijks op. Daarnaast heeft de levering van laag suiker in de vlokkenaardappelen effect op de uitbetaling. Dit zorgt voor een extra premie die ontvangen wordt door de teler. Als er stenen en gebreken in de vlokkenaardappelen zitten dan valt de uitbetalingsprijs lager uit, doordat de teler gekort wordt.²⁵

2.3 Emsland Group

Emsland Group is een Duitse partner in de verwerking van zetmeel- en vlokken aardappelen. Het bedrijf wil hoogwaardige producten uit hernieuwbare grondstoffen produceren. Bij deze productie is de natuur belangrijk. Hun visie is een sterke en bewaamde distributiepartner in de contracten dat het heeft met telers en aandeelhouders. Binnen het bedrijf zijn de activiteiten gericht op de klant (contract boeren, aandeelhouders). De gemaakte producten zijn vrij van genetisch gemodificeerde genetische stoffen, waarnaast het bedrijf zich hecht aan besparing, minimalisering en zo min mogelijk verontreiniging van het milieu en de gezondheid van de middelen.

Emsland Group heeft een omzet van 530 miljoen euro en verwerkt 1240.000 ton aardappelen op 7 verschillende locaties. Binnen het bedrijf werken 976 mensen. Van de verwerkte zetmeel of

²² <http://www.rixona.nl/>

²³ <http://lichtenbelt.com/jan/zetmeel/jhl05011a.pdf>

²⁴ Martin Tillema, hoofdontvangst aardappelen Rixona, (bron gebruikt voor hoofdstuk gestelde eisen aan het product)

²⁵ Martin Tillema, hoofdontvangst aardappelen Rixona, (bron gebruikt voor hoofdstuk uitbetaling)

vlokkenaardappelen is 80% export naar meer dan 100 landen. De producten van Emsland Group komen veelvuldig voor in de industrie. De producten die gemaakt worden zijn: voedsel, lijmen, textiel, ruwe olie, diervoeder en papier. Daarnaast wil Emsland Group zich meer specialiseren in de vlokkensegment ten kosten van de zetmeelaardappelen. In de productie van vlokkenaardappelen valt meer te verdienen dan de zetmeelproductie. Emsland Group belevert 30 procent van de vlokkenmarkt.

26

2.3.1 Gestelde eisen aan het product

Binnen de verwerkingslijnen van Emsland Group worden zetmeelaardappelen en vlokkenaardappelen verwerkt. Aan de zetmeelaardappelen en vlokkenaardappelen worden verschillende eisen gesteld.

Voor de vlokkenaardappelen geldt dat er aan extra kwaliteitseisen voldaan moet worden. De geleverde vlokkenaardappelen dienen een temperatuur te hebben van plus minus 8 graden. Bij een zetmeelpercentage lager dan 15 procent worden de vlokkenaardappelen niet afgenomen door Emsland Group, omdat dit weinig tot geen meerwaarde geeft voor de verwerking. Daarnaast geldt dat het suikergehalte van een partij laag moet zijn, dit houdt in beneden de 5% suikers. Er wordt veelvuldig door Emsland Group gehamerd op goede rooitechnieken. Men verwacht van de telers dat in de vlokkenaardappelen zo min mogelijk rooibeschadiging zit. De vlokkenaardappelen mogen minder dan 10% beschadiging, blauw en groene knollen bevatten. Eveneens mogen de vlokkenaardappelen weinig tot geen gebreken bevatten. Onder de gebreken vallen: rot, vreterij, stenen, etc. Een partij vlokkenaardappelen moet minder dan 6% vuil bevatten, anders wordt de teler gekort. De afkeurgrens voor de vlokkenaardappelen ligt boven de 35%.

Aan de zetmeelaardappelen bij Emsland Group zijn andere eisen gesteld. Evenals bij Avebe geldt dat iedere vracht zetmeelaardappelen bemonsterd wordt en beoordeeld op kwaliteit. Van elke partij zetmeelaardappelen wordt een kwaliteitsoverzicht gemaakt die de teler direct bij levering krijgt. De volgende punten stellen de eisen aan het product.

Verschmutzung (vuil)

In een geleverde partij zetmeelaardappelen mag niet meer dan 10% vuil zitten. Bij meer dan 10% vuilinsluiting berekend de fabriek €1.00 per ton vuil, keer het aanwezige vuil in procentpunten. Dit houdt in 11.2% is 11.2 procentpunten. Dit zit 1.2% boven de norm en moet op deze manier omgerekend worden naar tonnen van de geleverde partij zetmeelaardappelen.

Tarra

Eveneens geldt dat een geleverde partij zetmeelaardappelen afgekeurd kan worden op een te hoog percentage tarra. De partij zetmeelaardappelen wordt geretourneerd op het erf/ligplaats van de teler. Hiervoor geldt dat de teler een boete moet betalen, omdat de transportkosten betaald moeten worden. Een vracht zetmeelaardappelen wordt afgekeurd als er meer dan 15% tarra inzit of 10% stenen of bij meer dan 8% vorstschade in de partij zetmeelaardappelen.

Qualität (kwaliteit)

Binnen Emsland Group wordt gewerkt met een kwaliteitspuntensysteem. Aan de partij zetmeelaardappelen wordt een cijfer van 1 tot 10 gegeven, waarbij tussen 5 en 6 het gemiddelde ligt. Beneden de 5 punten wordt de partij zetmeelaardappelen gekort. Per gezakte punt wordt er een korting van €0.45 per ton zetmeelaardappelen gegeven. Boven de 6 punten wordt er per punt een premie uitgekeerd van €0.45 per ton zetmeelaardappelen.

Schaden (beschadiging)

Er zijn eisen gesteld aan de beschadigingen voor een geleverde partij zetmeelaardappelen. Deze komt overeen met de vlokkenaardappelen die geleverd worden aan Emsland Group. Een partij zetmeelaardappelen mag niet meer dan 10% beschadiging bevatten. Bij meer dan 10% beschadiging wordt er een korting gegeven van €2 per ton zetmeelaardappelen.

²⁶ <http://www.emsland-group.de/de/marktsegmente/marktsegmente.html>

Defekte (gebreken)

De partij zetmeelaardappelen mogen weinig tot geen uit- en inwendige gebreken bevatten. Onder gebreken vallen: Rot (<2%), misvormde knollen (<10%), inwendige kiemen (<15%), vreterij (<7.5%), groeischeuren (<12%), bruinverkleuring (<15%) en phytophthora (<5%). Bevat de partij zetmeelaardappelen meer dan bovenstaande percentages dan wordt er een korting van €2 per ton zetmeelaardappelen in rekening gebracht.²⁷

2.3.2 Uitbetaling

Voor de vlokkenaardappelen wordt eerst een vaste campagneprijs (grondpreis) opgesteld, die tijdens het hele leveringsseizoen wordt aangehouden. Het maakt niet uit op welke datum de aardappelen geleverd worden, omdat de campagneprijs (grondpreis) hetzelfde blijft. De uitbetaling wordt verder bepaald met het zetmeelpercentage van de geleverde partij vlokkenaardappelen (zie bijlage V). Daarnaast worden er nog premies en kortingen gegeven om de uiteindelijke uitbetalingsprijs te bepalen. Bij Emsland Group geldt voor bepaalde rassen een rastoeslag. In figuur 11 is een overzicht gegeven hoeveel toeslag er per ras wordt gegeven.

Aktuelle Sortenzuschläge der Vertragssorten:						
Preistabelle + 45 %	Preistabelle + 40 %	Preistabelle + 35 %	Preistabelle + 30 %	Preistabelle + 25 %	Preistabelle + 20 %	Preistabelle + 15 %
Saturna	Amanda Donald Karlena	Eldena	Allure Aurora Nomade Lady Ros.	Verdi	Aveka Tomensa Novano Saprodi SL 03-12 Supporter	Festien

Figuur 11: Actuele rastoeslag voor de levering van vlokkenaardappelen aan Emsland Group
Bron: Gert Snippe, adviseur DLV Plant

Vanaf de maand februari wordt er een toeslag uitbetaald voor de vlokkenaardappelen. Naarmate de vlokkenaardappelen langer opgeslagen worden, wordt de toeslag ook hoger. Daarnaast wordt er een toeslag uitbetaald voor het suikerpercentage in de vlokkenaardappelen. Hiervoor geldt dat deze vanaf 1 februari uitbetaald wordt en verhoogd in de maand april. Als de vlokkenaardappelen van goede kwaliteit (zie hoofdstuk 2.3.1) zijn wordt er een toeslag van €5 uitbetaald over de hele periode van levering. Ten slotte is er nog een toeslag voor het percentage vuil dat in een partij aardappelen zit. Ligt dit percentage beneden de 6% dan wordt er een toeslag van €1.50 uitbetaald. Wanneer het contract volgeleverd wordt dan krijgt de teler een toeslag van €3 per ton vlokkenaardappelen. Daarnaast is er nog een compensatie voor de aandelen van €1.75 per ton vlokkenaardappelen. De prijs voor de bewaarpremie is €13.61. Bij bekendheid van deze gegevens wordt de uitbetalingsprijs voor de teler bepaald. 1 maand na levering moet het geld voor de vlokkenaardappelen worden uitbetaald.²⁸

Eveneens geldt voor de zetmeelaardappelen dat er tijdens het leveringsseizoen van de zetmeelaardappelen een campagneprijs opgesteld wordt. De afrekening is contractueel vastgelegd met de telers op basis van prijs per ton zetmeelaardappelen. De prijs die betaald wordt aan de teler is afhankelijk van:

- Het geleverde zetmeelgehalte
- Het percentage suiker in de zetmeelaardappelen
- Het percentage grond in de partij/vracht zetmeelaardappelen
- De kwaliteit van de aardappelen
- Het aflevermoment van de zetmeelaardappelen i.v.m. de bewaarvergoeding (€13,61) en geleverde hoeveelheid.
- Vollevering van het contract.

²⁷ Klaas Wijnholds, Emsland Stärke (Group), afdeling grondstofzaken Emsland Stärke, Emlichheim

²⁸ Erläuterung der Qualitätsanforderungen und Preise

Door middel van de bovenstaande gegevens wordt de uitbetalingsprijs bepaald. Aan het einde van het leveringsseizoen van zetmeelaardappelen, wordt er nog een nabetaling gedaan door Emsland Group. Deze nabetaling is gekoppeld aan de Getreide Preis (graanprijs). Deze nabetaling kan plaatsvinden per ton zetmeelaardappelen boven de 19% of per ton ruwe zetmeel. In figuur 12 wordt een overzicht weergegeven van de nabetaling bij Emsland Group.

Ø Getreidepreis in €	Nachzahlung pro t Kartoffel in € (19,0 %)	Nachzahlung pro t Rohstärke in €	Ø Getreidepreis in €	Nachzahlung pro t Kartoffel in €	Nachzahlung pro t Rohstärke in €
120,00	0,00	0,00	190,00	8,40	44,21
130,00	1,20	6,32	200,00	9,60	50,53
140,00	2,40	12,63	210,00	10,80	56,84
150,00	3,60	18,95	220,00	12,00	63,16
160,00	4,80	25,26	230,00	13,20	69,47
170,00	6,00	31,58	240,00	14,40	75,79
180,00	7,20	37,89	250,00	15,60	82,11

Figuur 12: Nachzahlung pro t Kartoffel in € (19,0%)/ Nachzahlung pro t Rohstärke in €
Bron: Erläuterung der Qualitätsanforderungen und Preise

Hoofdstuk 3: Onderscheidt afzetkanalen

Ieder afzetkanaal onderscheidt zich van een ander afzetkanaal. Daarentegen heeft elk afzetkanaal zijn eigen visie op de toekomst. In dit hoofdstuk worden de onderlinge verschillen tussen de afzetkanalen weergegeven met daarbij een visie op de toekomst van een afzetkanaal.

3.1 Visie Avebe

De visie van Avebe is onder te verdelen in drie verschillende punten:

1. Avebe vindt het belangrijk om leden/leveranciers (telers) de komende jaren te helpen met het verhogen van het rendement van de teelt zetmeelaardappelen. Dit wil Avebe doen door ontwikkeling van nieuwe rassen voor de telers. Het gaat hierbij om hoogproductieve rassen, rassen met betere resistenties tegen ziekten en plagen, hogere opbrengsten door andere pootafstanden, verschillende voorbehandelingen (kisten draaien, mechanische koeling) en per ras onderzoeken bij welke bemesting de hoogste opbrengst gehaald wordt. Daarnaast wil Avebe de d.m.v. teeltechniek de zetmeelopbrengst van bestaande rassen verhogen. Dit moet gebeuren door: teeltregistratie veld- en voorlichtingsbijeenkomsten en studiegroepen.
2. Ten tweede vindt Avebe het belangrijk om de productie van hoogwaardige eiwitten verder op te schalen. Hoogwaardige eiwitten zorgen voor meer toegevoegde waarde en dit komt ten goede van de telers.
3. Het derde punt gaat over het volume zetmeel, met het streven dat de hoeveelheid zetmeel stabiliseert. Dit houdt in dat het niet kleiner wordt naar de toekomst maar dat de hogere opbrengsten groter worden.

3.1.1 Toekomstverwachtingen

Avebe verwacht in de toekomst om stapsgewijs naar een hogere prijs te gaan voor de zetmeelaardappelen. De uitbetalingsprijs ligt nu gemiddeld op €65 per ton zetmeelaardappelen. De verwachting is dat in 2020 de uitbetalingsprijs ligt op €100 per ton zetmeelaardappelen. Daarnaast verwacht Avebe dat er in 2020 minimaal hetzelfde zetmeelvolumen (500.000 ton) wordt gehaald dan voorgaande jaren.

Voor de markt geldt dat Avebe meer zetmeelafzet wil in markten met een hogere toegevoegde waarde. Worden ook wel derivaten genoemd. Dit zijn de stoffen die uit zetmeel gemaakt worden d.m.v. een chemische behandeling. Dit wordt gedaan, omdat zetmeel niet altijd de juiste eigenschappen heeft en daardoor ervoor gekozen wordt om de structuur van zetmeel aan te passen. Als laatste verwacht Avebe een sterke groei in de eiwitafzet voor humane voeding. Avebe wil hierop in spelen, omdat steeds meer mensen kijken naar gezonde duurzame voeding. Als Avebe meer kan inspelen op deze markt dan is de kans groter dat er meer eiwit af gezet gaat worden.

3.1.2 Onderscheidt tussen Avebe, Rixona en Emsland Group

Avebe onderscheidt zich van Rixona en Emsland Group, doordat het een coöperatie is en dit geldt niet voor de andere twee afzetkanalen. Bij Avebe geldt dat de teler leverancier is van de aardappelen en daarnaast aandeelhouder bij Avebe. Dit betekent dat de winst (en ook het verlies) ten goede komt (of ten laste) van de aandeelhouders. In de goede jaren heeft de aandeelhouder/teler het voordeel dat er een extra uitbetaling komt, omdat Avebe winst heeft gemaakt.

De teler ontvangt direct na levering van de zetmeelaardappelen aan Avebe een voorschot. De voorschotprijs kan gedurende campagne veranderen. Deze verandering is afhankelijk van wat het teeltjaar allemaal brengt. Na afloop van de campagne (maart/april) wordt de campagneprijs vastgesteld. Daarnaast ontvangen de telers die aandeelhouder zijn bij Avebe een uitbetaling uit het resultaat van de onderneming. Dit houdt in als Avebe winst maakt, dat iedere teler een vergoeding krijgt na het aantal aandelen die aanwezig zijn bij de teler. Het is een bedrag per aandeel.

Bij Avebe geldt dat het transport geregeld wordt door de afnemer (Avebe). De kosten die hieraan verbonden zijn worden in rekening gebracht bij Avebe. Daarentegen bepaalt Avebe wel wanneer de zetmeelaardappelen opgehaald worden.

3.2 Visie Rixona

De visie van Rixona is om meerjarige afspraken te maken met de telers. Nu worden de vlokkenaardappelen geleverd op basis van jaarafspraken. Bij meerjarige afspraken is het voordeel dat de teler investeringen kan doen voor meerdere jaren. Zo is er een mogelijkheid om in te spelen naar de wensen van Rixona. Daarnaast wil Rixona het volume vergroten naar ruim 6000 hectare. Dit areaal zal bereikt moeten worden in Noordoost Nederland (Groningen en Drenthe). Verder wil Rixona het jaar rond vlokkenaardappelen betrekken rechtstreeks van de telers uit het Noorden. Dit wordt gedaan om het hele jaar te kunnen produceren van puree en granulaten. Om het hele jaar vlokkenaardappelen te kunnen leveren zijn er goede bewaarschuren nodig. Rixona houdt zich momenteel bezig met het testen van de mogelijkheden die er liggen. Hierbij gaat het om temperatuur, manier van ventileren, kiemremming, etc. Als dit goed ontwikkeld is dan kunnen het hele jaar vlokkenaardappelen geleverd worden aan Rixona.

3.2.1 Toekomstverwachtingen

Volgens Rixona (Martin Tillema) is de verwachting dat de zetmeelteelt stabiel blijft. Hierdoor zal het areaal vlokkenaardappelen minder snel stijgen en wordt het lastig binnen 5 jaar om de 6000 hectare vlokkenaardappelen te behalen. Daarnaast is het voor Avebe belangrijk dat het betere renderende eindproducten op de markt brengt, omdat anders de zetmeelteelt zal krimpen, doordat de uitbetaling niet voldoende is voor de telers. Het huidige saldo van de zetmeelteelt is op dit moment maar heel matig. Hier liggen kansen voor Rixona om meer telers te krijgen die vlokkenaardappelen willen telen. (zie bijlage

In de toekomst verwacht Rixona nog een probleem. Veel zetmeeltelers hebben een gedwongen huwelijk met Avebe vanwege de aandelen. Als telers van deze aandelen af willen dan moet er geld voor betaald worden (€300 per aandeel), terwijl er ook geld betaald is voor de aandelen toen deze verkregen zijn. Het probleem voor Rixona is, wanneer een teler zijn volledig areaal zetmeelaardappelen met aandelen bij Avebe gezekeerd heeft. Deze telers zullen hierdoor minder snel aardappelen leveren aan Rixona, tenzij het een goed aardappeljaar is en de quota's bij Avebe zijn volgeleverd. Voor de verwerking zullen in de toekomst betere rassen komen met een hoog onderwatergewicht en weinig suikers. Dit bevordert de productie en zal zorgen voor een lagere kostprijs.

3.2.2 Onderscheidt tussen Rixona, Avebe en Emsland Group

Voor Avebe en Emsland Group geldt dat een teler aandeelhouder moet zijn of leverrecht moet kopen. Dit houdt in dat er eerst geïnvesteerd moet worden om te kunnen leveren. Het voordeel is dat Rixona hier niet mee te maken heeft en dat de vlokkenaardappelen via een vrijemarkt geleverd worden.

3.3 Visie Emsland Group

De visie van Emsland Group is om te staan als een sterke en bekwame partner naar contracttelers en aandeelhouders. Emsland Group zorgt hierbij voor de betrouwbare en duurzame waarden van de vlokken- en zetmeelaardappelen. De komende jaren hoopt Emsland Group erop dat meer Nederlandse telers hun aardappelen zullen afzetten in Emlighheim. Bij meer verwerking van zetmeel- en vlokkenaardappelen in de fabriek ligt er de mogelijkheid om het verwerkingsproces te optimaliseren. Emsland Group kan zich hierdoor bezig houden met het maken van nieuwe producten om zo meer een bepalende factor te worden in de zetmeelmarkt. Daarnaast wil Emsland Group boeren gaan aansturen tijdens de teelt om te zorgen voor betere teelt resultaten. Hierbij streeft Emsland Group er naar dat er onderzoek gedaan wordt naar betere rassen, betere toepassing aardappelen techniek, hogere opbrengsten, etc.

3.3.1 Toekomstverwachtingen

Emsland Group verwacht in de toekomst dat meer telers vlokkenaardappelen dan zetmeelaardappelen gaan leveren. Het areaal zetmeelaardappelen zal in Duitsland dalen en in plaats hiervan worden vlokkenaardappelen geteeld. Voor Emsland Group geldt dat de verwerkingslijn verlegd wordt van zetmeel naar vlokken. Er wordt in de toekomst minder zetmeelaardappelen verwerkt en dit stijgt bij de vlokkenaardappelen. De prijs voor zetmeelaardappelen zal in de toekomst iets gaan stijgen, maar zal onder de prijs van de vlokkenaardappelen blijven. De verwachting is dat telers die bij de grensstreek wonen eerder hun aardappelen leveren aan Emsland Group dan Rixona, vanwege de transportkosten. In de toekomst zal Emsland Group zich meer gaan richten op de Nederlandse markt om ervoor te

zorgen dat de verschillen met Avebe en Rixona klein blijven. Daarnaast hoopt Emsland Group dat Nederlandse telers zullen kiezen voor Emsland Group.

3.3.2 Onderscheidt tussen Emsland Group, Avebe en Rixona.

Emsland Group onderscheidt zich van Avebe en Rixona, doordat het bedrijf in Duitsland is gevestigd. Binnen het bedrijf worden voornamelijk Duitse zetmeel- en vlokkenaardappelen verwerkt voor de productie. Voor de telers uit Nederland/Duitsland geldt dat de aardappelen via eigen transport geleverd moeten worden bij de fabriek. In Nederland wordt dit door transportbedrijven gedaan. De zetmeel- en vlokkenaardappelen worden op contractbasis geleverd door de teler. Emsland Group onderscheidt zich van Rixona, omdat daar de vlokkenaardappelen op basis van een vrije markt geleverd kunnen worden. Daarnaast is Emsland Group wereldleider in productie van de zetmeelverwerking. Ook geldt bij Emsland Group dat de winst die gemaakt wordt in het bedrijf voor een deel naar de telers/aandeelhouders uitgekeerd wordt. Emsland Group is nu begonnen met een verwerkingslijn voor zetmeelaardappelen die beneden de 14% zetmeel liggen. hiervoor moeten wel aandelen gekocht worden.

Hoofdstuk 4: Randvoorwaarden voor de zetmeelteler

Voor een teler is het belangrijk om te weten aan welke randvoorwaarden voldaan moet worden als er aan een afnemer geleverd wordt. Doordat een zetmeelteler in de veenkoloniën aan drie verschillende afnemers kan leveren (voor transport mogelijk zijn) is het belangrijk om te weten welke randvoorwaarden bij de afnemer horen. In dit hoofdstuk worden de randvoorwaarden besproken.

4.1 Zetmeelconcern Avebe

In het veenkoloniale gebied leveren zetmeeltelers voornamelijk hun zetmeelaardappelen aan concern Avebe. De aardappelen worden geleverd op contractbasis en getransporteerd door bedrijven die hiervoor intekenen. Bij Avebe zijn er verschillende randvoorwaarden voor levering. Voor de randvoorwaarden is Mijn Avebe (agroportal) gebruikt waar zetmeeltelers kunnen inloggen om hun gegevens in te zien. Er is ingelogd met de gegevens van maatschap Grezel.²⁹

4.1.1 Aandelen

Een zetmeelteler uit de veenkoloniën kan alleen zijn zetmeelaardappelen leveren aan afzetkanaal Avebe als de teler aandelen heeft. Een teler die zijn zetmeelaardappelen wil telen voor Avebe (binnen het begrensde teelt gebied), moet minimaal 6 aandelen op naam hebben. Het aantal aandelen dat een teler heeft, geeft recht om een bepaalde hoeveelheid aardappelen te mogen leveren aan het afzetkanaal Avebe. Het aandelenbezit op 15 maart 2015 is bepalend voor de hoeveelheid aardappelzetmeel dat een teler mag leveren. Voor telers bestaat er de mogelijkheid om aandelen over te dragen aan mede zetmeeltelers. Een teler heeft de mogelijkheid om dit te doen voor 28 februari van het nieuwe teeltjaar. Daarnaast is ervoor zetmeeltelers een mogelijkheid om aandelen te parkeren. Aandelen worden geparkeerd als de prijs voor vlokken aardappelen hoger is of bij overmacht situaties zoals een nat teeltseizoen. Voor het parkeren van aandelen krijgt de teler een boete van €150 per aandeel.

4.1.2 Leveringsplicht

Een teler die aandelen heeft bij concern Avebe, heeft te maken met een leverplicht van 4 ton aardappelzetmeel per aandeel. Daarnaast bestaat er bij Avebe een leverrecht, dit houdt in de hoeveelheid aardappelen die overeenkomt met 5 ton aardappelzetmeel per aandeel. Door het aandelenbezit en het leverrecht en leverplicht wordt de vaststelling van de hoeveelheid te leveren op 4.5 ton aardappelzetmeel per aandeel gezet. Een teler heeft de mogelijkheid om deze vaststelling te wijzigen tussen de grenzen 4 (leverplicht) en 5 (leverrecht) ton aardappelzetmeel. Hieruit volgt het daadwerkelijke te leveren aardappelzetmeel per aandeel, ook wel het A volume genoemd. Wanneer een teler zijn opgave niet doorgeeft, wordt het vastgestelde A volume op 4.5 ton aardappelzetmeel per aandeel gezet. Van iedere zetmeelteler (leverancier) wordt verwacht dat het A volume wordt volgeleverd. Als het A volume volgeleverd is kan de teler zijn leverrecht nog vol leveren, ook wel het B volume genoemd. Het B volume is het verschil tussen het opgegeven aardappelzetmeel per aandeel door de teler en het leverrecht van 5 ton aardappelzetmeel per aandeel. Het verschil tussen beide wordt keer het aantal aandelen gedaan, waaruit het B volume ontstaat. Daarnaast is er nog een mogelijkheid om aardappelen te leveren in het C volume. Als er tussen de 3.6 en 4 ton aardappelzetmeel per aandeel wordt geleverd dan krijgt de teler een boete van € 125 per ton onder de leverplicht van 4 ton geleverd aardappelzetmeel opgelegd. Ligt dit beneden de 3.6 ton aardappelzetmeel per aandeel dan wordt de boete verhoogt naar €300 per ton onder de leverplicht van 4 ton aardappelzetmeel.

Om het bovenstaande te verduidelijken wordt hieronder een rekenvoorbeeld gegeven van een situatie die in de praktijk voor kan komen. Een teler bezit 40 aandelen en stelt zijn A-volume vast op 4.2 ton zetmeel per aandeel.

- Leverplicht: $40 \times 4 \text{ ton} = 160 \text{ ton zetmeel}$
- Leverafpraak (A- volume): $40 \times 4.2 \text{ ton} = 168 \text{ ton zetmeel}$
- Leverrecht (A en B volume): $40 \times 5 \text{ ton} = 200 \text{ ton zetmeel}$

1. De teler levert 185 ton zetmeel: De leverafpraak (A-volume) is geleverd, dan ontvangt de teler per ton geleverde aardappelen €3.

²⁹ <https://prd-agroportal.avebe.com/nl/AVEBE-Agro/AS-NL/Campagne/Paginas/default.aspx>

2. De teler levert 165 ton zetmeel: Er is voldaan aan de leverplicht maar niet aan de leverafpraak. De teler krijgt niet de premie van €3 per ton aardappelen, maar een gedeelte (2/3) van €3 is €2 per ton aardappelen.
3. De teler levert 152 ton zetmeel: Er wordt niet voldaan aan de leverplicht en mist 8 ton zetmeel. Indien van overmacht geen sprake is ontvangt de teler een nota van $8 \times €125 = €1000$, voor het niet voldoen aan de leverplicht.

4.1.3 Inventarisatie

Voor iedere teler geldt die aan Avebe wil leveren dat ervoor de maand mei een inventarisatie is ingevuld (zie bijlage X). In deze inventarisatie moet een teler aangeven wat het areaal zetmeelaardappelen op het bedrijf is, welke rassen er worden geteeld en wat de laadplaatsen zijn voor de zetmeelaardappelen. Het is van belang dat het inventarisatieformulier voor het gestelde termijn, volledig ingevuld aan Avebe wordt getourneerd.

4.1.4 Leveringsvoorwaarden

De afname van zetmeelaardappelen wordt bij Avebe geregeld via een afnameschema. Dit schema is opgedeeld in vier tijdvakken: voormalers, directe levering (afland), korte bewaring en namalers. Deze tijdvakken zijn opgedeeld in periodes, een periode duurt twee weken. De exacte dag van levering wordt in overleg tussen de teler en de vervoerder van de zetmeelaardappelen vastgesteld. Een teler dient aan te geven als het een minder goed houdbare partij heeft. Hiervoor kan een keuring aangevraagd worden. Als er besloten wordt tot vervroegde afname, dan wordt dit ingepast in het afnameschema. Voor de keuring en vervroegde afname worden extra kosten in rekening gebracht.

Daarnaast moet de teler voldoen dat de aardappelen geleverd worden in de zone die geregistreerd staat bij Avebe. Wijkt deze zone meer dan 15 kilometer hiervan af, dan worden de extra transportkosten doorbelast aan de leverancier. De partij aardappelen dient tijdig op een goed bereikbare verharde locatie gereed te liggen. De verlading moet kunnen plaats vinden op de aangegeven datum en tijdstip door de vervoerder.

4.1.5 Kwaliteit van de aardappelen

Binnen Avebe zijn verschillende regels opgesteld aan welke kwaliteit de aardappelen moeten voldoen die geleverd worden door de teler. Voor deze randvoorwaarden zie hoofdstuk 2.1.1 gestelde eisen aan het product.

4.1.6 Voedselveiligheid

Alle geleverde aardappelen aan zetmeelconcern Avebe horen te voldoen aan de voedselveiligheidseisen zetmeelaardappelen. Deze eisen zijn vastgesteld in het voedselveiligheidscertificaat (VVC). Hierin moet de teler vragen beantwoorden over perceelkeuze, uitgangsmateriaal, bemesting, gewasbescherming, oogst en bewaring. In geval dat het certificaat ontbreekt dan heeft afnemer Avebe het recht om de zetmeelaardappelen niet of tegen afwijkende voorwaarden af te nemen. Wanneer aardappelen niet gecertificeerd zijn voor de zetmeelaardappelteelt, dan heeft de teler niet het recht om af te zien van levering. Er zullen dus aardappelen aan Avebe geleverd moeten worden.

4.2 Rixona (Aviko potato B.V)

Rixona is in vergelijking met Avebe een ander bedrijf, omdat hier alleen maar vlokkenaardappelen worden verwerkt. Bij Rixona is een teler aan andere randvoorwaarden verbonden. Voor de randvoorwaarden is de bron algemene inkoopvoorwaarden Rixona gebruikt.³⁰

4.2.1 Teeltregistratie

De vlokkenaardappelen die geleverd worden aan Rixona dienen te voldoen aan alle voorschriften die door de overheid opgesteld zijn. De voorschriften gaan over het gebruik en de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen met betrekking op residuen van gewasbeschermingsmiddelen en zware metalen tot het gebruik en verwerking van de vlokkenaardappelen. Een teler dient zich aan de regels te houden die opgesteld zijn door de overheid.

³⁰ http://www.avikopotato.nl/images/content/ATCvoorwaardenPDF/DEF_algemene_inkoopvoorwaarden.pdf

Een teler dient 7 dagen voor levering van de vlokkenaardappelen een teeltregistratieformulier in te vullen. Er wordt verplicht gesteld dat het formulier via internet aangeleverd wordt. Zonder dit formulier heeft Rixona het recht om geen geld uit te betalen aan de afnemer.

4.2.2 Voedselveiligheid

De teler dient zijn aardappelen te leveren en certificeren volgens conform 1 (beoordelingsrichtlijn Voedselveiligheid Aardappelen Verwerkende industrie VAVI) of conform 2 (Global Gap-richtlijn). Daarnaast moeten telers deelnemen aan de door NVWA geaccepteerd zelfcontrole en ketengarantiesysteem. Voldoet een teler niet aan het bovenstaande dan kunnen de aardappelen afgekeurd worden door Rixona. De geleverde vlokkenaardappelen moeten volledig vrij zijn van quarantaineziekten zoals ring- of bruinrot. Bij verdenking van deze quarantaineziekten wordt de partij afgekeurd.

Rixona neemt geen gemodificeerde vlokkenaardappelen aan van telers. Eveneens geldt voor de teler dat er vlokkenaardappelen geleverd worden waarvan het pootgoed behandeld is of rassen die niet geschikt zijn voor de vlokkenindustrie. In de geleverde vlokkenaardappelen mogen geen productvreemde bestanddelen (grote stenen en ijzer) voorkomen. Er wordt aan de teler verplicht gesteld om een strook van 10 meter langs wegen en paden voor het rooien te controleren op productvreemde bestanddelen.

4.2.3 Levering

Aan de teler wordt verplicht gesteld dat er medewerking verleent wordt en dat de actuele kwaliteitsgegevens van iedere partij worden aangeleverd. Onder medewerking wordt verstaan dat de kwaliteitsgegevens aangeleverd worden en dat Rixona het recht heeft om monsters te nemen uit de partij van de teler.

Als de teler zijn aardappelen aanlevert bij Rixona dan dient dit plaats te vinden op het aangegeven tijdstip. Wanneer een vracht meer dan 2 uur te laat bij de fabriek is dan worden er extra kosten in rekening gebracht bij de teler. Als de teler zijn aardappelen zelf niet kan brengen dan geldt de voorwaarde dat Butter B.V. de vlokkenaardappelen naar Rixona brengt. Daarbij geldt de wachturen die de transporteur maakt worden in rekening gebracht bij de teler., dit geldt ook voor de afgekeurde vrachten. De vlokkenaardappelen dienen per vrachtauto geleverd worden bij Rixona en er is maximaal één ras per vracht toegestaan.

Aardappelvreemde bestanddelen (stenen, glas, wortelresten, hout en veenkluiten) moeten door de teler bij verlading van de partij verwijderd worden. Bij schade en stilstand van de fabriek is de leverancier aansprakelijk. Een teler moet zich verbinden met de huisregels van Rixona, waarbij het gaat om productveiligheid, kwaliteit en milieuleefregels. Een andere voorwaarde voor de teler is dat de aardappelen over een strotbak/schoner geleverd moeten worden.

4.2.4 Kwantum en Rassen

Aan een teler wordt verplicht gesteld dat er evenveel hectares van het gecontracteerde ras worden opgegeven als op het inkoopcontract van de afnemer staat. De teler moet op basis van het aantal hectares het aantal netto tonnen (+/- 40) delen door 40 uit te planten. Als er niet aan deze verplichting voldaan wordt, doordat er te weinig geoogst is om het contract vol te krijgen dan is de teler verplicht om vlokkenaardappelen bij te kopen. Daarnaast wordt de teler verplicht gesteld om 40 ton per hectare terug te leveren uit het aangekochte pootgoed. Als dit niet wordt behaald dan mag dit aangevuld worden met vrije aardappelen van hetzelfde ras geteeld op eigen bedrijf. Bij afkeuring van een partij aardappelen heeft de teler het recht om een nieuwe partij, wel geschikt voor Rixona, te leveren die op eigen bedrijf geteeld is.

4.2.5 Levertijdstip

Rixona werkt volgens een leverwekenperiode. Elke teler wordt ingedeeld in een week waarin de vlokkenaardappelen geleverd moeten worden. De vlokkenaardappelen worden op afroep in een bepaalde week op de vrachtauto afgeleverd.

4.2.6 Kwaliteitsnormen

Bij Rixona zijn er vijf kwaliteitsnormen voor vlokkenaardappelen. Het gaat om de normen: kwaliteitsgegevens, uitwendige gebreken, inwendige gebreken, blauwverkleuring/ beschadiging en overige gebreken. Als een partij vlokkenaardappelen niet voldoet aan de kwaliteitsnormen dan wordt de partij afgekeurd en niet verwerkt bij Rixona. Voor de kwaliteitsnormen zie Bijlage VI.

4.3 Emsland Group/Stärke

Emsland Group is het enige bedrijf in Duitsland waar zetmeeltelers uit de veenkoloniën hun zetmeel- of vlokkenaardappelen leveren. De randvoorwaarden van Emsland Group worden hieronder aangegeven. De voorwaarden gelden voor zetmeel- als vlokkenaardappelen, vandaar dat er met het woord aardappelen gewerkt wordt in dit hoofdstuk.

4.3.1 Contract

Vooraf aan iedere verkoopseizoen van de aardappelen is het van belang dat er een teeltcontract is afgesloten met de teler. Voor 31 mei moet bekend zijn of een teler het contract heeft gesloten met afzetkanaal Emsland Group. In het contract moet de naam van de teler en de hoeveelheid tonnage aardappelen die geleverd wordt staan. De tonnage dient uitgedrukt te worden in zetmeelequivalent. Een teler mag niet meer aardappelen leveren dan in het contract vermeld staat. Er geldt wanneer er geen contract gesloten is, de teler niet de mogelijkheid heeft om aardappelen aan Emsland Group te leveren.

4.3.2 Aandelen

Om aan afzetkanaal Emsland Group zetmeel/vlokkenaardappelen te kunnen leveren moet de teler in bezit zijn van aandelen. Met 1 aandeel heeft de teler genoeg recht om aardappelen te leveren aan afzetkanaal Emsland Group. Het aantal aandelen dat een teler heeft, geeft recht om een bepaalde hoeveelheid aardappelen te mogen leveren aan het afzetkanaal Emsland Group. Telers hebben de mogelijkheid om aandelen te verkopen aan collega telers. Daarnaast kunnen telers hun aandelen parkeren, wanneer het quotum niet volgeleverd kan worden. Als de teler zijn aandelen wil verkopen aan afzetkanaal Emsland Group dan krijgt de teler daarvoor €600 per aandeel.

4.3.3 Transport

In Duitsland geldt dat transport naar de fabriek door de teler zelf geregeld moet worden. Dit geldt ook voor de Nederlandse teler, omdat er via het Duitse systeem gewerkt wordt bij Emsland Group. De aardappelen zullen getransporteerd moeten worden met een vrachtwagen of trekker en aanhanger. In figuur 13 is in het geel gemarkeerd dat de teler zelf verantwoordelijk is voor transport.³¹

De prijs voor industrieaardappelen is zo'n 20 euro per ton meer dan van zetmeelaardappelen. Emsland betaalt voor het ras Allure levering 1 oktober franco fabriek €91,54 per ton aardappelen bij 507 gram onderwatergewicht, nul opwaarts. Voor levering 15 juni uit bewaring bedraagt de contractprijs €134,17 per ton (507 gram owg). Voor zetmeelaardappelen betaalde Emsland vorig jaar €78,26 per ton (507 gram owg), inclusief de €11,95 per ton tarwepoeding, exclusief transportkosten en toeslagen zoals kwaliteits- en bewaarprijzen. Wel zijn de contractprijzen franco fabriek. Dat is het Duitse systeem waarbij de teler zelf verantwoordelijk is voor het transport naar de fabriek. Emsland Group kan het transport voor de teler naar Cloppenburg ook organiseren, en rekent daar gemiddeld 10 euro per ton voor.

Figuur 13: Transport moet geregeld worden door de teler zelf
Bron: Weekblad de Boerderij

4.3.4 Leveringsvoorwaarden

Bij afzetkanaal Emsland Group wordt via een ander systeem geleverd dan in Nederland. Er wordt gewerkt met een systeem waarin de teler wekelijks aardappelen aan Emlichheim moet leveren. De hoeveelheid die geleverd moet worden is afhankelijk van de hoeveelheid aardappelen die in totaal geleverd worden en het aantal aandelen dat de teler heeft. De periodes zijn ingedeeld in 6 weken. In de eerste zes weken kan een teler bijvoorbeeld 4 vrachten leveren, maar in de tweede periode van 6 weken nog maar 3 vrachten per week. Per periode is er een kleine afname van hoeveel aardappelen er

³¹ <http://www.boerderij.nl/Akkerbouw/Nieuws/2013/9/Emsland-wil-meer-aardappelen-voor-vlokken-1373813W/>

geleverd mogen worden. Doordat een teler per week een bepaalde tonnage aardappelen levert is er geen mogelijkheid om meer aardappelen te brengen. Als de teler een rotte partij aardappelen heeft kunnen deze aardappelen allemaal in een keer gebracht worden. de partij aardappelen hoeft niet gekeurd te worden door een keurmeester en de teler betaald geen boete voor een vervroegde afname.

4.3.5 Kwaliteitsnormen

Binnen afzetkanaal Emsland Group wordt niet gewerkt met een kwaliteitspuntensysteem, waaraan iedere vracht punten wordt gegeven. Bij Emsland Group wordt alleen gerekend of de partij aardappelen een premie krijgt, gekort of afgekeurd wordt. Bij de geleverde partij aardappelen wordt gekeken naar het percentage tarra, vuil en beschadigingen. Als deze gegevens beneden de norm liggen (zie hoofdstuk 2.3.1), dan wordt er een premie uitbetaald voor de vracht aardappelen. Als de partij niet voldoet aan de kwaliteitsnormen dan wordt er een korting in rekening gebracht (zie hoofdstuk 2.3.1).

Hoofdstuk 5: Criteria en Consequenties voor de zetmeelteler

Telers van zetmeelaardappelen maken ook eigen keuzes om aan een bepaald afzetkanaal te leveren. Om deze keuzes helder te krijgen is er een onderzoek uitgevoerd richting de zetmeelteler in het veenkoloniale gebied.

5.1 Deelnemende telers aan het onderzoek

Om informatie te krijgen welke criteria de keuze van een zetmeelteler beïnvloeden is er onderzoek uitgevoerd bij 27 zetmeeltelers. Voor dit onderzoek zijn er 10 telers benaderd uit de provincie Groningen, 10 telers uit de provincie Drenthe en 7 telers uit de Provincie Overijssel. De telers worden op willekeurige basis uitgekozen, waarbij gelet wordt of het bedrijf teelt voor Avebe, Rixona of Emsland Group. Gezien de oppervlakte zullen er verschillen gemaakt worden tussen bedrijven met minder dan 50 of meer dan 50 hectare aardappelen. De telers tussen dit soort bedrijven zullen verschillende beslissingen nemen om wel of niet voor een ander afzetkanaal te gaan telen. Grootte van het bedrijf speelt een belangrijke factor bij dit onderzoek. Aan de hand van de onderstaande kaart is te zien, verspreid over het veenkoloniaal gebied, waar de zetmeeltelers met hun bedrijf zitten die geïnterviewd zijn. De resultaten van de gesprekken staan uitgewerkt in de onderstaande hoofdstukken. Binnen deze hoofdstukken worden percentages/overige kengetallen berekend op de 27 deelgenomen bedrijven.

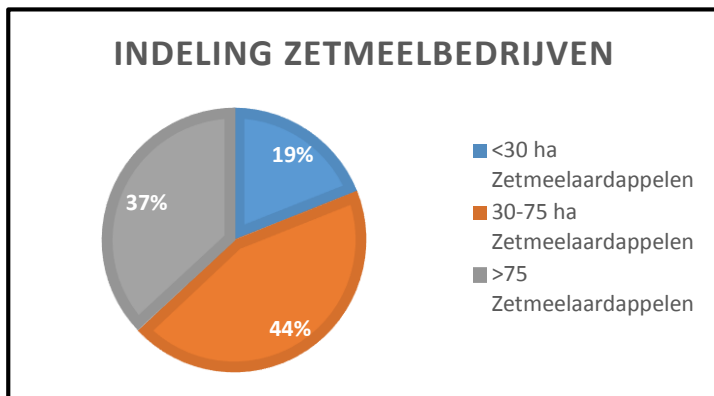

Figuur 14: Binnen het veenkoloniaal gebied de geïnterviewde zetmeelbedrijven aangegeven met de blauwe stippen.
Bron: Google maps

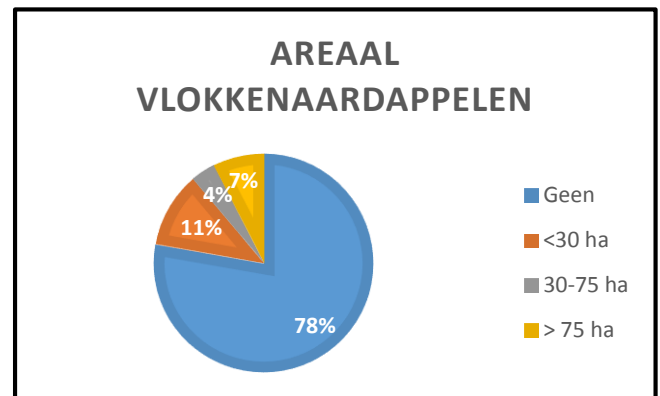
5.2 Bedrijfsgegevens

Aan dit onderzoek hebben bedrijven met verschillende bedrijfsgroottes deelgenomen. Dit is gedaan omdat de bedrijfsgrootte afhankelijk kan zijn om wel/niet voor een ander afzetkanaal aardappelen te gaan telen. Uit de deelnemende bedrijven is te zien dat alle bedrijven zetmeelaardappelen telen voor Avebe of Emsland Group. De meeste bedrijven hebben tussen de 30 tot 75 hectare zetmeelaardappelen met een miniem verschil met bedrijven die meer dan 75 hectare zetmeelaardappelen telen (zie figuur 15). Vergeleken met de vlokkenaardappelen zijn er nog maar weinig bedrijven die gericht telen voor de vlokkenindustrie. 78% van de bedrijven teelt geen

vlokkenaardappelen, (zie figuur 16). De overige 22% teelt wel vlokkenaardappelen, maar dit gaat om kleine arealen waarvan het grootste gedeelte beneden de 30 ha vlokkenaardappelen ligt.

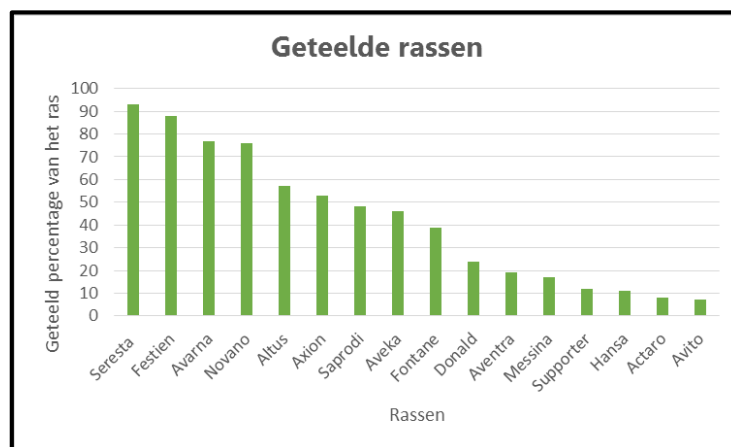
Figuur 15: Indeling zetmeelbedrijven op basis van het areaal zetmeelaardappelen

Figuur 16: Indeling zetmeelbedrijven op basis van het areaal vlokkenaardappelen

De telers geven aan dat er rekening gehouden wordt met de rassen die geteeld worden op het bedrijf. Veelvuldig komt naar voren dat er rekening gehouden moet worden met de vruchtopvolging om geen doorbraak te krijgen van resistenties (AM-resistentie) of ziektes. Door de 1 op 2 teelt van zetmeelaardappelen zijn problemen niet gewenst. Daarnaast is rassenkeuze afhankelijk van de vroege of late levering van zetmeelaardappelen. Iedere teler die aandelen heeft bij AVEBE wordt ingedeeld in een bepaalde periode wanneer de zetmeelaardappelen geleverd moeten worden. Bewaarbaarheid van de rassen is ook een belangrijk item voor de teler. Een groot deel van de zetmeelaardappelen wordt opgeslagen in schuren voor de late levering. De keuze van een teler gaat dan uit naar rassen die goed bewaarbaar zijn (Festien, Novano, Aveka). Een andere keuze om te wisselen van rassen is om de opbrengstpotentie te verhogen. Iedere teler wil een zo'n hoog mogelijke opbrengst, door het switchen van rassen is deze mogelijkheid er. 12 van de 27 telers geeft aan dat er rekening gehouden wordt met de keuze van rassen die gelden voor dubbeldoel (zowel aan Avebe als Rixona geleverd kunnen worden). Deze telers leveren niet op contractbasis aan Rixona, maar hebben met de dubbeldoel rassen een uitweg naar Rixona als het Avebe quotum volgeleverd is. Dit wordt alleen gedaan als de prijs voor de vlokkenaardappelen hoger ligt dan dat van de zetmeelaardappelen.

Telers die voor zowel Avebe als Rixona leveren (22%) geven aan dat de rassenkeuze te maken heeft met de oogstspreading op hun bedrijf. Dit gaat met name om de grote bedrijven met een groot areaal aan aardappelen. Op deze manier kan het hele oogstseizoen door gerooid worden en kunnen twee afzetkanalen bediend worden in de levering van zetmeel- of vlokkenaardappelen. Daarnaast worden verschillende rassen gekozen, omdat er aan meerdere afzetkanalen geleverd wordt. Dit gaat met name om Rixona omdat dit afzetkanaal alleen maar bepaalde rassen (hoog OWG) wil hebben. In overleg met Rixona Warffum is er een mogelijkheid om ook andere rassen te leveren.

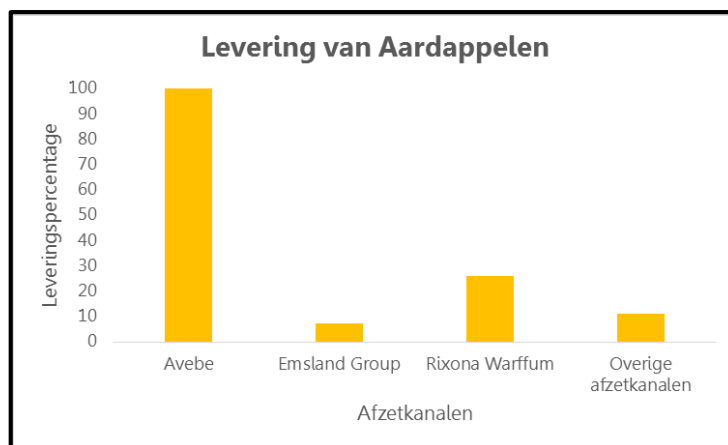

Figuur 17: De meest geteelde aardappelryassen in het veenkoloniaal gebied

In figuur 17 is een overzicht gegeven van de rassen die het meest geteeld worden. Hieruit valt op te maken dat bedrijven dubbeldoelrassen telen (Novano, Axion, Aveka en Donald). Rassen zoals Festien en Altus kunnen in overleg ook geleverd worden aan Rixona. Een groot aantal telers heeft de mogelijkheid om te leveren aan Avebe en Rixona.

5.3 Levering van Aardappelen

Om het geoogste product kwijt te raken zullen de zetmeel- of vlokkenaardappelen aan een bepaald afzetkanaal geleverd moeten worden. In figuur 18 wordt een overzicht gegeven van de 27 deelnemende bedrijven waaraan de zetmeel- of vlokkenaardappelen geleverd worden.

Figuur 18: levering van zetmeel- of vlokkenaardappelen aan een bepaald afzetkanaal

Uit het onderzoek blijkt dat elk bedrijf zetmeelaardappelen levert aan Avebe. De reden hiervoor is dat elk bedrijf aandelen en een leverplicht heeft. Dit houdt in dat er ieder jaar een bepaalde tonnage zetmeelaardappelen geleverd moet worden aan Avebe, die afhankelijk is van hoeveel aandelen het bedrijf heeft. Als de leverplicht niet wordt volgeleverd dan moet er een boete betaald worden, waar telers geen belang bij hebben. Daarnaast heeft een teler bij Avebe het voordeel dat de zetmeelaardappelen altijd door de transporteur opgehaald worden. Er wordt minder op de kwaliteit gelet van een partij zetmeelaardappelen dan bij andere afzetkanalen. Veel bedrijven zijn met hun bedrijfsvoering ingericht op de teelt van zetmeelaardappelen. De jarenlange teelt van zetmeelaardappelen wordt als goed bevonden, hierdoor zullen er per bedrijf weinig dingen veranderen. Daarnaast zijn de bedrijven ingericht op de afnamevoorwaarden (transport + afnameportie). Telers kunnen grote partijen zetmeelaardappelen in een keer rooien en hoeven geen rekening te houden met transport. Avebe brengt een stuk gemak met zich mee.

Twee telers leveren naast Avebe aan Emsland Group. Deze keuze is gemaakt omdat iedere week zetmeelaardappelen geleverd kunnen worden. Na vier weken krijgt de teler zijn geld voor de levering van zetmeelaardappelen. Het voordeel hiervan is dat op den duur elke week geldt binnenkomt en zo andere rekeningen afbetaald kunnen worden. Bij Emsland Group heb je de levering van zetmeelaardappelen meer zelf in de hand. Het nadeel is dat er gezorgd moet worden voor eigen transport, dus zijn deze machines niet aanwezig dan valt dit afzetkanaal om aan te leveren weg.

Ongeveer 25% van de telers teelt naast Avebe voor Rixona. De vlokkenaardappelen worden op contractbasis geleverd. Een aantal telers brengt de vlokkenaardappelen door middel van eigen transport, anderen moeten een transportbedrijf regelen voor de afzet van de vlokkenaardappelen. Hierbij komt nog kijken dat de vlokkenaardappelen zelf geladen moeten worden. Arbeidstechnisch heeft een teler meer werk van de teelt van vlokkenaardappelen. De levering van vlokkenaardappelen aan Rixona zorgt voor risicospreiding, omdat het ene jaar de zetmeelaardappelen goed zijn en het andere jaar de vlokkenaardappelen.

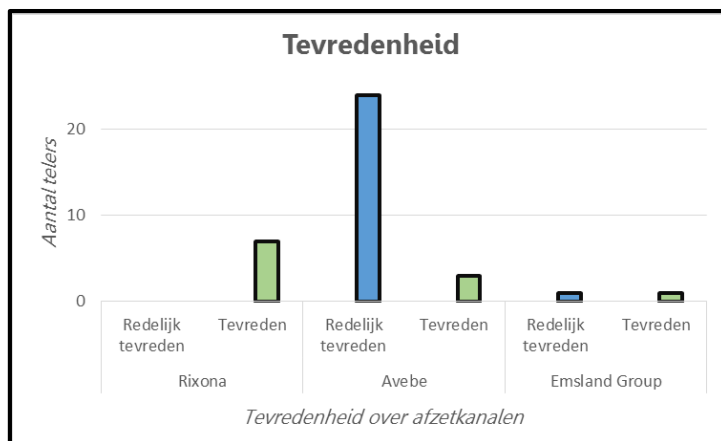
5.3 Leveren aan een ander afzetkanaal

Uit een groep van 27 telers geven 22 telers aan wel eens nagedacht te hebben om te telen voor een ander afzetkanaal (Rixona/Emsland Group). Negen telers zijn naast Avebe voor een ander afzetkanaal gaan telen. De keuze hiervan had voornamelijk te maken met de betere prijs die uitbetaald werd bij de andere afzetkanalen. Daarnaast zien de telers voordelen bij de andere afzetkanalen dan Avebe omdat

transport zelf geregeld kan worden wordt en hierop valt nog wat te verdienen geven de telers aan. De andere 13 telers heeft voet bij stuk gehouden en is voor hetzelfde afzetkanaal blijven telen. Deze telers geven aan dat Avebe in de benen gehouden moet worden, omdat het geld altijd uitbetaald moet worden. Telers die van de hak op de tak springen, dus eerst voor het ene afzetkanaal telen en daarna weer voor het ander afzetkanaal, zullen eens benadeeld moeten worden omdat deze telers weer terug komen bij het oude. Telers zullen niet zo gauw hun zetmeelaardappelen leveren aan Emsland, omdat transport zelf geregeld moet worden en het heeft geen meerwaarde vergeleken met Avebe.

5.4 Tevredenheid

Een groot aantal telers geeft aan redelijk tevreden te zijn over het huidige afzetkanaal. In figuur 19 wordt de tevredenheid van de 27 telers over het huidige afzetkanaal weergegeven.

Figuur 19: Tevredenheid onder de zetmeeltelers over afzetkanalen

De telers die voor Rixona telen zijn tevreden over de gang van zaken. Er wordt aangegeven dat een teler meer het heft in handen moet nemen dan bij Avebe. Een teler moet hiervoor wel geschikt zijn, maar dit is een kwestie van wennen. Over Avebe zijn 24 telers redelijk tevreden en 3 telers tevreden. De redelijke tevredenheid heeft te maken met de prijs die uitbetaald wordt door Avebe. Telers vinden gezien het werk dat er gedaan moet worden voor de zetmeelaardappelen dat er een te lage prijs uitbetaald wordt. Daarnaast vinden telers het belangrijk dat er meer publiciteit komt over de producten die Avebe maakt. Zo weet een teler voor welke doeleinden de zetmeelaardappel gebruikt wordt. Er wordt veelvuldig door de leden van Avebe aangegeven dat telers die de markt afbreken strenger aangepakt moeten worden. Avebe doet hier tot dusver nog maar weinig aan en dit is iets dat niet op prijs gesteld wordt bij de telers van Avebe. Iedereen moet gelijke rechten en plichten hebben. Bij Emsland Group zijn de telers tevreden. Over de kwaliteit van de zetmeelaardappelen wordt minder moeilijk gedaan dan bij Avebe of Rixona. Hierbij komt het punt transport weer naar voren, deze mogelijkheid is er niet voor elke teler.

5.5 Graan of zetmeelaardappelen

Graan is een gewas waarin minder werk zit dan zetmeelaardappelen. Zetmeeltelers zullen bij een betere graanprijs dan zetmeelaardappelen liever graan telen, omdat telers niet om werk verlegen zitten. Telers geven aan dat dit er niet van gaat komen, omdat de graanprijs niet hoger wordt dan de prijs van zetmeelaardappelen. Daarnaast hebben bedrijven voldoende graan in het bouwplan, waardoor het niet mogelijk is om meer graan te verbouwen. Telers zien meer in andere teelten (chicorei, hennep en waspeen), omdat dit financieel aantrekkelijker is. Ook hebben zetmeelbedrijven te veel geïnvesteerd in de teelt van zetmeelaardappelen, waardoor het bijna onmogelijk is om van deze teelt af te stappen.

5.6 Overschakeling van zetmeel naar vlokken

De laatste jaren zijn steeds meer zetmeeltelers begonnen met het verbouwen van aardappelen voor Rixona. Telers merken dit aan andere vervoerders die met aardappelen rijden, telers die met eigen laadapparatuur naar het land gaan en de teelt van dubbeldoelrassen. Om de overstap te maken van zetmeel naar vlokken moet het financieel aantrekkelijk zijn. Telers geven aan dat het mogelijk is om voor zowel de zetmeelmarkt als de vlokkenmarkt aardappelen te telen. De teelten verschillen weinig

van elkaar, alleen de leveringsvoorwaarden (zie hoofdstuk 4) zijn anders en er zijn consequenties aan verbonden waarop een teler zijn keuze moet baseren om het wel of niet te doen.

5.7 Consequenties

Zetmeeltelers geven aan dat er alleen een overstap gemaakt wordt naar een ander afzetkanaal wanneer het financieel aantrekkelijk is voor het bedrijf. Daarnaast zijn er consequenties aan verbonden om voor een andere afzetkanaal aardappelen te telen. Consequenties voor de zetmeelteler zijn: Aandelen, leverplicht, 1 op 2 rotatie, Transport, Mechanisatie, Arbeid en Rassen.

Aandelen/Leverplicht

Een belangrijke factor die hierin meespeelt zijn de aandelen die een teler heeft bij Avebe of Emsland Group. Aan een teler wordt verplicht gesteld dat het quotum, waarvoor ingeschreven is, wordt volgeleverd. Als er voor een ander afzetkanaal geteeld gaat worden zullen aandelen verkocht of geparkeerd kunnen worden. Hiervoor betaald de teler per aandeel €600 of een boete per geparkeerde aandeel. Dit brengt allemaal kosten met zich mee. Het is moeilijk om de aandelen te verkopen, omdat een teler moet kijken of het dan wel uit kan om voor een andere afzetkanaal te gaan telen. Er zullen meer kosten gemaakt worden dan de opbrengsten die binnengehaald worden.

Over het algemeen zullen telers niet gauw hun aandelen wegdoen, omdat de teelt van zetmeelaardappelen een stabiele factor voor het bedrijf is. Zetmeeltelers zullen eerder land huren/pachten om hierop aardappelen te telen voor een ander afzetkanaal. Het nadeel hiervan is dat er maar weinig aardappelland te huur is en er bedragen van €1000 tot €1200 gevraagd worden.

1op2 Rotatie

In de toekomst zal een 1 op 2 rotatie steeds moeilijker worden. Door een intensieve teelt is er meer kans op AM resistentie en wratsiekte. Wanneer dit gevonden wordt bij monsterring van een perceel, dan mogen er 3 jaar geen zetmeelaardappelen verbouwd worden. De consequentie hiervan is dat er minder aardappelen op het bedrijf verbouwd mogen worden of dat er verschuivingen moeten plaatsvinden in de rotatie. Daarnaast kunnen bij een 1op2 teelt resistenties makkelijker doorbroken worden, waardoor er een kans is dat de kwaliteit van de zetmeelaardappelen achteruit gaat. Vlokkenaardappelen die geteeld worden voor Rixona hebben slechtere resistenties, waardoor er al eerder geneigd wordt naar een 1op3 rotatie. Zetmeelbedrijven zullen in de toekomst deze omschakeling moeten maken, omdat het anders lastig wordt om nog zetmeel- of vlokkenaardappelen te verbouwen. Bij een 1 op 3 rotatie worden er minder aardappelen verbouwd op het bedrijf als er geen grond aangekocht/gehuurd wordt. Hierdoor wordt het moeilijker om contracten vol te leveren. Om de problemen te voorkomen zullen er meer rustgewassen in het bouwplan geteeld moeten worden of moet er grond geruild worden met buurtondernemers. Op deze manier kan de vruchtopvolgving verbreed worden.

Rassen

Er geldt dat niet alle rassen aan zowel Avebe, Emsland Group en Rixona geleverd kunnen worden. Via deze weg ligt er niet voor elke teler de mogelijkheid om voor een ander afzetkanaal te telen. Aan het begin van het teeltseizoen is voor de teler van belang om rassenkeuze af te stemmen op het afzetkanaal waaraan de teler wil leveren. Hierdoor creëert de teler de mogelijkheid om voor meerdere afzetkanalen te telen.

Contractbasis

Tegenwoordig worden vlokkenaardappelen, net zoals zetmeelaardappelen, meer op contract geteeld. Het voordeel hiervan is dat het afzetkanaal meer overzicht krijgt wie vlokkenaardappelen gaan leveren. Door de contractteelt is het in goede aardappellaren voor telers zonder contract moeilijk om vlokkenaardappelen te leveren aan Rixona. Contracttelers krijgen de voorkeur en leveren voldoende vlokkenaardappelen. In mindere aardappellaren wordt er weinig rekening gehouden met de contracttelers en kunnen de zetmeeltelers zonder contract ook aardappelen leveren aan Rixona. Het is van belang om voldoende productiecapaciteit te houden. Contractbasis biedt tegenwoordig meer perspectief om aan een afzetkanaal te leveren en geeft meer standvastigheid aan een bedrijf.

Transport

Als een teler gaat telen voor afzetkanaal Rixona of Emsland Group, dan moet er zelf voor transport gezorgd worden. De aardappelen zullen getransporteerd moeten worden met een vrachtwagen of

trekker en aanhanger. Deze machines moeten wel op het bedrijf aanwezig zijn, omdat het anders niet mogelijk is om de aardappelen naar de fabriek te brengen. Het nadeel van zelf brengen is dat het kosten van diesel, onderhoud en arbeidsuren met zich mee brengt. Daarnaast kunnen transportbedrijven de aardappelen naar de fabriek brengen, maar hiervoor moet de teler ook betalen.

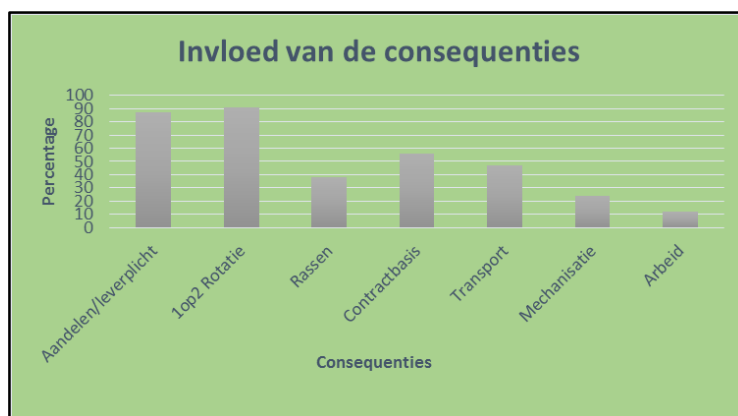
Mechanisatie

Een groot aantal bedrijven heeft zijn machinepark ingericht op het telen van zetmeelaardappelen. Doordat er aan de vlokken aardappelen andere kwaliteitseisen zijn verbonden zullen telers daar rekening mee moeten houden. Telers zullen ervoor moeten zorgen dat er de mogelijkheid is om grote aardappelryggen te kunnen opbouwen. In een grote rug kunnen veel aardappelen groeien en zo is er minder kans op groene knollen, gebreken en beschadigingen. Daarnaast moet er laadapparatuur op het bedrijf aanwezig zijn, omdat voor de verlading van vlokken aardappelen zelf gezorgd moet worden. Bij laadapparatuur gaat het om een stortbak + hallenvuller of aardappelreinigingsmachine, die meegenomen kan worden naar het perceel.

Arbeid

De teelt van zetmeel- en vlokken aardappelen is gelijkwaardig aan elkaar. Qua arbeid zit er in vlokken aardappelen meer werk. Dit komt doordat de aardappelen zelf geladen en getransporteerd moeten worden naar de fabriek. Manuren van de ondernemer worden vaak niet gerekend, maar alleen als er personeel aanwezig is op het bedrijf. Dan wordt er rekening gehouden hoeveel uur en geld het kost om de aardappelen te verladen en te transporteren. Deze kosten maken vrij groot deel uit van de uitbetalingsprijs en brengen het verschil tussen vlokken en zetmeelaardappelen naar beneden.

In het onderstaande figuur wordt aangegeven volgens de telers welke consequentie de grootste invloed heeft om wel of niet te veranderen van afzetkanaal.

Figuur 20: Invloed van consequenties van zetmeeltelers uit de veenkoloniën

Hieruit komt naar voren dat aandelen en een 1op2 rotatie de grootste invloed zullen hebben om te gaan telen voor een ander afzetkanaal. Met veel aandelen bij Avebe en een 1op2 rotatie blijven hanteren wordt het volgens de telers haast onmogelijk om voor de vlokkenmarkt te gaan telen.

5.8 Toekomstverwachtingen

In de toekomst verwachten zetmeeltelers dat de uitbetalingsprijs gaat stijgen. Doordat de afzetkanalen hoogwaardige producten kunnen produceren en afzetten, ligt de mogelijkheid er om een betere prijs uit te betalen. Daarnaast is de verwachting dat de vrije markt wegvalt en dat telers overschakelen om op contractbasis te gaan telen. Telers willen in de toekomst meer zekerheid. Het areaal zetmeelaardappelen zal in de toekomst stabiel blijven, omdat telers aangeven te blijven telen voor de zetmeelindustrie. Daarbij wordt wel gekeken naar de teelt van hoog salderende gewassen om meer inkomsten op het bedrijf te krijgen.

5.9 Risico's afzetkanalen

Ver voor 2012 was al bekend dat de financiële ondersteuning van de teelt en verwerking van zetmeelaardappelen kwam te vervallen. Afzetkanalen konden zich hierop inrichten om vroegtijdig maatregelen te nemen. De markt is geanalyseerd en hierbij gekeken naar markten waarin aardappelzetmeel tegen hogere prijzen afgezet kan worden. Hierbij is rekening gehouden met de

concurrentie van graan en tarwe zetmeel. Deze markten zijn niet interessant, omdat de kostprijs van deze zetmelen lager is dan aardappelzetmeel. Markten die overblijven zijn:

- Markten en producten waarvoor het afzetkanaal patenten heeft
- Markten waar aardappelzetmeel de voorkeur heeft is er dus concurrentie tussen de afzetkanalen.

Jaarlijks was het volume aardappelzetmeel te groot. Dit had voornamelijk te maken met de versnelde afbouw van het areaal zetmeelaardappelen. De markten hebben zich aangepast zodat het volume zetmeel goed afgezet kan worden hoger is dan eerder was begroot. De afzetkanalen scheiden zich van de markten waar ook veel mais of tarwe zetmeel gebruikt worden, hierdoor is de tarweprijs niet meer van invloed op de prijs voor aardappelzetmeel. Dat markten kunnen veranderen in de loop van jaren is duidelijk, maar dit is een klein risico. Er zullen markten verdwijnen maar aan de andere kant zullen ook markten voor zetmeel opengaan. De focus bij de afzetkanalen ligt in het voedingssegment, een markt met veel toegevoegde waarde. Hier zijn kansen voor aardappelzetmeel. Echter de voedingsmarkt kenmerkt zich als een markt die heel moeilijk in beweging is te krijgen. In de toekomst zal er een grotere behoefte zijn aan aardappelzetmeel. De prijzen zullen gaan stijgen, wat ook geldt voor de aardappelprijs. Een voorwaarde hierbij is dat het volume zetmeel minimaal in stand blijft en groeit in de toekomst. Vandaar dat afzetkanalen zich bezig houden met rendementsverbetering van de zetmeelteelt. Gezien de toekomst wordt er gekeken naar kansen, maar daarnaast kan een onderneming niet ontwikkelt worden zonder risico's te nemen. Het is van belang om risico's te beperken.

Risico's:

- Geen toekomst meer in productielijnen, waardoor de afzet van aardappelzetmeel minder wordt.
- Niet voldoende aanvoer van zetmeelaardappelen, doordat de concurrent een betere prijs uitbetaald.
- Verandering wet- en regelgeving, waardoor er veranderingen door gevoerd moeten worden binnen de onderneming.
- Verandering van de markten.
- Afzetkanalen richten zich op de voedingsmarkt, maar deze markt is moeilijk in beweging te krijgen.

Hoofdstuk 6: Stroomdiagram Afnemerskeuze

In figuur 21 wordt een stroomdiagram weergegeven om de zetmeelteler zijn keuze te laten maken. Door het schema te volgen kan een zetmeelteler zien voor welk afzetkanaal het beste aardappelen geteeld kunnen worden. In het diagram zijn geen aandelen meegenomen, omdat de teler zelf moet beslissen of deze aangeschaft worden voor levering aan een afzetkanaal.

Figuur 21: Stroomdiagram afnemerskeuze voor de zetmeelteler

In het diagram kan eerst een keuze gemaakt worden om zetmeel/vlokken aardappelen wel of niet te bewaren of zelf te transporteren naar de fabriek. Bij bewaring van aardappelen in de schuur wordt er een hogere premie uitbetaald. De bewaarkosten die een teler maakt zullen overeenkomen met de bewaarpremie die uitbetaald wordt door het afzetkanaal. Echter dit ligt wel aan de partij aardappelen die in de schuur ligt. Zitten hier veel rotte en slechte aardappelen in dan zullen de bewaarkosten hoger uitvallen vergeleken met de bewaarpremie. Niet in iedere situatie ligt de verhouding gelijk tussen de bewaarkosten en bewaarpremie.

Voor 1 hectare zetmeelaardappelen (48 ton zetmeelaardappelen, zetmeelpercentage 20) zijn de bewaarkosten €310,- volgens adviseur Han Kammer van DLV Plant. Als de zetmeelaardappelen op 15 februari geleverd zullen worden is de namalersvergoeding voor in de schuur €5 per ton aardappelen en de variabele vergoeding voor levertijdstip €58,85 (zie bijlage IX). De bewaarpremie komt op 48 ton x €5 + €58.85 = €298.85.

Daarnaast kan de keuze gemaakt worden om zelf de aardappelen te transporteren. Het voordeel hiervan is dat een teler het goedkoopste transportbedrijf kan kiezen om zijn aardappelen naar de fabriek te vervoeren. Door deze mogelijkheid kan er geld bespaard worden, waardoor er aan het eind van de streep meer geld over blijft. Bij eigen transport wordt arbeid zelden tot nooit meegerekend, waardoor het financieel aantrekkelijker kan zijn om zelf de aardappelen naar de fabriek te brengen. Een ander voordeel is dat arbeid en mechanisatie beter benut kan worden, hierdoor is de afschrijving van machines voordeliger. Daarnaast is afstand tot de fabriek een belangrijk punt. Als de teler dicht bij een fabriek woont is eigen transport voordeliger dan dat het door een transportbedrijf gedaan wordt.

Vervolgens kan de teler kiezen of de aardappelen 1op2 geteeld worden of er een ruimer bouwplan aangehouden wordt of dat er grond geruild kan worden om zo het bouwplan te verruimen of meer aardappelen te kunnen telen. Het voordeel hiervan is dat er meer opties zijn om voor een ander afzetkanaal te gaan telen.

Als laatste wordt aangegeven voor welk afzetkanaal het beste geteeld kan worden. Het gaat hier om de teelt van zetmeel, dubbeldoel en standaardrassen. Dubbeldoelrassen zijn rassen die voor zowel Rixona, Emsland en Avebe geteeld kunnen worden.

- *Zetmeelrassen Avebe*: Alle rassen die op de zetmeelaardappelen rassenlijst zijn weergegeven.
- *Standaardrassen Emsland*: Saturna, Amanda, Donald, Karlana, Eldena, Allure, Aurora, Lady Ros, Verdi, Tomensa
- *Standaardrassen Rixona*: Allure, Hansa, Donald, Saturna, Sassy en Verdi
- *Dubbeldoelrassen Emsland*: Nomade, Aveka, Novano, Saprodi, Festien en Supporter
- *Dubbeldoelrassen Rixona*: Aveka, Novano, Axion, (festien en Altus in overleg)

Wanneer de bovenstaande rassen geteeld worden in het veenkoloniaal gebied, zullen deze qua opbrengst weinig van elkaar verschillen. De opbrengsten voor bovenstaande rassen zullen liggen tussen de 45 en 50 ton per hectare. Het verschil tussen rassen ligt in het onderwatergewicht van de aardappelen. De standaardrassen van Rixona en Emsland zullen blijven hangen bij een OWG van <460 en zijn daarom minder geschikt voor zetmeeltelers die leveren aan Avebe. Bij Avebe wordt men uitbetaald op zetmeelgehalte, dus deze moet zo hoog mogelijk zijn anders is het saldo van zetmeelaardappelen niet rendabel. Bij Rixona en Emsland wordt hier steeds meer naar gekeken. Het voordeel van de dubbeldoelrassen is, dat deze aan meerdere afzetkanalen geleverd kunnen worden en een hoog OWG hebben. Hierdoor wordt er een betere prijs uitbetaald en zal er een hoger saldo gehaald worden dan zetmeelaardappelen.

De standaardrassen van Emsland en Rixona plus de zetmeelrassen met een hoog OWG zijn meer gevoelig voor blauw en groen verkleuring. Bij de levering van vlokkenaardappelen aan Rixona en Emsland die blauw en groen verkleurd zijn wordt er een korting aangebracht. Hierdoor zal de uitbetalingsprijs minder zijn. Bij Avebe wordt er minder gelet op groen en blauw verkleuring. Het is van belang dat er een goede rug gemaakt wordt waarin de aardappelen niet buiten de rug kunnen groeien. Rugvormen brengt geen extra kosten met zich mee, alleen wordt er meer grond en een bredere rug opgebouwd. Voorheen werden de ruggen aangeaard, maar deze rugopbouw blijkt niet goed genoeg te zijn voor de teelt van vlokkenaardappelen. Er heeft een verschuiving plaats gevonden van aanaarden naar rugvormen. Daarnaast ziet men dat er tijdens het poten direct de rug opgebouwd wordt. Het voordeel hiervan is dat er een mankracht uitgespaard kan worden. De kosten hiervan zijn €25 per uur. Het enige effect van directe rugopbouw is dat het 7% meer opbrengst geeft, dit blijkt uit onderzoek op vernieuwingsbedrijf op de Es van DLV Plant. Waar normaal 45 ton gehaald wordt, wordt nu 48 ton gehaald. Door geen extra kosten te maken is het saldo aan het eind van de streep hoger.

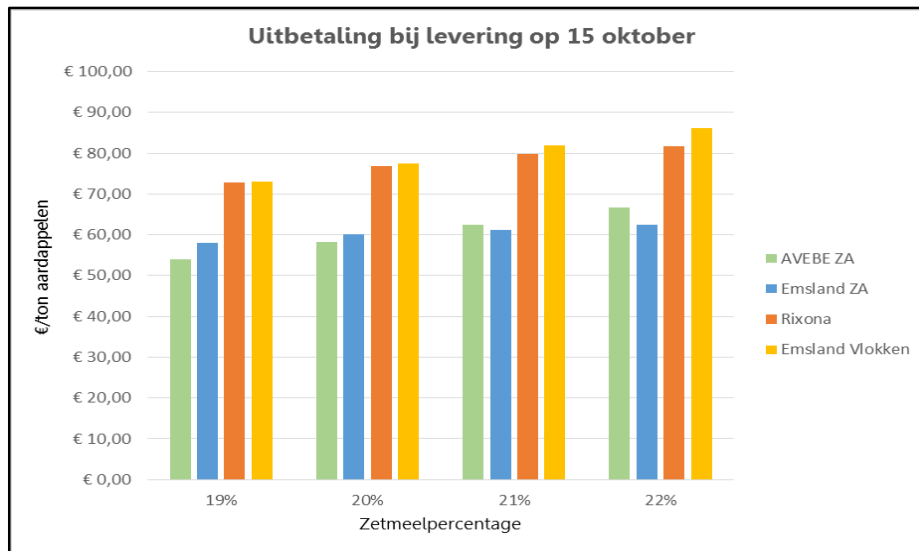
		Zetmeelaardappelen		Vlokkenaardappelen
Opbrengst	48 ton x €0.065	€3120	48 ton x €0.085	4080
Pootgoedkosten		€515		€675
Bemestingskosten		€238		€300
Gewasbeschermingskosten		€630		€709
Overige kosten		€215		€625
Saldo		€1522		€1771

Figuur 22: Saldovergelijking tussen zetmeel en vlokkenaardappelen

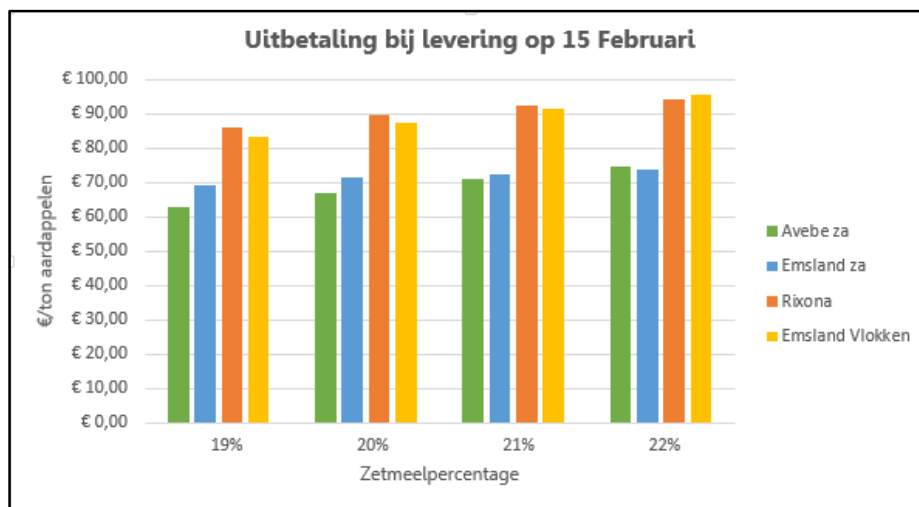
Aan de teelt van vlokkenaardappelen zitten meer kosten verbonden (zie figuur 22). Wanneer de opbrengst lager uitvalt zal het verschil tussen zetmeelaardappelen en vlokkenaardappelen verdwijnen. Doordat de prijs van vlokkenaardappelen fluctueert kan het verschil in saldo groter of kleiner worden.

Hoofdstuk 7. Potentiele afzetmogelijkheden

Een zetmeelteler heeft de mogelijkheid om aan drie afzetkanalen zetmeelaardappelen te leveren. Aan de hand van de randvoorwaarden van ieder afzetkanaal is een berekening opgesteld (zie bijlage XIII en XIV). Uit deze berekening zijn de onderstaande grafieken ontstaan. Hierbij is een verschil gemaakt in leveringsdatum, omdat bepaalde factoren (Bv. bewaarpremie) hierbij een rol spelen. Door middel van een voorbeeldberekening wordt de afzet van zetmeelaardappelen verduidelijkt.

Figuur 23: Uitbetaling per afzetkanaal bij levering op 15 Oktober

Figuur 24: Uitbetaling per afzetkanaal bij levering op 15 Februari

Voorbeeldberekening 1:

Om de grafieken te verduidelijken wordt er een berekening gemaakt. Hierbij is uitgegaan van een veenkoloniaal bedrijf van 100 hectare met een bouwplan van 50 ha zetmeelaardappelen, 30 hectare graan en 20 hectare suikerbieten. Hierbij is uitgegaan van het ras Novano, omdat dit ras aan alle afzetkanalen geleverd kan worden en veel geteeld wordt in de veenkoloniën. Binnen de berekening wordt alleen rekening gehouden met het volleveren van het A quotum. De gemiddelde opbrengst van zetmeelaardappelen is 45 ton/ha.³² Er wordt uitgegaan dat er gemiddeld 20% zetmeel in de aardappelen zit.

³² <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=7100oogs&D1=1-3&D2=24&D3=0,5,7-8&D4=6,18-20&HDR=G2,G3,T&STB=G1&VW=T>

50 ha x 45 ton/ha = 2250 ton

Levering 15 oktober:

- Avebe: 2250 ton x €58,28 = €131.130
- Rixona: 2250 ton x €76,75 = €172.688
- Emsland Group (zetmeel): 2250 ton x €60,22 = €135.495*
- Emsland Group (vlokken): 2250 ton x €77,52 = €174.420*

Levering 15 februari:

- Avebe: 2250 ton x €66,88 = €150.480
- Rixona: 2250 ton x €89,79 = €202.028
- Emsland Group (zetmeel): 2250 ton x €71,45 = €160.763
- Emsland Group (vlokken): 2250 ton x €87,54 = €196.965

*Bij Emsland Group is nog geen rekening gehouden met de transportkosten, waarbij transport door de ondernemer zelf geregeld moet worden.

Afzetkanaal	15 Oktober	15 Februari	Verschil
Avebe	€131.130	€150.480	€19.350
Rixona	€172.688	€202.028	€29.340
Emsland zetmeel	€135.495	€160.763	€25.268
Emsland vlokken	€174.420	€196.965	€22.545

Figuur 25: Geldopbrengsten bij 2100 ton aardappelen op verschillende data

Financieel gezien is het aantrekkelijkst om de zetmeelaardappelen (bv. ras Novano) te leveren aan Rixona. Over de hele linie betaald Rixona het meest voor de zetmeelaardappelen. Naarmate de zetmeelaardappelen langer bewaard worden is te zien dat het verschil bij Rixona het grootst is (€29.340). Dit houdt in des te langer dat de zetmeelaardappelen bewaard worden voor Rixona, des te meer geldopbrengst het oplevert.

Voorbeeldberekening 2:

Transportkosten bij de levering van zetmeel/vlokkenaardappelen spelen een belangrijk rol. Zoals bij Avebe zijn transportkosten niet te vinden in de afrekening, maar hiervoor moet wel betaald worden. Daarnaast geldt voor Emsland dat er geen transportkosten meegenomen worden, omdat de zetmeel/vlokkenaardappelen zelf gebracht worden. Om het verschil in transportkosten duidelijk te maken met effect op de uitbetalingsprijs, wordt hieronder een berekening weergegeven.

Transportkosten:

Avebe: €5 /per ton aard.

Rixona: €8 / per ton aard.

Emsland Group: €10 /per ton aard.

Bij levering op 15 oktober is de prijs zonder transportkosten bij levering van 2100 ton zetmeel/vlokkenaardappelen:

- Avebe: €63.28 (zonder transport) - €5 (transport) x 2100 ton = 122.388 €/ton zetmeelaardappelen
- Rixona: €84.75 (zonder transport) - €8 (transport) x 2100 ton = 161.175 €/ton vlokkenaardappelen
- Emsland Zetmeel: €60.22 (zonder transport) - €10 (transport) x 2100 ton = 105.462 €/ton zetmeelaardappelen
- Emsland Vlokken: €77.52 (zonder transport) - €10 (transport) x 2100 ton = 141.792 €/ton vlokkenaardappelen

Nu transportkosten worden meegenomen is ten opzichte van voorbeeldberekening 1 te zien dat Rixona de beste prijs uitbetaald. Bij eigen transport worden de kosten hiervan niet meegenomen. Nu dit wel wordt gedaan is te zien dat Emsland niet meer de beste prijs uitbetaald.

Voorbeeldberekening 3:

Uitgaande van een bedrijf met 50 hectare zetmeelaardappelen en een gemiddelde opbrengst van 45 ton zetmeelaardappelen met 20% zetmeel, die alle aardappelen levert aan Avebe, vanwege het leverplicht. Het bedrijf heeft 110 aandelen en wil de komende jaren 15 hectare vlokkenaardappelen gaan telen voor Rixona. Wat zijn de mogelijkheden voor de teler?

110 aandelen / 50 hectare zetmeelaardappelen = 2.2 aandelen per hectare

Voor 15 hectare minder zetmeelaardappelen moet de teler $15 \times 2.2 = 33$ aandelen kwijt.

Parkeren (per jaar): $33 \times €150$ per aandeel = €4.950

Verkopen aan Avebe (eenmalig) $33 \times €450$ per aandeel = €14.850

- *Levering 15 februari aan Avebe bij teelt van alleen zetmeelaardappelen*
50 hectare x 45 ton opbrengst = 2250 ton zetmeelaardappelen
 $2250 \text{ ton} \times €66.88 = €150.480$
- *Levering 15 februari aan Avebe en Rixona bij teelt van zetmeel/vlokkenaardappelen*
35 hectare x 45 ton opbrengst = 1575 ton zetmeelaardappelen
 $1575 \text{ ton} \times €66.88 = €105.336$
15 hectare x 45 ton opbrengst = 675 ton vlokkenaardappelen
 $675 \text{ ton} \times €89.79 = €60.608$
 $€105.336 + €60.608 = €165.944$
 $€165.944 - €4.950$ (boete parkeren aandelen) = €160.994
- Bij het verkopen van aandelen $€165.944 - €14.850 = €151.094$

Uit de berekening kan geconcludeerd worden wanneer er naast zetmeelaardappelen, vlokkenaardappelen geteeld worden dat het beste de aandelen geparkeerd kunnen worden. Het nadeel hiervan is dat ieder jaar de aandelen geparkeerd moeten worden, maar de boete die betaald moet worden is minder dan dat er verdiend wordt. Bij verkoop van aandelen is er niet meer de mogelijkheid om voor dat deel te leveren aan Avebe en is de teler zijn aandelen kwijt en zit dan vast om zijn overige aardappelen te leveren aan Rixona, ook bij een slechte prijs. Wanneer de prijs slecht is op de vlokkenmarkt dan kan de teler de keuze maken om zijn aandelen niet te parkeren en al zijn aardappelen te leveren aan Avebe, omdat de teler de aandelen nog tot zijn beschikking heeft.

Hoofdstuk 8. Conclusie

In de veenkoloniale gebied worden voornamelijk zetmeelaardappelen verbouwt (+/- 38000 hectare). Voor veelal alle bedrijven is de teelt van zetmeelaardappelen de hoofdtak. Voor de teelt van zetmeelaardappelen kregen zetmeeltelers een toeslag per hectare (zetmeelsteun). Sinds 2012 is de zetmeelsteun ontkoppeld naar een bedrijfstoelage per hectare. Telers krijgen door het wegvallen van de steun minder inkomsten op het bedrijf. Het gevolg hiervan is dat telers naar andere mogelijkheden gaan kijken om deze steun te kunnen opvullen. Er wordt gekeken naar de teelt van andere gewassen of het telen van zetmeelaardappelen voor een ander afzetkanaal die een betere prijs uitbetaald. Doordat prijzen van aardappelen fluctueren, worden deze in verband gebracht met de graanprijs. In het verleden was er een koppeling te maken tussen de zetmeel en graanprijs. Tegenwoordig wordt zetmeel geproduceerd voor specifieke toepassingen, waardoor dit verband is los komen te staan.

Telers uit de veenkoloniën hebben de mogelijkheid om aan drie afzetkanalen te leveren, dit zijn Avebe, Rixona en Emsland Group. Binnen de afzetkanalen worden zetmeel- en vlokkenaardappelen verwerkt. Zetmeeltelers kunnen bepaalde rassen leveren die verwerkt kunnen worden in de vlokkenindustrie. De uitbetalingsprijs van de afzetkanalen verschillen van elkaar, vandaar dat telers kijken waar de zetmeelaardappelen het meeste geld opbrengen. De drie afzetkanalen hebben zelf eisen opgesteld voor de uitbetaling van de zetmeel/vlokkenaardappelen.

Bij Avebe zijn de eisen van het product gesteld op: het percentage verontreiniging dat in een partij mag zitten, wanneer een partij zetmeelaardappelen geweigerd kan worden, het percentage vuil in een partij zetmeelaardappelen, het percentage kriel in een partij zetmeelaardappelen en de kwaliteitspunten die aan een partij zetmeelaardappelen gegeven wordt. De prijs die Avebe aan de teler uitbetaald is afhankelijk van: percentage zetmeel in de partij, voorschot, kwaliteit van de partij, namalersvergoeding en het volleveren van het quotum. Rixona stelt andere eisen aan het product. Deze eisen zijn: bepaalde waarde voor het TGA gehalte, normen voor uitwendige, inwendige en overige gebreken, percentage beschadiging aan een partij aardappelen en groen en blauwverkleuring van de vlokkenaardappelen. De prijs die Rixona aan de teler uitbetaald is afhankelijk van: percentage zetmeel in de partij, gebreken binnen de partij, transport afstand, premie voor suikers vanaf week 1 en bewaarvergoeding. De eisen die Emsland Group aan het product stelt zijn: het percentage vuil, tarra, beschadiging en gebreken in een partij aardappelen. Daarnaast moet de partij aardappelen een bepaalde kwaliteit hebben om te kunnen leveren. De prijs die Rixona aan de teler uitbetaald is afhankelijk van: percentage zetmeel, rasteroelag, premie voor suikergehalte, bewaarvergoeding, volleveren van het quotum en de nabetaling.

Om te leveren aan een van de drie afzetkanalen moet de teler rekening houden met verschillende randvoorwaarden. De randvoorwaarden staan in figuur 24 vermeld.

Voorwaarde	Avebe	Rixona	Emsland Group
1	<u>Aandelen</u> , plicht om te leveren aan Avebe.	Bijhouden <u>Teeltregistratie</u>	<u>Aandelen</u> , plicht om te leveren aan Emsland Group
2	<u>Leveringsplicht</u> om het quotum vol te leveren.	Voldoen aan de regels van <u>voedselveiligheid</u> van Rixona	Het opgestelde <u>contract</u> moet volgeleverd worden.
3	<u>Inventarisatie</u> voor teeltseizoen invullen	Voldoen aan de <u>kwaliteitsnormen</u> opgesteld door Rixona	De <u>transport</u> van zetmeel/vlokkenaardappelen moet zelf geregeld worden.
4	Houden aan de <u>leveringsvoorwaarden</u>	Voldoen aan de <u>rassen</u> die geleverd mogen worden aan Rixona.	De teler moet zich houden aan de <u>leveringsvoorwaarden</u> van Emsland Group.
5	Voldoen aan een bepaalde <u>kwaliteit</u> van de zetmeelaardappelen	Voldoen aan de eisen van <u>levering</u> van de vlokkenaardappelen	Voldoen aan de <u>kwaliteitsnormen</u> opgesteld door Emsland Group.
6	Voldoen aan de regels van <u>voedselveiligheid</u> van Avebe	De vlokkenaardappelen kunnen leveren op het <u>levertijdstip</u> , vastgesteld door Rixona	

Figuur 26: Randvoorwaarden opgesteld per afzetkanaal

Daarnaast zitten er nog consequenties verbonden om de teelt voor een ander afzetkanaal uit te voeren op het eigen bedrijf. Uit onderzoek zijn de onderstaande consequenties naar voren gekomen.

- **Aandelen/Leverplicht:** Aan bepaalde afzetkanalen (Avebe en Emsland Group) is een teler verbonden, waardoor er een verplichting is om aardappelen te leveren aan dit afzetkanaal.
- **1op2 rotatie:** In de toekomst houden bedrijven een 1op2 rotatie niet meer vol. De zetmeel/vlokken aardappelen zullen geteeld worden binnen een 1op3 rotatie om resistenties en ziektes binnen de teelt te voorkomen.
- **Rassenkeuze:** Niet alle rassen kunnen geteeld worden voor een bepaald afzetkanaal (Rixona). Daarnaast moeten telers rekening houden met de vruchtopvolging bij een 1op2 teelt. Hiermee wordt bedoeld dat niet eens in de twee jaar hetzelfde ras op hetzelfde perceel verbouwt wordt. Dit heeft met name te maken met doorbreking van de AM resistentie.
- **Contractbasis:** Contracttelers krijgen de voorkeur om aan een afzetkanaal te leveren, waardoor het voor telers die zich op de vrije markt bevinden moeilijker is om aardappelen te leveren aan een ander afzetkanaal.
- **Transport:** Bij de afzetkanalen Rixona en Emsland Group moet transport zelf geregeld worden. Er moet beschikking zijn over een bedrijf die de aardappelen wil transporteren of de teler moet zelf transport middelen tot zijn beschikking hebben.
- **Mechanisatie:** Voor de afzetkanalen Emsland Group en Rixona moeten de zetmeel/vlokken aardappelen zelf geladen worden. Bedrijven zijn hiervoor schoningsapparatuur nodig dat op het land gebruikt kan worden.
- **Arbeid:** Telen van zetmeel/vlokken aardappelen voor Rixona of Emsland Group kost meer tijd. Dit gaat met name zitten in de verlading en transport van zetmeel/vlokken aardappelen.

Tussen de rassen die geteeld worden voor zowel Rixona en Avebe of Emsland zit weinig tot geen opbrengstverschil. Het grootste verschil zit in het OWG tussen de Rassen, deze is bij zetmeelrassen het hoogst. Daarnaast ligt het saldo voor vlokken aardappelen hoger, omdat er een betere prijs uitbetaald wordt. Het voordeel van eigen transport is dat arbeid niet meegerekend wordt, waardoor eigen transport goedkoper is. Daarnaast heeft een teler de mogelijkheid om te kiezen welk transportbedrijf het goedkoopst zijn aardappelen kan vervoeren. Voor de bewaring komt de bewaarpremie overeen met de bewaarkosten, waardoor deze tegen elkaar weg te strepen is.

Als de uitbetaling van Avebe, Emsland Group en Rixona naast elkaar wordt gezet dan is het aantrekkelijkst om zetmeel/vlokken aardappelen te telen voor Rixona. Bij Rixona wordt de hoogste prijs uitbetaald. Het is een overweging om te gaan telen voor Rixona, maar een teler moet rekening houden met de randvoorwaarden en consequenties die voor zijn bedrijf eraan verbonden zijn. Als transportkosten meegenomen worden is het nog steeds het voordeligst om voor Rixona dubbeldoelrassen te telen. Daarnaast blijkt wanneer een zetmeelteler voor Rixona wil telen, de teler het beste zijn aandelen kan parkeren. De boete die betaald moet worden, wordt terug verdiend met de vlokken aardappelen die geleverd worden aan Rixona, omdat er een betere prijs uitbetaald wordt. Daarnaast houdt de teler de mogelijkheid wanneer de prijs slecht is bij Rixona dat het parkeren opgeheft kan worden, waardoor alle aardappelen geleverd kunnen worden aan Avebe. Bij verkoop van aandelen is dit niet mogelijk.

Aanbevelingen

Voor veel aardappeltelers is de uitbetalingsprijs van zetmeel/vlokken aardappelen al gauw een bepalende factor. Het is voor een teler van te voren belangrijk om na te gaan waaraan voldaan moet worden bij het afzetkanaal waaraan nu geleverd wordt. Wil een teler voor een ander afzetkanaal gaan telen dan is het van belang om niet alleen rekening te houden met de prijs die bij een ander afzetkanaal uitbetaald wordt. De teler moet op een rijtje zetten welke mogelijkheden er zijn en welke knelpunten de teler tegen kan komen. Er moet nagegaan worden aan welke randvoorwaarden en criteria voldaan moet worden bij het afzetkanaal en welke consequenties hieraan verbonden zijn. Als deze gegevens op een rij staan kan de teler een oordeel geven of zijn bedrijf voor een ander afzetkanaal kan gaan telen.

Literatuurlijst

Internetsites:

Akkerwijzer, 2014, Telers zijn ontevreden wel meer zetmeelaardappelen.

Geraadpleegd op 9 juni 2015, van

<http://www.akkervijzer.nl/nieuws/5378/telers-ontevreden--wel-meer-zetmeelaardappel>

Arbeidsmarkt Coll, zetmeelsteun nadert einde.

Geraadpleegd op 25 mei 2015, van

<http://arbeidsmarkt.com/finance/nieuws/43702/zetmeelsteun-nadert-einde/>

AVEBE, 2013, Avebe's afzetkanalen, innovation by nature 2013.

Geraadpleegd op 25 en 26 juni 2015, van

<http://www.avebe.nl/OverAVEBE.aspx>

AVEBE, 2015, Mijn Avebe/Randvoorwaarden

Geraadpleegd op 15 juni 2015

<https://prd-agroportal.avebe.com/nl/AVEBE-Agro/AS-NL/Campagne/Paginas/default.aspx>

Avebe, 2014, Teeltgebied Avebe.

Geraadpleegd op 18 juni 2015, van

<http://www.avebe.com/agro/AVEBEAgro/Teeltgebied.aspx>

AVEBE, 2014, Jaarverslag 2013-2014, gepubliceerd 17 december 2014.

geraadpleegd op 10 juni 2015, van

http://www.avebe.nl/Portals/2/jaarverslag%20Nederlands%202013%20-%202014_web.pdf

Aviko Potato, Dried potato products, Creating value from potatoes, over ons.

Geraadpleegd op 29 en 30 juni 2015, van

<http://www.rixona.nl/>

Aviko Potato, Algemene inkoopvoorwaarden, Oogst 2014

Geraadpleegd op 15 juni 2015

http://www.avikopotato.nl/images/content/ATCvoorwaardenPDF/DEF_algemene_inkoopvoorwaarden.pdf

Berntsen, Pierre, Martijn Leguijt, (2014), Nederlandse aardappelzetmeelketen, van gedwongen huwelijk naar ketenpartners. Rapport Nederlandse aardappelzetmeelketen. ABN Amro, sector agrarisch noord oost.

Geraadpleegd op 21,22 mei en 2, 8 juni, van

<https://insights.abnamro.nl/gemeenschappelijk-landbouwbeleid-zorgt-dynamiek-noordoostelijk-akkerbouwgebied/>

Boerenbusiness (2014), ABN AMRO acht hogere zetmeelprijs mogelijk. Nummer één website voor agrarisch ondernemers, Sector Akkerbouw.

Geraadpleegd op 25 mei 2015, van

<http://www.boerenbusiness.nl/aardappelmarkt/artikel/10842761/abn-amro-acht-hogere-zetmeelprijs-mogelijk>

Bont, C.J.A.M. de, P.W. Blokland, H. Prins, P. Roza en A.B. Smit, 2007, Zetmeelaardappelen en herziening van het EU beleid, Rapport 6.0.7.17. LEI, Den Haag.

Geraadpleegd op 14 mei 2015, van

http://www.mepnederland.nl/9353000/1/j4nvgs5kjg27kof_j9vvincioiml3zp/vi3k9rlfqozt/f=/blg14841.pdf

Bont, C.J.A.M. de, P.W. Blokland, H. Prins, P. Roza en A.B. Smit, 2007, Zetmeelaardappelen en herziening van het EU beleid, Rapport 6.0.7.17. LEI, Den Haag.

Geraadpleegd op 3, 4 en 5 juni 2015, van

<http://edepot.wur.nl/29027>

Centraal bureau voor de statistiek, 2015, Landbouw; gewassen, dieren en grondgebruik naar regio, gepubliceerd op 24 februari 2015.

Geraadpleegd op 20 en 21 mei, 14 september 2015, van

<http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=80780ned&D1=1-154&D2=0,5-16&D3=0,5,11-12&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T>

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=7100oogs&D1=1-3&D2=24&D3=0,5,7-8&D4=6,18-20&HDR=G2,G3,T&STB=G1&VW=T>

Engwerda, Jan, Weekblad de boerderij, 2014, Tarweprijs kan naar 300 euro binnen vijf jaar.

Geraadpleegd op 1 juni 2015, van

<http://www.boerderij.nl/Akkerbouw/Nieuws/2014/5/Tarweprijs-kan-naar-300-euro-binnen-vijf-jaar-1522677W/>

Leeuwerik Gerty, DLV Plant, 2011, bewustwording GLB is bij ondernemers beperkt.

Geraadpleegd op 8 juni 2015, van

<http://www.dlvplant.nl/nl/nieuws/bewustwording-glb-bij-ondernemers-beperkt.html>

Emsland Group, using nature to create, Marktsegmente Emsland Group

Geraadpleegd op 22 juni 2015, van

<http://www.emsland-group.de/de/marktsegmente/marktsegmente.html>

Knuivers, Martijn, Weekblad de boerderij, 2013, Emsland wil meer aardappelen voor vlokken

Geraadpleegd op 1 juli 2015, van

<http://www.boerderij.nl/Akkerbouw/Nieuws/2013/9/Emsland-wil-meer-aardappelen-voor-vlokken-1373813W/>

Lichtenbelt, Jan, 2011, De kansen van moderne biotechnologie voor Avebe.

Geraadpleegd op 24 juni 2015, van

<http://lichtenbelt.com/jan/zetmeel/jhl05011a.pdf>

Nederlandse Akkerbouw Vakbond, Jaarverslag 2013, NAV-missie een goed inkomen en faire opbrengstprijzen.

Geraadpleegd op 15 juni 2015, van

<http://www.nav.nl/wordpress/wp-content/uploads/2011/03/Jaarverslag-NAV-2013.pdf>

Nederlandse Akkerbouw Vakbond, van, voor en door boeren, 2010, beroering op de graanmarkt

Geraadpleegd op 16 juni 2015, van

<http://www.nav.nl/2010/09/beroering-op-de-graanmarkt/>

Rijkdienst voor ondernemend Nederland, 2014, Gemeenschappelijk landbouwbeleid van het nieuwe GLB.

Geraadpleegd op 11 juni 2015, van

<https://mijn.rvo.nl/gemeenschappelijk-landbouwbeleid-nieuw-glb>

Rijksoverheid, 2011, documenten en publicaties, bedrijfstoelagen na 2013 in het omgaan met dalende bedragen.

Geraadpleegd op 11 juni 2015, van

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/12/02/bedrijfstoelagen-na-2013---omgaan-met-dalende-bedragen.html>

Schuiteman accountants en adviseurs, 2011, ont koppeling zetmeelsteun en uw gecombineerde opgave.

Geraadpleegd op 29 mei 2015, van

<http://schuiteman.com/nieuws/agrarisch-nieuws/ontkoppeling-zetmeelsteun-en-uw-gecombineerde-opgave>

Wijnholds, K.H, Praktijkonderzoek Plant & Omgeving, onderdeel van Wageningen UR Business Unit Akkerbouw, Groene Ruimte en Vollegrondsgroenten, December 2012, Zetmeelaardappelteelt op naar 20-15-10, project Avebe

Geraadpleegd op 17 juni 2015, van

http://www.kennisakker.nl/files/Kennisdocument/Opbrengstverbetering_zetmeelaardappelen.pdf

World Mongabay, 2014, Tarweprijzen van de afgelopen jaren.

Geraadpleegd op 1 juni 2015, van

<http://world.mongabay.com/dutch/commodities/wheat.html>

Informatie verkregen door onderstaande personen:

▪ Jans Klok	Coördinator kennis en ontwikkeling Avebe Agro
▪ Martin Tillema	Hoofdontvangst aardappelen Rixona,
▪ Klaas Wijnholds	Emsland Stärke (Group), afdeling grondstofzaken Emsland Stärke, Emlichheim

Illustratieverantwoording

Figuurnummer	Titel	Bron
Figuur 1.	Aantal bedrijven met zetmeelaardappelen en oppervlakte zetmeelaardappelen in Nederland, 1990 – 2014	http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=80780ned&D1=1-154&D2=0,5-16&D3=0,5,11-12&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T
Figuur 2.	Ontkoppeling zetmeelsteun en bewustwording nieuwe GLB beleid in Nederland, 2011 t/m 2014	www.DLVPlant.nl
Figuur 3.	Graanprijs ten opzichte van de zetmeelaardappelprijs, 2008-2013	https://insights.abnamro.nl/gemeenschappelijk-landbouwbeleid-zorgt-dynamiek-noordoostelijk-akkerbouwgebied/
Figuur 4.	Uitbetalingsprijs zetmeelaardappelen in euro per ton aardappelen in Nederland, 2007-2014	http://www.avebe.nl/Portals/2/jaarverslag%20Nederlands%202013%20-%202014_web.pdf
Figuur 5.	Gemiddelde uitbetalingsprijs Vlokkenaardappelen in euro per ton aardappelen bij een bepaald onderwatergewicht en weekprijs, 2011-2015	Harm de boer (adviseur DLV Plant)
Figuur 6.	Netto aardappelprijs in euro's zonder BTW	Klaas Wijnholds (Emsland Group)
Figuur 7.	Voorbeeldberekening bij het aardappelras Allure	Klaas Wijnholds (Emsland Group)
Figuur 8.	Graanprijs voor tarwe vanaf 2002 tot en met 2014 in Nederland	http://world.mongabay.com/dutch/commodities/wheat.html
Figuur 9.	Teeltgebied van zetmeelaardappelen die geleverd worden aan concern Avebe	http://www.avebe.com/agro/AVEBEAgro/Teeltgebied.aspx
Figuur 10.	Bonus/Malus systeem Avebe, vanaf het zetmeelgehaltepercentage van 11 tot 26%	http://www.avebe.com/agro/AVEBEAgro/
Figuur 11.	Actuele rastoeslag voor de levering van vlokkenaardappelen aan Emsland Group	Gert Snippe (adviseur DLV Plant)
Figuur 12.	Nachzahlung pro t Kartoffel in € (19.0%)/ Nachzahlung pro t Rohstärke in €	Erläuterung der Qualitätsanforderungen und Preise
Figuur 13.	Transport moet geregeld worden door de teler zelf	Weekblad de Boerderij
Figuur 14.	Binnen het veenkoloniaal gebied de geïnterviewde zetmeelbedrijven aangegeven met de blauwe stippen.	www.googlemaps.nl
Figuur 15.	Indeling zetmeelaardappelbedrijven op basis van het areaal ZA	Excel
Figuur 16.	Indeling zetmeelaardappelbedrijven op basis van het areaal vlokkenaardappelen	Excel
Figuur 17.	De meest geteelde aardappelrassen in het veenkoloniaal gebied	Excel
Figuur 18.	Levering van zetmeel- of vlokkenaardappelen aan een bepaald afzetkanaal	Excel
Figuur 19.	Tevredenheid onder de zetmeeltelers over afzetkanalen	Excel
Figuur 20.	Invloed van consequenties van zetmeeltelers uit de veenkoloniën	Excel
Figuur 21.	Stroomdiagram afnemerskeuze	Word
Figuur 22.	Saldo tussen Zetmeel/vlokkenaardappelen	Tabel Word
Figuur 23.	Uitbetaling per afzetkanaal bij levering op 15 Oktober	Excel
Figuur 24.	Uitbetaling per afzetkanaal bij levering op 15 Februari	Excel
Figuur 25.	Geldopbrengsten bij 2100 ton aardappelen op verschillende data	Excel

Bijlage I: Areaal zetmeel- en vlokkenaardappelen

Nederland Zetmeelaardappelen					
Jaargang	2000	2005	2011	2012	2014
Hectares	50947	50690	49167	43321	42000
Bedrijven	2916	2049	1563	1475	1295
ha/ per bedrijf	17.5	24.7	31.5	29.4	32.4

Groningen Zetmeelaardappelen					
Jaargang	2000	2005	2011	2012	2014
Hectares	16325	16533	16592	14952	14736
Bedrijven	829	638	504	480	475
ha/ per bedrijf	19.7	25.9	33	31.2	31.03

Drenthe Zetmeelaardappelen					
Jaargang	2000	2005	2011	2012	2014
Hectares	26095	26600	26360	23083	23000
Bedrijven	1368	1004	761	715	713
ha/ per bedrijf	19.1	26.5	34.6	32.3	32.25

Vlokkenaardappelen zand/veen					
Jaargang	2000	2005	2011	2012	2014
Groningen	382	154	253	257	264
Drenthe	2747	1393	2478	2479	2512
Totaal aantal ha Veenkoloniën	3129	1547	2731	2736	2776

Bijlage II: Ontevreden zetmeeltelers

Telers ontevreden; wel meer zetmeelaardappel

Geplaatst op zaterdag 03-05-2014

Een ruime meerderheid van de zetmeelaardappeltelers is ontevreden over de uitbetalingsprijs die Avebe dit jaar heeft uitgekeerd. Desondanks neemt het areaal zetmeelaardappelen dit jaar licht toe ten opzichte van vorig jaar. Dat blijkt uit een enquête die de regiobladen Veldpost en Vee & Gewas hebben uitgevoerd onder zetmeelaardappeltelers.

De ontevredenheid over de uitbetalingsprijs zit met name bij de grotere telers. Van de telers met meer dan 40 hectare zetmeelaardappelen is 70 procent niet tevreden over de prijs die Avebe heeft uitbetaald. Bij de andere telers is dat rond de 50 procent.

Avebe doet voldoende voor goede zetmeelprijs

Desondanks vindt 46 procent van de stemmers dat Avebe voldoende doet voor een goede zetmeelprijs. De ontevredenheid over de inzet van het concern is met name te vinden bij de gemiddeld kleinere telers. Het gros van de telers met meer dan 40 hectare zetmeelaardappelen is van mening dat Avebe voldoende actie onderneemt.

Het areaal zetmeelaardappelen neemt licht toe, zo blijkt uit de enquête. Van de respondenten geeft 62 procent aan het areaal zetmeelaardappelen niet te hebben gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Daarnaast heeft 22 procent dit jaar meer zetmeelaardappelen gepoot. De uitbreiding zit met name bij de grotere telers (> 40 hectare zetmeelaardappelen). Uitbreiding van de oppervlakte zetmeelaardappelen met meer dan 5 hectare zit voor het overgrote deel ook bij deze groep. Uitbreiding met 2 tot 5 hectare vindt plaats bij telers in de groep met 11 tot 40 hectare.

De keuze voor de uitbreiding is vaak om puur praktische redenen gemaakt, waarbij grondaankoop- of huur veruit de meest voorkomende argumenten zijn. Andere argumenten zijn onder meer ruimte in het bouwplan, grondruil met buurman, beschikbaarheid van percelen, pootgoedover.

Financiële redenen aanleiding voor krimp

Bij de telers die het areaal hebben verkleind, komen naast de beschikbaarheid van grond ook heel andere redenen om de hoek kijken. Met name financiële redenen: de in zijn ogen te lage uitbetalingsprijs heeft een aantal akkerbouwers doen besluiten dit jaar minder zetmeelaardappelen te telen. Dat vertaalt zich in een verschuiving naar de teelt van consumptieaardappelen of een ander gewas, zoals de respondenten aangeven.

In de toekomst terug naar het oude areaal willen we alleen als het financieel interessanter is om zetmeelaardappelen te telen in plaats van andere gewassen, geeft 33 procent van de stemmers aan.

Lees in de Veldpost en Vee & Gewas van zaterdag 3 mei meer over de enquête

Bijlage III: Prijzenlijst Rixona 2015

	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG	OWG
basisprijs <3		390 - 399	400-409	410-419	420-429	430-439	440-449	450-459	460-469	470-479	480-489	490-499	500-509	510-519	520-529	>530
Week																
33	82,00	82,00	82,00	82,00	82,00	82,00	82,00	82,00	83,00	85,00	87,00	89,00	91,00	92,00	93,00	94,00
34	78,00	78,00	78,00	78,00	78,00	78,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	91,00	92,00	93,00	94,00
35	74,00	74,00	74,00	74,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	91,00	92,00	93,00	94,00
36	70,00	70,00	71,00	73,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	91,00	92,00	93,00	94,00
37	65,00	67,00	69,00	71,00	73,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	90,00	91,00	92,00
38	65,00	67,00	69,00	71,00	73,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	90,00	91,00	92,00
39	65,00	67,00	69,00	71,00	73,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	90,00	91,00	92,00
40	65,00	67,00	69,00	71,00	73,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	90,00	91,00	92,00
41	65,00	67,00	69,00	71,00	73,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	90,00	91,00	92,00
42	65,00	67,00	69,00	71,00	73,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	90,00	91,00	92,00
43	65,00	67,00	69,00	71,00	73,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	90,00	91,00	92,00
44	65,00	67,00	69,00	71,00	73,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	90,00	91,00	92,00
45	70,00	72,00	74,00	76,00	78,00	80,00	82,00	84,00	86,00	88,00	90,00	92,00	94,00	95,00	96,00	97,00
46	70,50	72,50	74,50	76,50	78,50	80,50	82,50	84,50	86,50	88,50	90,50	92,50	94,50	95,50	96,50	97,50
47	71,00	73,00	75,00	77,00	79,00	81,00	83,00	85,00	87,00	89,00	91,00	93,00	95,00	96,00	97,00	98,00
48	71,50	73,50	75,50	77,50	79,50	81,50	83,50	85,50	87,50	89,50	91,50	93,50	95,50	96,50	97,50	98,50
49	72,10	74,10	76,10	78,10	80,10	82,10	84,10	86,10	88,10	90,10	92,10	94,10	96,10	97,10	98,10	99,10
50	72,70	74,70	76,70	78,70	80,70	82,70	84,70	86,70	88,70	90,70	92,70	94,70	96,70	97,70	98,70	99,70
51	73,30	75,30	77,30	79,30	81,30	83,30	85,30	87,30	89,30	91,30	93,30	95,30	97,30	98,30	99,30	100,30
52	73,90	75,90	77,90	79,90	81,90	83,90	85,90	87,90	89,90	91,90	93,90	95,90	97,90	98,90	99,90	100,90
1	76,90	78,90	80,90	82,90	84,90	86,90	88,90	90,90	92,90	94,90	96,90	98,90	100,90	101,90	102,90	103,90
2	77,80	79,80	81,80	83,80	85,80	87,80	89,80	91,80	93,80	95,80	97,80	99,80	101,80	102,80	103,80	104,80
3	78,70	80,70	82,70	84,70	86,70	88,70	90,70	92,70	94,70	96,70	98,70	100,70	102,70	103,70	104,70	105,70
4	79,60	81,60	83,60	85,60	87,60	89,60	91,60	93,60	95,60	97,60	99,60	101,60	103,60	104,60	105,60	106,60
5	80,50	82,50	84,50	86,50	88,50	90,50	92,50	94,50	96,50	98,50	100,50	102,50	104,50	105,50	106,50	107,50
6	81,40	83,40	85,40	87,40	89,40	91,40	93,40	95,40	97,40	99,40	101,40	103,40	105,40	106,40	107,40	108,40
7	82,30	84,30	86,30	88,30	90,30	92,30	94,30	96,30	98,30	100,30	102,30	104,30	106,30	107,30	108,30	109,30
8	83,20	85,20	87,20	89,20	91,20	93,20	95,20	97,20	99,20	101,20	103,20	105,20	107,20	108,20	109,20	110,20
9	84,30	86,30	88,30	90,30	92,30	94,30	96,30	98,30	100,30	102,30	104,30	106,30	108,30	109,30	110,30	111,30
10	85,40	87,40	89,40	91,40	93,40	95,40	97,40	99,40	101,40	103,40	105,40	107,40	109,40	110,40	111,40	112,40
11	86,50	88,50	90,50	92,50	94,50	96,50	98,50	100,50	102,50	104,50	106,50	108,50	110,50	111,50	112,50	113,50
12	87,60	89,60	91,60	93,60	95,60	97,60	99,60	101,60	103,60	105,60	107,60	109,60	111,60	112,60	113,60	114,60
13	88,90	90,90	92,90	94,90	96,90	98,90	100,90	102,90	104,90	106,90	108,90	110,90	112,90	113,90	114,90	115,90
14	90,20	92,20	94,20	96,20	98,20	100,20	102,20	104,20	106,20	108,20	110,20	112,20	114,20	115,20	116,20	117,20
15	91,50	93,50	95,50	97,50	99,50	101,50	103,50	105,50	107,50	109,50	111,50	113,50	115,50	116,50	117,50	118,50
16	92,80	94,80	96,80	98,80	100,80	102,80	104,80	106,80	108,80	110,80	112,80	114,80	116,80	117,80	118,80	119,80
17	94,10	96,10	98,10	100,10	102,10	104,10	106,10	108,10	110,10	112,10	114,10	116,10	118,10	119,10	120,10	121,10
18	95,60	97,60	99,60	101,60	103,60	105,60	107,60	109,60	111,60	113,60	115,60	117,60	119,60	120,60	121,60	122,60
19	97,10	99,10	101,10	103,10	105,10	107,10	109,10	111,10	113,10	115,10	117,10	119,10	121,10	122,10	123,10	124,10
20	98,60	100,60	102,60	104,60	106,60	108,60	110,60	112,60	114,60	116,60	118,60	120,60	122,60	123,60	124,60	125,60
21	100,10	102,10	104,10	106,10	108,10	110,10	112,10	114,10	116,10	118,10	120,10	122,10	124,10	125,10	126,10	127,10
22	101,60	103,60	105,60	107,60	109,60	111,60	113,60	115,60	117,60	119,60	121,60	123,60	125,60	126,60	127,60	128,60
23	103,50	105,50	107,50	109,50	111,50	113,50	115,50	117,50	119,50	121,50	123,50	125,50	127,50	128,50	129,50	130,50
24	105,40	107,40	109,40	111,40	113,40	115,40	117,40	119,40	121,40	123,40	125,40	127,40	129,40	130,40	131,40	132,40
25	107,30	109,30	111,30	113,30	115,30	117,30	119,30	121,30	123,30	125,30	127,30	129,30	131,30	132,30	133,30	134,30
26	109,20	111,20	113,20	115,20	117,20	119,20	121,20	123,20	125,20	127,20	129,20	131,20	133,20	134,20	135,20	136,20

Bijlage IV: Campagneprijs Emsland Group

UWG (in g)	Stärke (in %)	Preis (in €/t)	UWG (in g)	Stärke (in %)	Preis (in €/t)	UWG (in g)	Stärke (in %)	Preis (in €/t)	UWG (in g)	Stärke (in %)	Preis (in €/t)
352	13,0	37,44	406	15,8	45,36	460	18,5	53,20	509,9	21,1	57,91
353	13,1	37,58	407	15,8	45,52	461	18,6	53,37	510	21,1	57,91
354	13,1	37,72	408	15,9	45,60	462	18,6	53,53	511	21,2	57,96
355	13,2	37,85	409	15,9	45,68	463	18,7	53,63	511,8	21,2	58,03
356	13,2	37,99	410	15,9	45,76	464	18,7	53,75	512	21,3	58,05
357	13,3	38,13	411	16,0	45,92	465	18,7	53,86	513	21,3	58,12
358	13,3	38,26	412	16,0	46,08	466	18,8	54,08	513,7	21,3	58,16
359	13,4	38,41	413	16,1	46,33	467	18,9	54,26	514	21,4	58,19
360	13,4	38,55	414	16,2	46,45	468	18,9	54,42	515	21,4	58,25
361	13,5	38,69	415	16,2	46,58	469	19,0	54,59	515,6	21,4	58,31
362	13,5	38,84	416	16,3	46,74	470	19,0	54,77	516	21,5	58,33
363	13,6	38,98	417	16,3	46,91	471	19,1	54,88	517	21,5	58,40
364	13,6	39,13	418	16,4	46,99	472	19,1	54,99	517,5	21,5	58,43
365	13,7	39,28	419	16,4	47,08	473	19,2	55,14	518	21,6	58,47
366	13,7	39,42	420	16,4	47,17	474	19,2	55,29	519	21,6	58,53
367	13,8	39,57	421	16,5	47,50	475	19,3	55,42	519,4	21,6	58,55
368	13,8	39,72	422	16,6	47,63	476	19,3	55,58	520	21,7	58,60
369	13,9	39,87	423	16,6	47,77	477	19,4	55,73	521	21,7	58,66
370	13,9	40,02	424	16,7	47,90	478	19,4	55,87	521,3	21,7	58,69
371	14,0	40,17	425	16,7	48,03	479	19,5	56,02	522	21,8	58,73
372	14,0	40,33	426	16,8	48,20	480	19,5	56,17	523	21,8	58,80
373	14,1	40,46	427	16,8	48,39	481	19,6	56,33	523,2	21,8	58,82
374	14,1	40,58	428	16,9	48,51	481,6	19,6	56,40	524	21,9	58,87
375	14,2	40,73	429	16,9	48,65	482	19,7	56,43	525	21,9	58,95
376	14,2	40,90	430	17,0	48,92	483	19,7	56,47	525,1	21,9	58,95
377	14,3	41,02	431	17,1	49,06	483,2	19,7	56,47	526	22,0	59,02
378	14,3	41,16	432	17,1	49,20	484	19,8	56,56	527	22,0	59,09
379	14,4	41,31	433	17,2	49,29	484,8	19,8	56,65	528	22,1	59,16
380	14,4	41,49	434	17,2	49,39	485	19,9	56,66	528,8	22,1	59,21
381	14,5	41,61	435	17,2	49,48	486	19,9	56,74	529	22,2	59,23
382	14,5	41,75	436	17,3	49,62	486,4	19,9	56,77	530	22,2	59,31
383	14,6	41,88	437	17,3	49,76	487	20,0	56,83	530,6	22,2	59,35
384	14,6	42,02	438	17,4	49,90	488	20,0	56,91	531	22,3	59,39
385	14,7	42,19	439	17,4	50,05	489	20,1	56,97	532	22,3	59,46
386	14,7	42,35	440	17,5	50,19	490	20,1	57,02	532,4	22,3	59,49
387	14,8	42,49	441	17,5	50,34	491	20,2	57,06	533	22,4	59,50
388	14,8	42,64	442	17,6	50,49	492	20,2	57,09	534	22,4	59,55
389	14,9	42,76	443	17,6	50,63	493	20,3	57,11	534,2	22,4	59,55
390	14,9	42,91	444	17,7	50,78	494	20,3	57,16	535	22,5	59,62
391	15,0	43,05	445	17,7	50,93	495	20,4	57,18	536	22,5	59,69
392	15,0	43,19	446	17,8	51,08	496	20,4	57,21	537	22,6	59,76
393	15,1	43,48	447	17,8	51,22	497	20,5	57,25	537,8	22,6	59,83
394	15,2	43,63	448	17,9	51,37	498	20,5	57,28	538	22,7	59,84
395	15,2	43,77	449	17,9	51,52	499	20,6	57,35	539	22,7	59,91
396	15,3	43,92	450	18,0	51,83	500	20,6	57,40	539,6	22,7	59,95
397	15,3	44,07	451	18,1	51,98	501	20,7	57,44	540	22,8	59,98
398	15,4	44,14	452	18,1	52,13	502	20,7	57,47	541	22,8	60,02
399	15,4	44,22	453	18,2	52,22	503	20,8	57,50	541,4	22,8	60,03
400	15,4	44,29	454	18,2	52,28	504	20,8	57,54	542	22,9	60,08
401	15,5	44,59	455	18,2	52,35	505	20,9	57,59	543	22,9	60,16
402	15,6	44,75	456	18,3	52,67	506	20,9	57,65	543,2	22,9	60,16
403	15,6	44,89	457	18,4	52,82	507	21,0	57,72	544	23,0	60,24
404	15,7	45,05	458	18,4	52,98	508	21,0	57,77	> 23,0%		60,31
405	15,7	45,21	459	18,5	53,10	509	21,1	57,84			

Bijlage V: Uitbetalingsprijs Vlokkenaardappelen Emsland

Stärke in %	Preis in €/t
13,00	28,32
13,10	29,02
13,20	29,72
13,30	30,42
13,40	31,12
13,50	31,82
13,60	32,52
13,70	33,22
13,80	33,92
13,90	34,62
14,00	35,32
14,10	36,02
14,20	36,72
14,30	37,42
14,40	38,12
14,50	38,82
14,60	39,52
14,70	40,22
14,80	40,92
14,90	41,62
15,00	42,32
15,10	43,02
15,20	43,72
15,30	44,42
15,40	45,12
15,50	45,82
15,60	46,52
15,70	47,22
15,80	47,92
15,90	48,62
16,00	49,32
16,10	50,02
16,20	50,72
16,30	51,42
16,40	52,12
16,50	52,82
16,60	53,52
16,70	54,22
16,80	54,92
16,90	55,62
17,00	56,32
17,10	57,02
17,20	57,72
17,30	58,42
17,40	59,12
17,50	59,82
17,60	60,52
17,70	61,22
17,80	61,92
17,90	62,62
18,00	63,32
18,10	64,02
18,20	64,72
18,30	65,42
18,40	66,12
18,50	66,82
18,60	67,52

Stärke in %	Preis in €/t
18,70	68,22
18,80	68,92
18,90	69,62
19,00	70,32
19,10	71,02
19,20	71,72
19,30	72,42
19,40	73,12
19,50	73,82
19,60	74,52
19,70	75,22
19,80	75,92
19,90	76,62
20,00	77,32
20,10	78,02
20,20	78,72
20,30	79,42
20,40	80,12
20,50	80,82
20,60	81,52
20,70	82,22
20,80	82,92
20,90	83,62
21,00	84,32
21,10	85,02
21,20	85,72
21,30	86,42
21,40	87,12
21,50	87,82
21,60	88,52
21,70	89,22
21,80	89,92
21,90	90,62
22,00	91,32
22,10	92,02
22,20	92,72
22,30	93,42
22,40	94,12
22,50	94,82
22,60	95,52
22,70	96,22
22,80	96,92
22,90	97,62
23,00	98,32
23,10	99,02
23,20	99,72
23,30	100,42
23,40	101,12
23,50	101,82
23,60	102,52
23,70	103,22
23,80	103,92
23,90	104,62
24,00	105,32
24,10	106,02
24,20	106,72
24,30	107,42

Stärke in %	Preis in €/t
24,40	108,12
24,50	108,82
24,60	109,52
24,70	110,22
24,80	110,92
24,90	111,62
25,00	112,32
25,10	113,02
25,20	113,72
25,30	114,42
25,40	115,12
25,50	115,82
25,60	116,52
25,70	117,22
25,80	117,92
25,90	118,62
26,00	119,32
26,10	120,02
26,20	120,72
26,30	121,42
26,40	122,12
26,50	122,82
26,60	123,52
26,70	124,22
26,80	124,92
26,90	125,62
27,00	126,32
27,10	127,02
27,20	127,72
27,30	128,42
27,40	129,12
27,50	129,82
27,60	130,52
27,70	131,22
27,80	131,92
27,90	132,62
28,00	133,32
28,10	134,02
28,20	134,72
28,30	135,42
28,40	136,12
28,50	136,82
28,60	137,52
28,70	138,22
28,80	138,92
28,90	139,62
29,00	140,32
29,10	141,02
29,20	141,72
29,30	142,42
29,40	143,12
29,50	143,82
29,60	144,52
29,70	145,22
29,80	145,92
29,90	146,62
30,00	147,32

Bijlage VI: Kwaliteitsbeoordeling

KWALITEITSBEOORDELING

Van iedere vracht zetmeelaardappelen wordt bij aankomst op de verwerkende locatie op een geijkte weegbrug het gewicht vastgesteld. Een monsterboorinstallatie neemt een representatief monster. Op basis van dit monster vindt de kwaliteitsbeoordeling plaats. Bij het niet voldoen aan de geldende kwaliteitscriteria kunnen de aardappelen door AVEBE worden geweigerd. De kwaliteitsbeoordeling van iedere afzonderlijke vracht wordt vastgelegd in een kwaliteitsbericht. De leverancier ontvangt van iedere afnamebeurt een kwaliteitsbericht, waarin de uitlossings- en kwaliteitsgegevens van iedere vracht zijn vermeld. Voor Internetdeelnemers staan die uiterlijk 2 werkdagen na levering op de Agro-website (pagina 'Mijn gegevens'). Die van niet-Internetdeelnemers worden per post verzonden.

Weigering / acceptatie grondstof

Redenen voor weigering van een partij kunnen zijn:

- 1 - verontreinigingen,
- 2 - gebrek aan kwaliteit,
- 3 - aanwezigheid van quarantaineziekten,
- 4 - aanwezigheid van kleikappen,
- 5 - vermenging met GMO-materiaal,
- 6 - behandeling met kiemremmingsmiddelen,
- 7 - brand in de bewaarvoorziening,
- 8 - het ontbreken van een geldig 'Voedselveiligheidscertificaat Zetmeelaardappelen' of minimaal gelijkwaardig certificaat,
- 9 - aardappelen uit oude oogst,

Tot het moment waarop de zetmeelaardappelen door de vervoerder worden opgehaald is de leverancier verantwoordelijk voor deze aardappelen, alsmede voor de kwaliteit hiervan. Dit ophalen door de vervoerder biedt echter geen garantie voor de acceptatie van de aardappelen bij de fabriek van levering.

Verontreinigingen

De zetmeelaardappelen die worden aangevoerd moeten vrij zijn van verontreinigingen. Keuring op houdbaarheid van verontreinigde partijen kan **niet** worden aangevraagd. Kosten die worden veroorzaakt door verontreinigingen (stagnatie, terugzending e.d.) zijn voor rekening van de leverancier. AVEBE stelt **geen** extra schoningsapparatuur beschikbaar.

Aardappelen die sterk verontreinigd zijn kunnen worden geweigerd. De financiële gevolgen van een dergelijke weigering komen geheel ten laste van de leverancier.

Er kan contact worden opgenomen met AVEBE over eventueel beschikbare extra schoningsapparatuur bij derden (loonwerker).

Weigeringsnormen

Bij het niet voldoen aan de geldende kwaliteitscriteria kunnen de aardappelen door AVEBE worden geweigerd. Weigering kan plaatsvinden nadat het monster in het monsterweeglokaal is beoordeeld op kwaliteit en verontreinigingen. De criteria voor weigering zijn:

- darg + veen	: meer dan 0,4% in het bruto monster,
- totaal tarra*	: meer dan 20% in het bruto monster,
- stenen	: meer dan 12 % in het bruto monster,
- vorst	: meer dan 10% in het netto monster,
- klei	: één of meer aardappelen in het gewassen monster met kleikappen.

*Totaal Tarra bestaat uit niet-aardappelbestanddelen uitgezonderd stenen als zand, darg, veen, kienhout, loof, graspollen, maisstoppels, klei- en leemkluiten aangevuld met rot, ziek, broei, vorst en/of verdroogde aardappelen.

Indien een vracht geweigerd wordt, dan dient de vervoerder direct contact op te nemen met de leverancier. De vervoerder geeft hierbij exact aan waarom de weigering heeft plaats gevonden. De leverancier bepaald vervolgens zelf, afhankelijk van de aard van de weigering, wat er met de vracht dient te gebeuren.

2012-0164
April 2012

KWALITEITSBEOORDELING

Kosten die ontstaan door weigering van de grondstof, bijv. oplaad- en transportkosten, alsmede extra kosten die ontstaan voor reiniging elders, zijn voor rekening van de leverancier. Als aardappelen in verband met een weigering zijn geretourneerd aan de leverancier, dan ligt de verantwoordelijkheid voor deze partij aardappelen, inclusief de kwaliteit hiervan, wederom bij de leverancier.

De vervoerder heeft de bevoegdheid om na monsternamen van de aardappelen niet te wachten op de uitslag van de kwaliteitsanalyse, maar de vracht alvast te storten. Indien achteraf blijkt dat de vracht geweigerd had moeten worden, kan AVEBE schade bij de leveranciers in rekening brengen, tot maximaal de normale kosten van een geweigerde vracht.

Voor geretourneerde partijen aardappelen zal per ton bruto aardappelen een vast bedrag van €5,79 (= bedrag laad-, reinigings- en transportkosten) worden berekend voor het transport.

Kwaliteitsbeoordeling

Van iedere vracht zetmeelaardappelen wordt bij aankomst op de verwerkende locatie op een geijkte weegbrug het gewicht vastgesteld. Een monsterboorinstallatie neemt een representatief monster. Dit monster wordt beoordeeld op de aanwezigheid van verontreinigingen, rot, broei, vorst, ziekte, droogte en kriel. Bovendien zal worden beoordeeld in welke mate gebreken **met vuilinsluiting** in de partij aanwezig zijn. Gebreken zijn: beschadigingen, groeischeuren, ziekten en schurft/roest.

Indien een partij aardappelen kwalitatief gezien niet aan de eisen voldoet, zal weigering door de fabriek plaatsvinden, waarbij alle kosten voor rekening van de leverancier komen.

Werkwijze kwaliteitsbeoordeling

Het aardappelmonster wordt als volgt gewogen en beoordeeld:

1. bruto-weging van het vuile monster,
2. wassen van het vuile monster,
3. schouwen en verontreinigingen zoals stenen, klei, leem, loof, darg enz. gescheiden verzamelen en de afzonderlijke gewichtscomponenten vastleggen in het kwaliteitsbeoordelingssysteem,
4. tarring op droogte, ziekte, broei, (droog)rot en vorst. De afzonderlijke gewichtscomponenten vastleggen in het kwaliteitsbeoordelingssysteem,
5. keuren op gebreken met vuilinsluiting,
6. netto-weging van het monster,
7. owg bepaling,
8. bepaling hoeveelheid kriel. Het gevonden gewicht invoeren in het kwaliteitsbeoordelingssysteem.

Tarring

Wegens droogte, ziekte, broei, (droog)rot en vorst kan tarring plaatsvinden (wegsnijden van aangetaste delen). De vastgestelde gewichtskortingen worden volledig afgetrokken van het gewicht van de gewassen partij.

Keuring op gebreken met vuilinsluiting

Het aardappelmonster wordt gekeurd op gebreken met vuilinsluiting, te weten:

- beschadigingen + vuil,
- ziektes + vuil,
- groeischeuren + vuil,
- schurft / roest + vuil.

Bij deze keuring worden de volgende gradaties aangebracht:

Lichte gebreken **met vuil**: - geen

- iets
- veel
- zéér veel

Zware gebreken **met vuil**: - geen

- iets
- veel
- zéér veel

KWALITEITSBEOORDELING

Afhankelijk van de geconstateerde gebreken zullen de monsters worden gekort met €1,50 of €2,50 per ton netto veldgewicht. In het kwaliteitsbericht van de geleverde zetmeelaardappelen zullen de berekende kortingen worden vermeld.

Kriel

Voor vaststelling van de hoeveelheid kriel wordt gebruik gemaakt van een krielrooster, met gaten van 28 mm vierkant. Het netto-monster wordt over het krielrooster gerold. De doorgevallen kriel wordt gewogen en het gewicht wordt ingevoerd in het kwaliteitsbeoordelingssysteem. De volgende korting is van toepassing op het gewicht van de netto-lading:

% Kriel	% korting netto veldgewicht
<25	0
25 tot 30	10
30 tot 40	15
40 tot 50	20
>= 50	onderlinge regeling

Kwaliteitspremie

Per aangeleverde vracht wordt beoordeeld of een kwaliteitspremie kan worden toegekend. De hoogte van de kwaliteitspremie is afhankelijk van het levertijdstip. De kwaliteitspremie zal direct na levering worden uitbetaald.

Bekendmaking uitlossingsgegevens

De leverancier ontvangt van iedere afnamebeurt een kwaliteitsbericht, waarin de uitlossings- en kwaliteitsgegevens van iedere vracht zijn vermeld. Voor Internetdeelnemers staan die uiterlijk 2 werkdagen na levering op de Agro-website (pagina 'Mijn gegevens'). Die van niet-Internetdeelnemers worden éénmaal per week per post verzonden.

Reclames

Eventuele reclames tegen weigering, uitlossingen en/of onderwatergewicht, alsmede tegen de hiervoor genoemde kortingen, dienen binnen 14 dagen ná bericht van uitlossing uitsluitend schriftelijk per email of per post te worden gericht aan:

E-mail: aardappellevering@avebe.com

Klachtencommissie Aardappelleveringen
Postbus 15
9640 AA Veendam

Bijlage VII: Prijsopbouw en prijsbepaling

PRIJSOPBOUW EN PRIJSBEPALING

Het A-B-C systeem geeft mogelijkheden tot prijsdifferentiatie, waarbij de A-prijs voor het A-volume centraal staat. De prijs voor B- en C-aardappelen is afhankelijk van de afzetmogelijkheden en wordt op basis van nacalculatie bepaald.

De totale uitbetaling voor de aardappelen is opgebouwd uit verschillende componenten namelijk:

1. Campagneprijs,
2. Prestatiecomponenten,
3. Uitkering uit het resultaat van de onderneming.

De aardappelprijs is een prijs 'af boerderij', d.w.z. kosten voor verlading, reiniging en transport zijn voor rekening van AVEBE. Alle genoemde bedragen zijn excl. BTW.

De aardappelaftrekking is voor alle leveranciers maximaal 10 dagen na levering beschikbaar. Betaling van geleverde aardappelen vindt drie weken na de afrekening plaats. Na het einde van de campagne ontvangt de leverancier een eindafrekening, welke onder andere vermeldt de hoeveelheid geleverde zetmeelaardappelen die tegen de A, B en C-prijs zijn afgerekend en de vergoedingen voor de prestatiecomponenten. Eventueel toegezonden nota's (bijvoorbeeld voor pootgoed, vrachtkosten geweigerde vrachten) worden als regel met de eerstvolgende afrekening verrekend.

Campagneprijs

Voor aardappelen die geleverd worden binnen het leverrecht (A- en B-volume) wordt na aflevering een voorschot betaald. De hoogte van dit voorschot wordt vóór aanvang campagne bekend gemaakt. AVEBE besluit uiterlijk in november of het voorschot wordt verhoogd. Nog te leveren aardappelen worden alsdan afgerekend op basis van deze nieuwe voorschotprijs. Voor reeds geleverde aardappelen wordt dan eventueel een aanvullend voorschot betaald. Na afsluiting van de verwerkingscampagne in maart (zie Voorwaarden) worden door AVEBE de definitieve campagneprijzen vastgesteld. Op alle geleverde zetmeelaardappelen zijn de prestatiecomponenten van toepassing. De leverancier heeft daardoor zelf invloed op de hoogte van de uiteindelijke aardappelprijs. Er zijn 4 prestatiecomponenten:

Tabel: 1 Prestatiecomponenten

Prestatiecomponent	Doel
Zetmeelgehalte	stimulering van efficiënt te verwerken aardappelen
Levertijdstop	compensatie voor individuele telers voor gemaakte kosten, verliezen, risico's en arbeidsinzet
Kwaliteit	terugdringen van vervuiling in zetmeel
Vollevering A-volume	verbeteren van voorspelbare hoeveelheid grondstof

De betaling van de prestatiecomponenten 'Zetmeelgehalte', 'Levertijdstop' en 'Kwaliteit' vindt direct na levering plaats, de component 'Vollevering A-volume' wordt na afloop van de campagne, uiterlijk in de maand mei betaald.

Saldo regeling

Nieuw voor deze campagne is de zgn. "saldo" regeling. Deze regeling houdt in dat het B-volume, en mogelijk ook het C-volume, ter grootte van het collectief niet benutte A-volume, aan het einde van de campagne alsnog wordt afgerekend tegen de A-prijs. Deze regeling onderstreept het belang voor de coöperatie van de collectieve levering van het geplande A-volume. Door deze regeling ontvangen leveranciers met B-volume, afhankelijk van de mate waarin het collectieve A-volume wordt volgeleverd, alsnog de A- prijs.

Voor de berekening van de te salderen hoeveelheid B-volume (en eventueel C-volume) wordt uitgegaan van het A-volume. Hierbij wordt een percentage van het A-volume berekend wat maximaal gesaldeerd kan worden.

PRIJSOPBOUW EN PRIJSBEPALING

Indien de berekende gesaldeerde hoeveelheid groter is dan het geleverde B-volume, vindt de berekening alleen plaats over het werkelijk geleverd B-volume

Voor de duidelijkheid is hieronder een voorbeeld weergegeven.

leverancier A t/m E hebben elk 100 aandelen met een leverplicht en recht van respectievelijk 400 en 500 ton zetmeel. De geleverde aardappelen hebben een zetmeelgehalte van 20%.
Uit de totalen van de oogst blijkt dat het collectieve A-volume niet volledig is benut. Een deel van het B-volume kan alsnog afgerekend worden tegen A-prijs. Uit de berekening blijkt dat maximaal 5% van het A-volume kan worden gesaldeerd

Tabel 2. Werkwijze saldering

Leverancier	Gekozen A-volume			Geleverd			Maximale saldering		Uitbetaling tegen A-prijs ton aardappelen
	zetmeel	ton aard	B-volume	Zetmeel	A-aard	B-Aard	ton zetmeel	ton aard	
A	400	2000	100	430	2000	150	20	100	$2000 + 100 = 2100$
B	430	2150	70	440	2150	50	21.5	107.5	$2150 + 50 = 2200$
C	470	2350	30	500	2350	150	23.5	117.5	$2350 + 117.5 = 2467.5$
D	500	2500	0	530	2500	150	25	125	$2500 + 0 = 2500$

- Leverancier A heeft 150 ton B-aardappelen geleverd. Door Saldering zal 100 ton B-aardappelen worden afgerekend tegen A-prijs
- Leverancier B heeft ruimte voor Saldering van 107,5 ton aardappelen, maar heeft slechts 50 ton B-aardappelen geleverd. Derhalve zal het gehele B-volume (50 ton) worden afgerekend tegen A-prijs
- Leverancier C heeft 150 ton B-aardappelen geleverd. Door Saldering zal 117,5 ton B-aardappelen worden afgerekend tegen A-prijs.
- Leverancier D heeft door het maximaal gekozen A-volume geen B-volume, en zal dus ook geen gebruik kunnen maken van de Saldering

Zetmeelgehalte-verrekening

In bijlage 1. is de Prestatiecomponent "Zetmeelgehalte" weergegeven. Hierbij is de relatie aangegeven tussen het zetmeelgehalte, het onderwatergewicht en de gevolgen voor de prijs per ton aardappelen.

De verrekening van het zetmeelgehalte werkt met een bonus/malus. Per procent afwijking van de referentie van 19% zetmeel geldt een premie of korting van €4,00 per ton netto veldgewicht. Dit wordt per 0,01% verrekend. Voor zetmeelpercentages lager dan 16% verloopt de staffel degressief. In de volgende afbeelding is dit grafisch weergegeven.

Bijlage VIII prestatiecomponent Avebe uitbetaling

OWG	Zetmeelgehalte	Bonus/Malus	OWG	Zetmeelgehalte	Bonus/Malus	OWG	Zetmeelgehalte	Bonus/Malus
gram	Percentage	Euro	gram	Percentage	Euro	gram	Percentage	Euro
351	12,73	-€ 30,44	421	16,42	-€ 10,32	491	20,11	€ 4,44
352	12,78	-€ 30,08	422	16,47	-€ 10,12	492	20,16	€ 4,64
353	12,83	-€ 29,72	423	16,52	-€ 9,92	493	20,21	€ 4,84
354	12,89	-€ 29,29	424	16,58	-€ 9,68	494	20,26	€ 5,04
355	12,94	-€ 28,94	425	16,63	-€ 9,48	495	20,32	€ 5,28
356	12,99	-€ 28,59	426	16,68	-€ 9,28	496	20,37	€ 5,48
357	13,04	-€ 28,24	427	16,73	-€ 9,08	497	20,42	€ 5,68
358	13,10	-€ 27,82	428	16,79	-€ 8,84	498	20,48	€ 5,92
359	13,15	-€ 27,48	429	16,84	-€ 8,64	499	20,53	€ 6,12
360	13,20	-€ 27,13	430	16,89	-€ 8,44	500	20,58	€ 6,32
361	13,26	-€ 26,73	431	16,94	-€ 8,24	501	20,63	€ 6,52
362	13,31	-€ 26,39	432	17,00	-€ 8,00	502	20,69	€ 6,76
363	13,36	-€ 26,06	433	17,05	-€ 7,80	503	20,74	€ 6,96
364	13,41	-€ 25,73	434	17,10	-€ 7,60	504	20,79	€ 7,16
365	13,47	-€ 25,33	435	17,16	-€ 7,36	505	20,84	€ 7,36
366	13,52	-€ 25,01	436	17,21	-€ 7,16	506	20,90	€ 7,60
367	13,57	-€ 24,68	437	17,26	-€ 6,96	507	20,95	€ 7,80
368	13,62	-€ 24,36	438	17,31	-€ 6,76	508	21,00	€ 8,00
369	13,68	-€ 23,98	439	17,37	-€ 6,52	509	21,06	€ 8,24
370	13,73	-€ 23,67	440	17,42	-€ 6,32	510	21,11	€ 8,44
371	13,78	-€ 23,36	441	17,47	-€ 6,12	511	21,16	€ 8,64
372	13,84	-€ 22,98	442	17,52	-€ 5,92	512	21,21	€ 8,84
373	13,89	-€ 22,68	443	17,58	-€ 5,68	513	21,27	€ 9,08
374	13,94	-€ 22,37	444	17,63	-€ 5,48	514	21,32	€ 9,28
375	13,99	-€ 22,07	445	17,68	-€ 5,28	515	21,37	€ 9,48
376	14,05	-€ 21,71	446	17,74	-€ 5,04	516	21,42	€ 9,68
377	14,10	-€ 21,41	447	17,79	-€ 4,84	517	21,48	€ 9,92
378	14,15	-€ 21,12	448	17,84	-€ 4,64	518	21,53	€ 10,12
379	14,20	-€ 20,83	449	17,89	-€ 4,44	519	21,58	€ 10,32
380	14,26	-€ 20,48	450	17,95	-€ 4,20	520	21,64	€ 10,56
381	14,31	-€ 20,20	451	18,00	-€ 4,00	521	21,69	€ 10,76
382	14,36	-€ 19,91	452	18,05	-€ 3,80	522	21,74	€ 10,96
383	14,42	-€ 19,58	453	18,10	-€ 3,60	523	21,79	€ 11,16
384	14,47	-€ 19,30	454	18,16	-€ 3,36	524	21,85	€ 11,40
385	14,52	-€ 19,02	455	18,21	-€ 3,16	525	21,90	€ 11,60
386	14,57	-€ 18,75	456	18,26	-€ 2,96	526	21,95	€ 11,80
387	14,63	-€ 18,43	457	18,31	-€ 2,76	527	22,00	€ 12,00
388	14,68	-€ 18,16	458	18,37	-€ 2,52	528	22,06	€ 12,24
389	14,73	-€ 17,89	459	18,42	-€ 2,32	529	22,11	€ 12,44
390	14,78	-€ 17,63	460	18,47	-€ 2,12	530	22,16	€ 12,64
391	14,84	-€ 17,32	461	18,53	-€ 1,88	531	22,21	€ 12,84
392	14,89	-€ 17,06	462	18,58	-€ 1,68	532	22,27	€ 13,08
393	14,94	-€ 16,81	463	18,63	-€ 1,48	533	22,32	€ 13,28
394	14,99	-€ 16,56	464	18,68	-€ 1,28	534	22,37	€ 13,48
395	15,05	-€ 16,26	465	18,74	-€ 1,04	535	22,43	€ 13,72
396	15,10	-€ 16,01	466	18,79	-€ 0,84	536	22,48	€ 13,92
397	15,15	-€ 15,77	467	18,84	-€ 0,64	537	22,53	€ 14,12
398	15,21	-€ 15,48	468	18,89	-€ 0,44	538	22,58	€ 14,32
399	15,26	-€ 15,24	469	18,95	-€ 0,20	539	22,64	€ 14,56
400	15,31	-€ 15,00	470	19,00	€ 0,00	540	22,69	€ 14,76
401	15,36	-€ 14,77	471	19,05	€ 0,20	541	22,74	€ 14,96
402	15,42	-€ 14,49	472	19,11	€ 0,44	542	22,79	€ 15,16
403	15,47	-€ 14,26	473	19,16	€ 0,64	543	22,85	€ 15,40
404	15,52	-€ 14,04	474	19,21	€ 0,84	544	22,90	€ 15,60
405	15,57	-€ 13,81	475	19,26	€ 1,04	545	22,95	€ 15,80
406	15,63	-€ 13,55	476	19,32	€ 1,28	546	23,01	€ 16,04
407	15,68	-€ 13,33	477	19,37	€ 1,48	547	23,06	€ 16,24
408	15,73	-€ 13,12	478	19,42	€ 1,68	548	23,11	€ 16,44
409	15,79	-€ 12,86	479	19,47	€ 1,88	549	23,16	€ 16,64
410	15,84	-€ 12,65	480	19,53	€ 2,12	550	23,22	€ 16,88
411	15,89	-€ 12,45	481	19,58	€ 2,32	551	23,27	€ 17,08
412	15,94	-€ 12,24	482	19,63	€ 2,52	552	23,32	€ 17,28
413	16,00	-€ 12,00	483	19,69	€ 2,76	553	23,37	€ 17,48
414	16,05	-€ 11,80	484	19,74	€ 2,96	554	23,43	€ 17,72
415	16,10	-€ 11,60	485	19,79	€ 3,16	555	23,48	€ 17,92
416	16,15	-€ 11,40	486	19,84	€ 3,36	556	23,53	€ 18,12
417	16,21	-€ 11,16	487	19,90	€ 3,60	557	23,58	€ 18,32
418	16,26	-€ 10,96	488	19,95	€ 3,80	558	23,64	€ 18,56
419	16,31	-€ 10,76	489	20,00	€ 4,00	559	23,69	€ 18,76
420	16,37	-€ 10,52	490	20,05	€ 4,20	560	23,74	€ 18,96

Bijlage IX Prijsopbouw en Prijsbepaling Avebe

% Zetmeel	Owg (gr)	Variabele vergoeding levertijdstip (€/ton netto veldgewicht per week)		
		15 nov - 30 nov	1 dec - 28 febr	vanaf 1 mrt
<16	<413	-, -	-, -	-, -
16-17	413 tot 432	0,50	0,25	0,35
17-18	432 tot 451	0,80	0,40	0,56
18-20	451 tot 489	1,00	0,50	0,70
>20	>489	1,10	0,55	0,77

Bewaarsysteem	Namalersvergoeding €/ton
Sleufsilo	3,50
Schuur	5,00

% Tarra (van bruto levering)	Tarrabijdrage €/ton tarra
0 tot 4	0,-
4 tot 10	20,-
10 tot 15	50,-
15 tot 20	100,-
>= 20	150,-

% Stenen (van bruto levering)	Stenen-verrekening €/ton stenen
0 tot 10	12,-
>= 10	18,-
>= 12	weigering

Gebreken met vuilinsluiting	geen	iets	veel	zeer veel
- licht	10	8	3	1
- zwaar	10	6	2	0
- overige				
• groen	10	9	5	3
• blauw	10	9	5	3
• schurft/roest	10	9	5	3
Tarrering	geen	wel		
- rot	10	0		
- ziek	10	0		
- vorst	10	0		
- broei	10	0		
Verontreinigingen	geen	wel		
- veen/darg	10	0		
MAXIMALE TOTAALSCORE	100			

Levertijdstip	Kwaliteitspremie in €/ton netto veldgewicht bij puntenaantal van:				
	91/92	93/94	95/96	97/98	99/100
Tot en met 31 oktober	0,20	0,40	0,60	0,80	1,00
1 november t/m 31 december	0,60	1,20	1,80	2,40	3,00
Vanaf 1 januari	1,00	2,00	3,00	4,00	5,00

		zware gebreken			
		"geen" 10 pnt	"iets" 6 pnt	"veel" 2 pnt	"zeer veel" 0 pnt
lichte gebreken	"geen" 10 pnt	0	0	1,50	2,50
	"iets" 8 pnt	0	0	1,50	2,50
	"veel" 3 pnt	0	1,50	1,50	2,50
	"zeer veel" 1 pnt	1,50	1,50	2,50	2,50

Gekozen	Geleverd zetmeel per aandeel										
A-volume	tot 4,0	4,1	4,2	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0
4,0	0,0	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4,5	0,0	0,6	1,2	1,8	2,4	3	3	3	3	3	3
5	0,0	0,3	0,6	0,9	1,2	1,5	1,8	2,1	2,4	2,7	3

Bijlage X Inventarisatielijst Avebe

Inventarisatie

Door AVEBE U.A ontvangen op 13.05.2015

GREZEL J.G. GREZEL-HOFKAMP G.

Leveranciersnummer
105541**Teeltjaar**
2015Referentienummer
6500008649/1Datum
13.05.2015

Bladzijde 1 van 2

AVEBE U.A.
AGROP.O. Box 15
9640 AA Veendam
Prins Hendrikplein 20
9641 GK Veendam
The Netherlands
Tel. +31598664345
Fax +31598664369
E-Mail AGRO@AVEBE.COM

HTTP://WWW.MIJNAVEBE.NL

Wij vragen u opgave te doen van het definitieve areaal voor levering aan AVEBE. In verband met een correcte uitvoering van de afspraken met betrekking tot de afdracht van kwekersrecht, verzoeken wij u opgave te doen van de rassen en percelen voor levering aan AVEBE. Tevens verzoeken wij u de overige gevraagde informatie op de achterzijde in te vullen.

Uw gegevens zoals geregistreerd bij AVEBE

Uw A-volume aardappelzetmeel: 172.200 ton.
 Het door u opgegeven voorlopig areaal voor levering aan AVEBE in het komend teeltjaar is: 24.22 hectare.
 Volgens uw opgave is uw teelt gecertificeerd bij NAK-Agro.

Uitpootgegevens

	Hectare	Are
Definitief areaal voor levering aan AVEBE	24	22
Eigen vermeerdering pootaardappelen (TBM)	0	0

Opgave rassen en percelen voor levering aan AVEBE

Voor de perceelaanduiding kunt u de volgnummers van de Gecombineerde Opgave aanhouden. Bij deze rassenopgave alle hectares opgeven die aan AVEBE worden geleverd. Alle rassen gesplitst opgeven en geen afrondingen toepassen in verband met de kwekersvergoeding.

Ras	Hectare	Are	Perceelaanduiding
Avarna	4	0	16 DAIMT
Festien	4	26	KIEWIET
Seresta	8	46	ACHTERTHUIS 16 DAIMT
Aveka	7	50	WEVER
Totaal	24	22	

Opgave laadplaatsen

U wordt verzocht om de laadplaatsen aan te geven. Uw opgave moet zodanig zijn dat het voor AVEBE duidelijk is waar uw levering moet worden verladen. Van de postcode zijn alleen de cijfers voldoende.

Plaats	Postcode	Straat	Aanvulling	Hectare
Wedde	9698XP	Driepoldersweg 9		19.96
Wedde	9698XS	Borgesiusweg		4.26
Totaal				24.22

Bijlage XI Kwaliteitsnormen Rixona

Overzicht kwaliteitsnormen gedroogd			
	Kwaliteitsgegevens	Afkeurgrens gedroogd dubbeldoel rassen	Afkeurgrens vlokken eetpuree
1	Temperatuur	<6°C	<6°C
2	Onderwatergewicht	< 360 0,5% prijskorting per gram owg	< 360 0,5% prijskorting per gram owg, max. 560 owg

	Uitwendige gebreken	Afkeurgrens gedroogd dubbeldoel rassen	Afkeurgrens vlokken eetpuree
1	Lichte uitwendige kiemen (<10mm)	> 3%	> 3%
2	Zware uitwendige kiemen (>10mm)	> 0%	> 0%
3	Rimpeligheid (slap)	> 3%	> 3%
4	Misvormde knollen	> 10%	> 7,5%
5	Groeischeuren	> 10%	> 7,5%
6	Licht groen	n.v.t.	n.v.t.
7	Zwaar groen	> 10%	> 5%
8	Rot	> 2%	> 2%
9	Phytophthora	> 3%	> 3%
10	Vorstbeschadiging	> 1%	> 0%

	Inwendige gebreken	Afkeurgrens gedroogd dubbeldoel rassen	Afkeurgrens vlokken eetpuree
1	Lichte inwendige kiemen (<10mm)	> 10%	> 8%
2	Zware inwendige kiemen (>10mm)	> 5%	> 3%
3	Holheid	n.v.t.	n.v.t.
4	Zwarte harten	> 4%	> 4%
5	Lichte vreterij	n.v.t.	n.v.t.
6	Zware vreterij	n.v.t.	> 15%
7	Licht inwendig bruin (kringerigheid)	n.v.t.	n.v.t.
8	Zwaar inwendig bruin (kringerigheid)	> 10%	> 8%

	Blauwverkleuring en beschadiging	Afkeurgrens gedroogd dubbeldoel rassen	Afkeurgrens vlokken eetpuree
1	Licht blauw 2 mm tot 10mm	n.v.t.	n.v.t.
2	Matig blauw 10 mm tot 30mm	n.v.t.	n.v.t.
3	Zwaar blauw >30mm	> 10%	> 5%
4	Licht beschadigd 2 mm tot 10mm	n.v.t.	n.v.t.
5	Zwaar beschadigd >10mm	> 25%	> 10%

	Overige gebreken	Afkeurgrens gedroogd dubbeldoel rassen	Afkeurgrens vlokken eetpuree
1	Grond, loofproppen, wortelresten	> 3%	> 3%
2	IJzer, hout, golfballen, plastics, glas, spruiten, giftige plantendelen, onkruidzaden, organische mestresten, veenkluiten en alle hier niet benoemde aardappelvreemde bestanddelen	> 0%	> 0%
3	Stenen	> 0,5%	> 0,5%
4	Kleikappen	> 1%	> 1%
5	Schilafwijking (schurft, poederbrand, wortelknobbelaaltje)	Niet schoon na de maximale stoomtijd	Niet schoon na de maximale stoomtijd
6	Geur	Afwijking	Afwijking
7	Rasvermenging	Afwijking	Afwijking
8	Afwijkende vleeskleur	> 0%	> 0%
9	Drijvers en glazigheid	> 5%	> 5%
10	Ondermaat	> 3% < 28 mm opw.	> 3% < 28 mm opw.
11	Reducerende suikers	> 10 m.mol/l in sap gemeten met bloedglucosesysteem .	>21 m.mol/l in sap gemeten met bloedglucosesysteem .

	Totaal	Afkeurgrens gedroogd dubbeldoel rassen	Afkeurgrens vlokken eetpuree
	Totaal % (excl. tarra)	> 30%	> 20%

Bijlage XII: Uitbetaling van vlokken hoger dan bij zetmeel

Saldo vlokken hoger dan zetmeel

AKKERBOUW

1013

2

Doetinchem - De vlokkenteelt is financieel vooral interessant bij lagere zetmeelgehaltes. Telen van aardappelen voor de verwerking tot vlokken brengt dan, afhankelijk van het levertijdstip, een kleine 500 euro per hectare meer op dan zetmeelaardappelen.

Dat blijkt uit een saldoberekening door Boerderij Weekblad. Bij hoge onderwatergewichten brengen vlokkenaardappelen echter slechts enkele tientjes tot ruim 100 euro per hectare meer op dan zetmeelaardappelen.

Avebe zit met de uitbetalingsprijzen dit jaar aan de onderkant van de aardappelmart, terwijl afgelopen herfst 11 tot 14 euro per 100 kilo werd genoteerd voor vrije aardappelen voor vlokken. Vlokkenproducenten proberen zetmeeltelers daarom te paaien met contracten. Aviko Potato wil het te contracteren areaal voor de productie van vlokken en granulaten dit jaar verdubbelen tot 3.000 hectare. Ook andere vlokkenproducenten, zoals LambWeston, McCain en Emsland Group uit Cloppenburg (D.), zoeken aardappelen in Noord-Nederland.

Met een basiscontractprijs in week 40 van 92 euro per ton voor vlokken (owg 470 gram, 19 procent zetmeel) bij Aviko Potato en 58 euro voor zetmeelaardappelen, lijkt op het eerste gezicht aardappelen telen voor de vlokkenproductie financieel interessanter dan zetmeelaardappelen telen voor Avebe. Echter, de meerprijs verdampt voor een groot deel vanwege de hogere kosten voor transport, arbeid en opladen.

Ook speelt de vraag of een zetmeelteler nog ruimte in zijn areaal heeft voor vlokkenaardappelen. Aandelen inleveren bij Avebe voor 681 euro per aandeel of parkeren voor 150 euro per aandeel om ruimte te maken voor vlokkenaardappelen, is financieel niet interessant. Ook andere aspecten spelen een rol in de keus voor vlokken of zetmeel, zoals gemak, arbeid en risico op afkeur en aftrek. Dat laatst is bij vlokken groter dan bij zetmeelaardappelen.

Bijlage XIII: Berekening uitbetalingsprijs afzetkanalen op 15 oktober

Levering 15 oktober					
OWG		470	490	510	530
		19%	20%	21%	22%
Basisprijs wk 42		€ 50,00	€ 50,00	€ 50,00	€ 50,00
Volleverpremie		€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00
Bonus/Malus		€ 0,00	€ 4,20	€ 8,44	€ 12,64
5% tarra		-€ 1,00	-€ 1,00	-€ 1,00	-€ 1,00
1% stenen		-€ 0,12	-€ 0,12	-€ 0,12	-€ 0,12
Cooperatief resultaat		€ 2,00	€ 2,00	€ 2,00	€ 2,00
Kwaliteitspremie 91/92		€ 0,20	€ 0,20	€ 0,20	€ 0,20
AVEBE uitbetalingsprijs ZA		€ 54,08	€ 58,28	€ 62,52	€ 66,72
Basisprijs wk 42		€ 54,77	€ 57,02	€ 57,91	€ 59,31
Volleverpremie		€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00
5% tarra		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
1% stenen		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Kwaliteitspremie		€ 0,45	€ 0,45	€ 0,45	€ 0,45
cooperatief resultaat		€ 1,75	€ 1,75	€ 1,75	€ 1,75
Gebreken 5%		-€ 2,00	-€ 2,00	-€ 2,00	-€ 2,00
Emsland uitbetalingsprijs ZA		€ 57,97	€ 60,22	€ 61,11	€ 62,51
Basisprijs wk 42		€ 83,00	€ 87,00	€ 90,00	€ 92,00
5% Tarra		-€ 2,25	-€ 2,25	-€ 2,25	-€ 2,25
Transportkosten		-€ 8,00	-€ 8,00	-€ 8,00	-€ 8,00
Rixona uitbetalingsprijs VA		€ 72,75	€ 76,75	€ 79,75	€ 81,75
Basisprijs wk 42		€ 58,32	€ 62,32	€ 66,32	€ 70,32
Rastoeslag 20%		€ 10,37	€ 10,95	€ 11,38	€ 11,55
volleverpremie		€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00
5% tarra		€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
cooperatief resultaat		€ 1,75	€ 1,75	€ 1,75	€ 1,75
Gebreken 5%		-€ 2,00	-€ 2,00	-€ 2,00	-€ 2,00
Emsland uitbetalingsprijs VA		€ 72,94	€ 77,52	€ 81,95	€ 86,12

Bijlage XIV: Berekening uitbetalingsprijs afzetkanalen op 15 februari

Levering 15 Februari					
OWG		470	490	510	530
		19%	20%	21%	22%
Basisprijs wk 7		€ 50,00	€ 50,00	€ 50,00	€ 50,00
Volleverpremie		€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00
Bonus/Malus		€ 0,00	€ 4,20	€ 8,44	€ 12,64
5% tarra		-€ 1,00	-€ 1,00	-€ 1,00	-€ 1,00
1% stenen		-€ 0,12	-€ 0,12	-€ 0,12	-€ 0,12
Levertijdstip 15 feb		€ 7,68	€ 7,68	€ 7,68	€ 7,68
Bewaarvergoeding		€ 5,00	€ 5,00	€ 5,00	€ 5,00
Kwaliteitspremie 91/92		€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00
Cooperatief resultaat		€ 2,00	€ 2,00	€ 2,00	€ 2,00
Bewaarverliezen 7%		-€ 4,58	-€ 4,88	-€ 5,18	-€ 5,47
AVEBE uitbetalingsprijs ZA		€ 62,98	€ 66,88	€ 70,82	€ 74,73
Basisprijs wk 7		€ 54,77	€ 57,02	€ 57,91	€ 59,31
Volleverpremie		€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00
5% tarra		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
1% stenen		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Kwaliteitspremie		€ 0,45	€ 0,45	€ 0,45	€ 0,45
Premie suikergehalte		€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00
Bewaarpremie		€ 13,61	€ 13,61	€ 13,61	€ 13,61
Bewaarverliezen 7%		-€ 5,22	-€ 5,38	-€ 5,44	-€ 5,54
cooperatief resultaat		€ 1,75	€ 1,75	€ 1,75	€ 1,75
Gebreken 5%		-€ 2,00	-€ 2,00	-€ 2,00	-€ 2,00
Emsland uitbetalingsprijs ZA		€ 69,36	€ 71,45	€ 72,28	€ 73,58
Basisprijs wk 7		€ 100,30	€ 104,30	€ 107,30	€ 109,30
Premie vanaf week 1		€ 2,50	€ 2,50	€ 2,50	€ 2,50
5% Tarra		-€ 2,25	-€ 2,25	-€ 2,25	-€ 2,25
Transportkosten		-€ 8,00	-€ 8,00	-€ 8,00	-€ 8,00
Bewaarverliezen 7%		-€ 6,48	-€ 6,76	-€ 6,96	-€ 7,11
Rixona uitbetalingsprijs VA		€ 86,07	€ 89,79	€ 92,59	€ 94,44
Basisprijs wk 7		€ 58,32	€ 62,32	€ 66,32	€ 70,32
Rastoeslag 20%		€ 10,37	€ 10,95	€ 11,38	€ 11,55
volleverpremie		€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00
5% tarra		€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
Premie suikergehalte		€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00	€ 3,00
Bewaarpremie		€ 13,61	€ 13,61	€ 13,61	€ 13,61
Bewaarverliezen 7%		-€ 6,27	-€ 6,59	-€ 6,89	-€ 7,19
cooperatief resultaat		€ 1,75	€ 1,75	€ 1,75	€ 1,75
Gebreken 5%		-€ 2,00	-€ 2,00	-€ 2,00	-€ 2,00
Emsland uitbetalingsprijs VA		€ 83,28	€ 87,54	€ 91,67	€ 95,54